

سازمان بیمه سلامت ایران

معاونت بهداشت

دستورعمل اجرایی

برنامه

پزشک خانواده

و بیمه روستایی

صفحه	فهرست مطالب
۵	مقدمه
۷	فصل اول: کلیات برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۷	ماده ۱: تعاریف
۱۱	ماده ۲: ستادها و کمیته های برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۱۴	ماده ۳: هیئت امناء
۱۵	ماده ۴: کارکنان مرتبط با برنامه
۱۶	ماده ۵: شیوه استقرار برنامه پزشک خانواده در مناطق مجری بیمه روستایی
۱۷	فصل دوم: به کارگیری نیروی انسانی
۱۷	ماده ۶: تعیین نیروهای مورد نیاز تیم سلامت
۲۰	ماده ۷: اولویت در جذب اعضای تیم سلامت
۲۱	ماده ۸: روند جذب اعضای تیم سلامت
۲۱	ماده ۹: جذب نیروهای باز خرید یا بازنشسته
۲۲	ماده ۱۰: سقف سنی جذب پزشک
۲۲	ماده ۱۱: جذب در مناطق با شرایط خاص
۲۳	فصل سوم: چارچوب و شرایط قرارداد
۲۳	ماده ۱۲: عقد قرارداد شبکه بهداشت و درمان / مرکز بهداشت شهرستان و اداره کل بیمه سلامت استان
۲۳	ماده ۱۳: انعقاد قرارداد میان شبکه بهداشت و درمان و اعضای تیم سلامت و مراکز ارائه خدمت
۲۴	ماده ۱۴: تعهدات شبکه بهداشت و درمان شهرستان در قبال اعضای تیم سلامت
۲۷	ماده ۱۵: انعقاد قرارداد میان شبکه بهداشت و درمان شهرستان و داروخانه
۲۹	فصل چهارم: وظایف اعضای تیم سلامت

صفحه

فهرست مطالب

۲۹	ماده ۱۶: تشکیل پرونده سلامت
۳۰	ماده ۱۷: سرکشی و نظارت (دهگردشی)
۳۰	ماده ۱۸: ثبت روزانه آمار مراجعین و ارائه گزارش ماهانه به مرکز بهداشت شهرستان
۳۱	ماده ۱۹: ارائه خدمات در قالب بسته خدمت
۳۲	فصل پنجم: ساعات کار و نحوه مرخصی اعضای تیم سلامت
۳۲	ماده ۲۰: ساعات کار اعضای تیم سلامت
۳۴	ماده ۲۱: بیتوته پزشک خانواده
۳۶	ماده ۲۲: نحوه استفاده از مرخصی اعضای تیم سلامت
۳۹	فصل ششم: دارو
۳۹	ماده ۲۳: اقلام دارویی
۴۱	ماده ۲۴: اقلام مکمل
۴۳	ماده ۲۵: راه اندازی داروخانه
۴۳	ماده ۲۶: میزان تجویز دارو
۴۳	ماده ۲۷: تعرفه ارائه خدمات دارویی
۴۵	فصل هفتم: پاراکلینیک
۴۵	ماده ۲۸: نحوه استقرار مراکز آزمایشگاهی و رادیولوژی
۴۵	ماده ۲۹: شرایط دریافت خدمات پاراکلینیک
۴۶	ماده ۳۰: سطح بندی آزمایشگاه
۴۶	ماده ۳۱: تجهیزات سطوح مختلف آزمایشگاه های بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۵۰	ماده ۳۲: خدمات و آزمایش های سطوح مختلف آزمایشگاه های بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۵۳	ماده ۳۳: سهم اعتبارات خدمات پاراکلینیک

۵۳	ماده ۳۴: تصویربرداری (رادیولوژی) های مورد تعهد سطح یک در مراکز خدمات جامع سلامت
۵۵	فصل هشتم: خدمات دهان و دندان
۵۵	ماده ۳۵: نحوه ارائه خدمات سلامت دهان و دندان
۵۵	ماده ۳۶: سطح بندی خدمات سلامت دهان و دندان از نظر ساختاری
۵۶	ماده ۳۷: تعرفه خدمات سلامت دهان و دندان
۵۷	ماده ۳۸: فرانشیز بسته خدمات سلامت دهان و دندان
۵۷	ماده ۳۹: ارایه دهندگان خدمات سلامت دهان و دندان
۵۷	ماده ۴۰: ثبت اطلاعات خدمات سلامت دهان و دندان
۵۸	ماده ۴۱: تقسیم بندی زمان کاری خدمات سلامت دهان و دندان
۵۸	ماده ۴۲: نظارت بر اجرای برنامه سلامت دهان و دندان
۵۸	ماده ۴۳: شیوه ارایه خدمات سلامت دهان و دندان
۵۹	ماده ۴۴: روش خرید خدمت در خدمات دهان و دندان
۶۰	فصل نهم: درآمدها و هزینه های مالی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۶۰	ماده ۴۵: درآمدهای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۶۳	ماده ۴۶: شرایط اختصاصی در آمد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۶۳	ماده ۴۷: بودجه برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۶۴	ماده ۴۸: مبلغ سرانه و محل تامین آن
۶۵	ماده ۴۹: سهم توزیع سرانه
۶۷	ماده ۵۰: تخصیص و هزینه کرد اعتبارات
۶۷	ماده ۵۱: شیوه پرداخت سرانه خرید خدمت
۷۰	ماده ۵۲: شیوه پرداخت حقوق و مزایا
۷۱	ماده ۵۳: استانداردهای توزیع منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

صفحه

فهرست مطالب

۷۲	ماده ۵۴: اجرای برنامه های فنی ادغام یافته
۷۳	فصل دهم: نظام ارجاع پزشک خانواده و بیمه روستایی
۷۳	ماده ۵۵: ارجاع در سطح یک خدمات
۷۳	ماده ۵۶: ارجاع در سطح دو خدمات
۷۵	ماده ۵۷: میانگین موارد ارجاع
۷۶	فصل یازدهم: نظام پایش و ارزشیابی
۷۶	ماده ۵۸: شیوه پایش و نظارت
۷۶	ماده ۵۹: پایش مشترک با اداره کل بیمه سلامت استان
۷۷	ماده ۶۰: مداخلات آموزشی در پایش و نظارت
۷۷	ماده ۶۱: مسؤلیت اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
۷۹	فصل دوازدهم: مکانیسم پرداخت
۷۹	ماده ۶۲: مکانیسم پرداخت پزشک
۹۱	ماده ۶۳: مکانیسم پرداخت ماما / پاراکلینیک
۱۰۲	ماده ۶۴: مکانیسم پرداخت دندانپزشکی
۱۰۵	ماده ۶۵: مکانیسم پرداخت مراقب سلامت دهان
۱۰۵	ماده ۶۶: مکانیسم پرداخت سایر نیروهای بهداشتی
۱۰۵	ماده ۶۷: مکانیسم پرداخت نگهبان / سرایدار
۱۰۶	ماده ۶۸: کارانه سایر پرسنل
۱۰۶	ماده ۶۹: زمان اجرا

مقدمه

موفقیت برنامه مراقبت های اولیه بهداشتی (PHC) در قالب نظام شبکه های بهداشتی درمانی کشور و در حال حاضر با رویکرد نظام جامع و همگانی سلامت، موجب به کارگیری چهار اصل بنیانی نظام شبکه بهداشت و درمان کشور یعنی برقراری عدالت اجتماعی، همکاری بین بخشی، مشارکت مردمی و استفاده از تکنولوژی مناسب، در تمامی مراحل اجرای برنامه پزشک خانواده روستایی شد.

تصویب ماده ۹۱ در قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور و بندهای ج و د ماده ۳۲ و بند الف ماده ۳۵ و بند ج ماده ۳۸ برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور نیز تأکیدی بر استقرار بیمه سلامت با محوریت پزشک خانواده و نظام ارجاع هستند. براساس بند ۸ سیاست های کلی سلامت، ابلاغ شده توسط رهبر معظم انقلاب، افزایش و بهبود کیفیت و ایمنی خدمات و مراقبت های جامع و یکپارچه سلامت با محوریت عدالت و تأکید بر پاسخگویی، اطلاع رسانی شفاف، اثربخشی، کارآیی و بهره وری باید در قالب شبکه بهداشتی درمانی و منطبق بر نظام سطح بندی و ارجاع صورت گیرد. در تصویب نامه هیات وزیران به شماره ۱۴۲۴۳۵/ت ۴۹۸۶۳ مورخ ۱۳۹۲/۸/۲۹ با هدف بهره مندی و برخورداری مردم از خدمات پایه سلامت و کاهش پرداخت هزینه های سلامت از جیب مردم، کارگروه بررسی طرح تحول سلامت و هماهنگی دستگاههای اجرایی به منظور استقرار سامانه خدمات جامع و همگانی سلامت در کلیه روستاها، حاشیه شهرها و مناطق عشایری تشکیل شد.

براساس قانون بودجه سال ۱۳۸۴، سازمان بیمه سلامت ایران موظف گردید تا با صدور دفترچه بیمه سلامت برای تمام ساکنین مناطق روستایی، عشایری و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر امکان بهره مندی از خدمات سلامت را در قالب برنامه پزشک خانواده و از طریق نظام ارجاع فراهم آورد. بدین ترتیب فرصتی مناسب به منظور تأمین سهولت دسترسی به خدمات سلامت برای ساکنین این مناطق پدید آمد.

در برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع، پزشک عمومی و تیم سلامت وی مسئولیت مدیریت سلامت افراد و خانوارهای تحت پوشش خود را بعهده داشته و پس از ارجاع فرد به سطوح تخصصی، مسئولیت پیگیری اقدامات انجام شده را نیز بعهده دارند. لذا، یکی از مهمترین وظایف پزشک خانواده ارائه خدمات جامع و همگانی سلامت است که بدون ارائه این خدمات، استفاده از اصطلاح پزشک خانواده برای ارائه صرف خدمات درمانی، کاری نابخاست. همچنین، تمامی خدمات سلامت در برنامه پزشک خانواده به جمعیت تحت پوشش به شکل فعال (Active) ارائه می شود.

محورهای زیر، مهمترین محورهای اجرای برنامه پزشک خانواده در راستای پوشش بیمه ای جمعیت روستایی، عشایری و ساکنین شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر خواهد بود:

- ساختار مناسب برای ارائه خدمات سلامت در قالب بیمه روستایی، شبکه های بهداشتی درمانی کشور است. در مورد استقرار اعضای تیم سلامت طرحهای گسترش شبکه ملاک خواهد بود.

از سویی دیگر، ملاک در بخش خدمات بستری، موضوع سطح بندی خدمات در قالب اجرای ماده ۱۹۳ برنامه سوم توسعه یا ماده ۸۹ برنامه چهارم توسعه کشور می باشد.

- وجود بسته خدمات سلامت سطح اول که امکان ارائه خدمات با کیفیت و کمیت مناسب را توسط تیم سلامت فراهم می کند.

- تعیین جمعیت معین برای یک تیم سلامت (پزشک خانواده). با انجام بررسی های بعمل آمده کارشناسی در برنامه کشوری اصلاح نظام سلامت و در نظر گرفتن بسته خدمات پزشک خانواده، جمعیتی در حدود ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰ نفر به ازای هر تیم پزشک خانواده مناسب خواهد بود. بسیار ضروریست که جمعیت های روستایی در قالب جمعیت های تحت پوشش خانه های بهداشت و بدون تغییر در طرح های گسترش شبکه، تحت پوشش پزشک خانواده قرار گیرند.

- تبیین مسیر ارجاع که یکی دیگر از محورهای اصلی پزشک خانواده است، در مناطق روستایی کشور براساس شرایط منطقه، میزان دسترسی به خدمات تخصصی، طراحی راهکارهایی برای مدیریت اطلاعات از سطح متخصص به پزشک خانواده و شرایط ترابری روستایی متغیر خواهد بود. در چنین شرایطی باید ضمن رعایت کلیه نکات پیشگفت، مناسب ترین شکل ارجاع برای بیمار طراحی گردد.

- از مهمترین شیوه های ارزشیابی برنامه پزشک خانواده، سنجش میزان رضایت گیرندگان خدمت است که باید در مراحل طراحی، اجرا و ارزشیابی به عنوان یکی از محوری ترین شاخص های موفقیت برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده مد نظر قرار گیرد.

- اصلی ترین محور اجرای برنامه پزشک خانواده، موضوع سازوکار پرداخت و فرایند پایش عملکرد پزشک خانواده باتوجه به شاخص های سلامت است.

فصل اول: کلیات برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

ماده ۱: تعاریف

اصطلاحات بکار برده شده در این دستورعمل به شرح زیر تعریف می گردد:

۱- پزشک خانواده

پزشک خانواده فردی است که دارای حداقل مدرک دکترای حرفه‌ای پزشکی و مجوز معتبر کار پزشکی است و عهده‌دار خدمات پزشکی سطح اول در مناطق روستایی و شهرهای زیر بیست هزار نفر می باشد و از طریق عقد قرارداد خدمت تمام وقت با سیستم بهداشتی درمانی در مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه پزشک خانواده با شرح وظایف مشخص براساس بسته خدمات سلامت به ارائه خدمت می پردازد. مسئولیت مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه و مدیریت تیم سلامت به عهده پزشک خانواده بوده و واگذاری آن به غیر از پزشک ممنوع می باشد.

۲- فرد روستایی

فرد روستایی فردی است که سکونت وی در روستا مورد تایید خانه بهداشت یا شورای اسلامی روستا و دارای پرونده خانوار فعال باشد.

۳- خدمات سلامت

مجموعه فعالیت‌ها و فرآیندهایی است که بستر لازم برای حصول سلامت همه جانبه را برای فرد و اجتماع فراهم می‌کند. خدمات سلامت بطور اعم در برگیرنده امور مربوط به تغذیه، بهداشت، پیشگیری، تشخیص، درمان، بازتوانی، بیمه خدمات سلامت، آموزش و تحقیقات و فناوری در حوزه‌های ذیربط و همچنین، کنترل کیفیت و ایمنی مواد و فرآورده‌های دارویی، بیولوژیک، خوردنی، آرایشی، بهداشتی و ملزومات و تجهیزات پزشکی و اثربخشی فرآورده‌های دارویی و بیولوژیک می‌باشد.

۴- خدمات جامع سلامت

ارائه هماهنگ تمامی خدمات سلامت مورد نیاز یا درخواست افراد (بیمار/ خدمت گیرنده) که شامل طیفی از مراقبت‌های ارتقای سلامت، پیشگیری از بیماری، تشخیص، درمان و مدیریت، بازتوانی، تسکینی و مراقبت‌های مزمن طولانی در منزل می شود و از طریق سطوح و واحدهای مختلف خدمات در نظام سلامت در طول زندگی (از بدو تولد تا مرگ) تضمین می شود.

۵- مراقبت‌های اولیه سلامت

خدمات اساسی سلامت است مبتنی بر روش‌های کاربردی، از نظر علمی معتبر و از نظر اجتماعی پذیرفتنی، که از طریق مشارکت کامل فرد و خانواده در دسترس جامعه قرار می‌گیرد، با هزینه‌ای که جامعه بتواند در هر مرحله از توسعه با روحیه خوداتکایی و خودگردانی از عهده آن برآید.

۶- نظام ارجاع

ارائه خدمات سلامت بصورت زنجیره‌ای مرتبط و تکاملی می‌باشد تا چنانچه مراجعه کننده‌ای از واحد محیطی به خدمات تخصصی تر نیاز داشت بتواند او را به سطح بالاتر ارجاع نماید و نتیجه اقدامات درمانی در سطوح بالاتر به سطوح پایین تر جهت پیگیری درمان اعلام می‌گردد.

۷- سطح بندی واحدهای ارائه خدمات سلامت

چیدمان واحدهای ارائه دهنده خدمات و مراقبت‌های سلامت به منظور دسترسی عادلانه، کم هزینه، سریع و با کیفیت مردم را به خدمات میسر می‌سازد.

خدمات و مراقبت‌های سلامت در سه سطح در اختیار افراد و جامعه تحت پوشش گذاشته می‌شود:

۷-۱- سطح یک: شامل خدمات / مراقبت‌های اولیه سلامت فرد و جامعه است. خدمات سطح یک در نقطه آغازین توسط واحدی در نظام سلامت (مرکز خدمات جامع سلامت روستایی یا مرکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی یا شهری و خانه‌های بهداشت تابعه آنها طبق طرح گسترش شبکه شهرستان) ارائه می‌گردد. این واحد به طور معمول در جایی نزدیک به محل زندگی مردم قرار دارد، و در آن، نخستین تماس فرد با نظام سلامت از طریق پزشک خانواده یا تیم سلامت اتفاق می‌افتد.

سایر خدمات سلامت مانند خدمات دارویی، پاراکلینیک (آزمایش‌ها و تصویربرداری‌ها) و خدمات سلامت دهان و دندان و .. نیز در مراکز مجری برنامه و موسسات دولتی و غیردولتی مانند داروخانه‌ها، آزمایشگاه‌ها و مراکز تصویربرداری ارائه می‌شوند.

سایر خدمات از طریق ارجاع به سطح بالاتر و با پذیرش مسئولیت پیگیری و تداوم خدمات به بیمار توسط واحد ارائه دهنده خدمات سطح یک انجام می‌گیرد.

۷-۲- سطح دو و سه: شامل خدمات تخصصی و فوق تخصصی می‌شود که توسط واحدهای سرپایی و بستری در نظام سلامت ارائه می‌گردد. این خدمات شامل خدمات تشخیصی، درمانی و توانبخشی / توانایی تخصصی، تدبیر فوریت‌های تخصصی، اعمال جراحی انتخابی و اورژانس، اقدامات بالینی، خدمات دارویی و فرآورده‌های مربوطه، آزمایشگاهی و تصویر برداری است.

۸- بسته های خدمات سطح یک

خدمات سلامت قابل ارائه در سطح یک (ابلاغی توسط معاونت بهداشت وزارت متبوع) که توسط پزشک خانواده و تیم سلامت ارائه می شود.

۹- نظام پرداخت به ارائه کنندگان خدمات

شیوه خرید یا جبران مالی خدمات و مراقبت هایی که پزشکان خانواده یا تیم های سلامت در اختیار جمعیت یا جامعه می گذارند.

۱۰- پرداخت سرانه

روشی از شیوه خرید خدمت است که در آن، پرداخت به ازای جمعیت تحت پوشش، اعم از سالم یا بیمار، صورت می گیرد. در این شیوه، ریسک مالی به ارائه دهنده خدمت معطوف می شود.

۱۱- پرداخت کارانه

روشی از شیوه خرید خدمت است که در آن، پرداخت به ازای خدمات ارائه شده به مراجعه کنندگان صورت می گیرد. در این شیوه ریسک مالی به سازمان های بیمه گر منتقل می گردد.

۱۲- تفاهم نامه سطح یک خدمات بیمه روستاییان، عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر

سندی است که به منظور تدوین قوانین و ضوابط اجرایی برنامه ارائه خدمات سطح یک بطور مشترک بین معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان بیمه سلامت منعقد می گردد.

۱۳- دستور العمل اجرایی

منظور دستورعمل اجرایی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی می باشد که جزییات، مسوولیت ها و شیوه اجرای برنامه را براساس تفاهم نامه مشترک ارائه می دهد.

۱۴- قرارداد همکاری مشترک

قرارداد همکاری بین اداره کل بیمه سلامت استان با مراکز بهداشت یا شبکه های بهداشت و درمان شهرستان به منظور اجرای مفاد تفاهم نامه مشترک و دستورعمل اجرایی منعقد گردد.

۱۵- تیم سلامت

گروهی از صاحبان دانش و مهارت در حوزه خدمات بهداشتی درمانی شامل: پزشک، دندانپزشک، کاردان یا کارشناس مامائی، پرستار، بهداشت خانواده، مبارزه با بیماریها، بهداشت محیط و حرفه ای، علوم آزمایشگاهی، رادیولوژی، کارشناس سلامت روان، کارشناس تغذیه، بهداشتکار دهان و دندان و بهورز و سایر نیروهای مورد قرارداد که با مدیریت پزشک خانواده بسته‌ی خدمات سطح اول را در اختیار جامعه تعریف شده قرار می‌دهند.

۱۶- مرکز خدمات جامع سلامت فعال در برنامه پزشک خانواده

مرکزی که در آن، حداقل خدمات پزشک در مرکز و همچنین دارو در داروخانه فعال در محدوده روستا و در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر (به فاصله پانصد متر از مراکز مجری برنامه) ارائه شود.

۱۷- مرکز دارای بیتوته

مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه که در آن حداقل، خدمات پزشکی و داروهای اورژانس در خارج از ساعات اداری نیز ارائه می‌شود.

۱۸- مرکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی

مرکز خدمات جامع سلامت که طبق ضوابط طرح‌های گسترش شبکه تمامی واحدهای ارائه دهنده خدمات درمانی بصورت ۲۴ ساعته فعال می‌باشند.

۱۹- مرکز معین

مراکز ارائه دهنده خدمات جامع سلامت که جهت دسترسی بیمه شدگان در مراکز مجاور، تعریف و در ساعات خارج از فعالیت مرکز، خدمات پزشک و داروهای اورژانس را ارائه می‌نماید.

۲۰- مرکز اقماری

مرکز خدمات جامع سلامت با ضریب محرومیت ۱/۸۵ و بیشتر که امکان جذب پزشک یا ماما در شرایط معمول به هیچ عنوان مقدور نمی‌باشد.

۲۱- جمعیت تحت پوشش برنامه

شامل کلیه جمعیت ساکن (اعم از دارای دفترچه بیمه روستایی و سایر بیمه ها، فاقد دفترچه بیمه و افراد غیر ایرانی) در مناطق روستایی، شهرهای زیر بیست هزار نفر و عشایری می باشد.

همچنین براساس تبصره ۳ ماده ۳ مصوبه ۱۷۶۱۳/ت ۵۱۷۷۵ ه مورخ ۹۵ هیئت محترم دولت مبنی بر دریافت خدمت از طریق روستاییان و لزوم استمرار نظام سطح بندی برای ساکنین شهرهای با جمعیت زیر ۲۰ هزار نفر که در سال های اخیر به بیش از ۲۰ هزار نفر رسیده اند و روستاهایی که به شهرهای با جمعیت بیش از ۲۰ هزار ملحق گردیده اند، دانشگاه / دانشکده های علوم پزشکی مکلفند نحوه سرویس دهی به ساکنین مناطق فوق الذکر را با ثبت نام این گروه ها در سامانه امید و در چارچوب تعریف شده در مصوبه فوق استمرار بخشند.

۲۲- فرانشیز خدمات

سهام پرداختی بیمه شدگان به کلیه خدماتی که در کتاب ارزش نسبی خدمات و مراقبت های سلامت جمهوری اسلامی ایران، مشمول تعرفه قرار گرفته اند.

ماده ۲: ستاد ها و کمیته های برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

به منظور عملیاتی کردن برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده در سطوح ملی، دانشگاهی و شهرستانی، ستادهای هماهنگی برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده تشکیل می شود. در این ستادها طراحی برنامه های عملیاتی در هر سطح، ارائه راهکارهای عملی، کمک های فنی و پشتیبانی به سطوح پایین تر، نظارت بر عملکرد سطح بلافصل خود، تنظیم جریان منابع مالی به شکلی موثر و بهنگام در هر سطح، در نظر گرفتن اصول، استراتژی ها و محورهای پیشگفت در طراحی های همان سطح و سطوح پایین تر، هماهنگی با کلیه شرکای برنامه پزشک خانواده در هر سطح، طراحی نظام مدیریت اطلاعات به منظور کسب نظر مردم از نحوه اجرای برنامه و پس از استقرار، انجام تمامی فعالیت های لازم به منظور اجرای هرچه بهتر برنامه و خدمات ارائه شده، صورت می گیرد.

۱. **ستاد هماهنگی کشوری:** شامل معاون بهداشت، معاون درمان، معاون وزیر و رئیس سازمان غذا و دارو، رییس مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، مدیرعامل و معاون سلامت سازمان بیمه سلامت ایران و معاون امور اجتماعی سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است. وظایف این ستاد عبارتند است از:

الف) نظارت بر اجرای صحیح مفاد تفاهم نامه و دستورعمل اجرایی برنامه در سطح کشور
ب) بررسی هزینه و برآورد بودجه سالانه برنامه پزشک خانواده در سطح کشور
ج) بررسی و پیگیری مشکلات ستادهای هماهنگی دانشگاه/دانشکده ها و ارائه راهکار لازم
ریاست ستاد با معاون بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دبیری آن با مدیرعامل سازمان بیمه سلامت ایران خواهد بود. محل دبیرخانه این ستاد، سازمان بیمه سلامت ایران است.

۲. ستاد هماهنگی دانشگاه/دانشکده (استانی): ستاد هماهنگی دانشگاه/دانشکده به منظور بررسی و ارزیابی روند فعالیت ها حداقل هر ۳ ماه یکبار تشکیل می شود و گزارش عملکرد خود را به ستاد هماهنگی کشوری ارسال می کند. تصمیمات این کمیته با توافق جمعی (اکثریت آرا) و طی صورتجلسه با امضای تمامی حاضرین در جلسه، مصوبه استانی/شهرستانی تلقی شده و برای طرفین لازم الاجرا خواهد بود. در صورت عدم توافق جمعی، موضوع به ستاد هماهنگی کشوری منعکس و تصمیمات آن برای استان/شهرستان مربوط لازم الاجراست. اعضای این ستاد عبارتند از: رئیس دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی، مدیرکل بیمه سلامت استان، معاونین بهداشت و درمان دانشگاه/دانشکده، مدیر گروه گسترش شبکه دانشگاه/دانشکده، معاون بیمه سلامت، رئیس اداره نظارت یا اسناد پزشکی و مسئول امور روستاییان بیمه سلامت استان و مدیرکل امور اجتماعی استانداری در مراکز استانها و فرماندار در دانشگاه های مستقر در شهرستان هایی که مرکز استان نیستند. در تمامی دانشگاه ها/دانشکده ها، ریاست ستاد به عهده رئیس دانشگاه/دانشکده و دبیری آن به عهده مدیرکل بیمه سلامت استان یا رئیس اداره بیمه سلامت شهرستان است. بر حسب مورد معاونت توسعه مدیریت و منابع، معاونت غذا و دارو و معاونت آموزشی دانشگاه در جلسات ستاد هماهنگی حضور می یابند.
تبصره: ستاد هماهنگی دانشگاه/دانشکده نمی تواند خارج از چارچوب تفاهم نامه و اصول کلی آن تصمیم گیری کند.

وظایف اصلی این ستاد عبارتست از:

الف) بررسی هرگونه ابهام، درخواست، انتقاد، پیشنهاد، سوال یا استفسار از سطح شهرستان درباره بیمه روستاییان، پزشک خانواده و نظام سطح بندی و ارجاع و اعلام مصوبات نهایی
ب) اتخاذ تصمیم درباره موارد مهمی که در سطح شهرستان قابل حل نیست
ج) تصمیم گیری درباره موارد اختلاف بین اداره بیمه سلامت و مرکز بهداشت شهرستان
د) سیاستگذاری و تصمیم گیری در خصوص اجرای برنامه پزشک خانواده در سطح دانشگاه/دانشکده براساس تفاهم نامه و دستورعمل اجرایی برنامه

ه) برنامه ریزی برای انجام حسابرسی مشترک و رصد منابع تخصیصی
و) برنامه ریزی برای تحلیل هزینه های برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی به منظور بررسی هزینه ها، بار مراجعات و ارجاعات سطح دو

۳. ستاد هماهنگی شهرستان: اعضای این ستاد شامل مدیر شبکه، رئیس مرکز بهداشت یا جانشین وی، مسئول واحد گسترش شبکه (معاون درمان یا یکی از روسای بیمارستان یا بیمارستان های موجود در شبکه بهداشت و درمان شهرستان و نماینده معاونت غذا و دارو حسب مورد بصورت میهمان) و کارشناس مسئول بیمه روستایی و رئیس اداره بیمه سلامت شهرستان و کارشناس ناظر برنامه بیمه روستایی شهرستان و فرماندار یا نماینده تام الاختیار ایشان می باشد. ابلاغ اعضای ستاد با دو امضاء مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان و مدیر کل بیمه سلامت استان صادر می شود. رئیس و دبیر ستاد هماهنگی شهرستان در اولین جلسه تشکیل ستاد تعیین می شوند. زمان برگزاری جلسات ماهانه یکبار می باشد.

وظایف اصلی این ستاد عبارتست از:

- الف) هماهنگی و نظارت بر جذب نیرو و انعقاد قرارداد شبکه بهداشت و درمان شهرستان با اعضای تیم سلامت
- ب) هماهنگی و نظارت بر برگزاری دوره های آموزشی در ابتدای و حین کار
- ج) هماهنگی و نظارت بر روند اجرای برنامه و گزارش آن به ستاد استانی
- د) هماهنگی و نظارت بر اجرای مفاد کامل دستورعمل اجرایی و تفاهم نامه
- ه) ارائه گزارشات عملکردی و اعتباری برنامه به سطوح بالاتر
- و) برقراری تعامل بین سطوح ارائه خدمت سلامت اول و دوم یا بالاتر
- ز) ارسال مشکلات غیر قابل حل به ستاد استان و پیگیری آنها
- ح) تحلیل هزینه های برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی
- ط) ارزیابی و بررسی نتایج پایش مراکز خدمات جامع سلامت
- ی) هماهنگی برای رفع مغایرت جمعیت مشمول

۴. **کمیته فنی کشوری برنامه پزشک خانواده و نظام ارجاع:** اعضای این کمیته را رییس مرکز مدیریت شبکه، یک نفر از معاونین بهداشتی و یک نفر از مدیران گسترش شبکه دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی کشور به انتخاب مرکز مدیریت شبکه، مدیر گروه برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی مرکز مدیریت شبکه، معاون بیمه سلامت، مدیر کل بیمه سلامت عمومی و یک نفر مدیر کل بیمه سلامت استان به انتخاب معاونت بیمه سلامت؛ براساس ابلاغ صادره توسط رییس مرکز مدیریت شبکه تشکیل می دهند.

تبصره: بر حسب نیاز کمیته می تواند برای اخذ نظر کارشناسی از صاحب نظران در معاونت بهداشت، معاونت غذا و دارو، معاونت توسعه منابع و نیروی انسانی، معاونت آموزشی و فن آوری اطلاعات و همچنین معاونت بیمه سلامت دعوت بعمل آورد.

ریاست کمیته با معاونت بیمه سلامت ایران و دبیری آن با مرکز مدیریت شبکه معاونت بهداشت خواهد بود. محل دبیرخانه این کمیته، معاونت بهداشت است.

وظایف اصلی این کمیته عبارتند از:

- الف) تهیه دستورعمل ها و بخشنامه ها و قراردادهای نمونه و ارائه تفسیر از مفاد آن در صورت لزوم
- ب) بررسی مشکلات اجرایی در روند اجرای برنامه و ارائه راه حل
- ج) نظارت و ارزشیابی و تهیه و تدوین چک لیست اجرای برنامه در ارائه کلیه خدمات
- د) تهیه شیوه نامه آموزشی در اجرای برنامه
- ه) سیاستگذاری و تدوین اقلام دارویی مورد نیاز
- و) نظارت بر عملکرد کمیته بررسی نسخ دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی
- ز) تدوین استاندارد تجهیزات مورد نیاز جهت اجرای برنامه

ماده ۳: هیئت امناء

در تمامی روستاها و شهرهای محل استقرار مراکز بهداشتی درمانی مجری برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده، هیات امنایی متشکل از افراد زیر حداقل فصلی یکبارتشکیل می گردد: دهیار، ۱ یا ۲ نفر نماینده شورای اسلامی روستا/ شهر، مدیر یا معلم مدرسه روستا، ۲ نفر از معتمدین روستا، ۱ نفر نماینده شورای حل اختلاف دادگستری (در صورت وجود)، ۱ نفر بهروز و ۱ نفر پزشک روستا که سرپرستی این هیات با پزشک مسئول مرکز خدمات جامع سلامت می باشد و بنا به صلاحدید منطقه می توان افرادی را به آن اضافه کرد. درمورد شهرهای با جمعیت کمتر از ۲۰ هزار نفر، به جای دهیار، بخشدار به عنوان عضو هیات امناء انتخاب می شود. اختیارات هیات امنای روستا عبارت

است از: برگزاری نشست های جمعی با مردم روستا به منظور اطلاع رسانی و آموزش برنامه بیمه روستایی توسط پزشک و مسئولین شبکه شهرستان، هماهنگی با بخشدار، فرماندار و اطلاع رسانی به آنها در مورد شاخص های سلامت منطقه، جلب مشارکت های مردمی / خیرین، وضعیت ساختار جمعیت، و حل مشکلات اجرایی موجود در برنامه مثل تهیه و توسعه مکان مناسب برای بیتوته پزشک و کارکنان و ...

ماده ۴: کارکنان مرتبط با برنامه

نیروهای درگیر در اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی علاوه بر اعضای تیم سلامت شامل موارد ذیل می باشند:

۱. کلیه کارکنان شاغل در مرکز خدمات جامع سلامت اعم از قراردادی، رسمی، پیمانی، طرحی و پیام آور که در برنامه بیمه روستایی به کار گرفته شده اند.

تبصره: ضمن تذکر در خصوص الزام تعیین تکلیف جمعیت شهری زیر ۲۰ هزار نفر توسط شبکه بهداشت و درمان شهرستان، در شرایطی که تیم پزشک خانواده ارائه دهنده خدمت به جمعیت روستایی در مرکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی مستقر گردد و جمعیت شهری نیز جزء قرارداد با بیمه نباشد (شهرهای بالای ۲۰ هزار نفر)، به هیچوجه نباید جمعیت شهری و روستایی تحت پوشش این مرکز بین پرسنل مرکز تقسیم شود. باید همکاری کامل بین پرسنل برای ارائه خدمت به کل جمعیت برقرار باشد و کارانه ای براساس ضریب عملکرد کل پرسنل مرکز (غیر از افراد طرف قرارداد) بین همه آنها توزیع گردد.

تاکید می گردد در چنین شرایطی به ازای جمعیت طرف قرارداد باید نیروی پزشک و مامای موردنیاز را تامین کرد و برای جمعیت شهری نیز به تعداد پزشکان افزود بطوری که ناچار نباشیم جمعیت تحت پوشش یک پزشک را بیش از ۴۰۰۰ نفر قرار دهیم.

۲. تمام کارکنان شاغل در واحدهای مختلف تخصصی و پشتیبانی ستادی در مرکز بهداشت استان (دانشگاه/ دانشکده)/ شهرستان که در اجرای برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده همکاری دارند.

۳. تمام کارکنان شاغل در معاونت توسعه دانشگاه که بطور مستقیم برای تسهیل در اجرای برنامه پزشک خانواده و برنامه بیمه روستایی فعالیت می کنند و وظایف تعیین شده در بخشنامه های صادره از سوی کمیته هماهنگی مشترک برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده را در مورد شیوه پرداخت ها و انعقاد قراردادها انجام می دهند.

۴. تمام کارکنان شاغل در معاونت بهداشت وزارت متبوع که برای سیاست گذاری، نظارت و تسهیل در اجرای برنامه پزشک خانواده و برنامه بیمه روستایی فعالیت می کنند و وظایف تعیین شده در بخشنامه های صادره از سوی کمیته های مشترک برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده را انجام می دهند.

ماده ۵: شیوه استقرار برنامه پزشک خانواده در مناطق مجری بیمه روستایی

با تکیه بر اصل سطح بندی خدمات بهداشتی درمانی، تمامی مناطق روستایی و شهری کشور در قالب طرح های گسترش شبکه بهداشت و درمان قرار دارند. این بدان معناست که در دفترچه های طرح گسترش شبکه هر شهرستان، برای تمامی روستاها و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و کلاً" برای تمام مناطقی که جمعیت در آن، ساکن است، در سطح شهرستان، شیوه دریافت خدمت کاملاً تعیین شده است و در دفترچه طرح گسترش آن شهرستان مشخص می باشد. در واقع، یک روستا در شهرستان از شمول چهار حالت ممکن زیر خارج نیست:

۱- روستای اصلی: روستایی که طبق دفترچه های طرح گسترش، دارای خانه بهداشت یا پایگاه بهداشت روستایی است. این روستا، روستای اصلی نام دارد. برخی از این روستاها می توانند محل استقرار مرکز خدمات جامع سلامت روستایی نیز باشند. معمولاً یک یا چند خانه بهداشت، تحت پوشش یک مرکز خدمات جامع سلامت فعالیت می کنند. در صورت نزدیکی خانه بهداشت به منطقه شهری ممکن است آن خانه بهداشت تحت پوشش مرکز خدمات جامع سلامت شهری قرارگیرد که در این شرایط به آن مرکز، مرکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی گفته می شود.

۲- روستای قمر: روستایی که طبق دفترچه های طرح گسترش، محل استقرار مرکز خدمات جامع سلامت روستایی یا خانه بهداشت نبوده ولی تحت پوشش خانه بهداشت می باشد و فاصله کمتر از شش کیلومتر با خانه بهداشت دارد.

۳- روستای سیاری: به برخی از روستاها گفته می شود که خدمات توسط تیم سیار (سیاری خانه بهداشت، سیاری مرکز خدمات جامع سلامت یا سیاری مرکز بهداشت شهرستان) به جمعیت ساکن در آنها ارائه می گردد و فاصله بیشتر از شش کیلومتر با خانه بهداشت دارد.

۴- روستای مستقیم به شهر: روستاهایی که مستقیماً" و بدون واسطه خانه بهداشت در پوشش یک مرکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی قرار دارند. معمولاً" این روستاها در حاشیه شهرها واقع شده اند و از آنجا که مسیر حرکت جمعیت به سمت شهر است و اغلب جمعیت قابل توجهی نیز ندارند، مستقیماً" در پوشش نزدیکترین مرکز خدمات جامع سلامت مستقر در منطقه شهری قرار می گیرند.

فصل دوم: به کارگیری نیروی انسانی

ماده ۶: تعیین نیروهای مورد نیاز تیم سلامت

معیار تعیین اعضای تیم سلامت جمعیت کل تحت پوشش برنامه است. براین اساس تعداد پرسنل مورد نیاز تیم سلامت بشرح زیر می باشد:

۱- **پزشک:** برای ارائه خدمت در هر مرکز به ازای هر ۴۰۰۰ نفر جمعیت تحت پوشش جمعیت ساکن (اعم از دارای دفترچه بیمه روستایی و سایر بیمه ها، فاقد دفترچه بیمه و افراد غیر ایرانی) یک پزشک تعیین می گردد. برای جمعیت بیش از ۴۰۰۰ نفر تا سقف ۸۰۰۰ نفر به دو پزشک و برای جمعیت بیش از ۸۰۰۰ نفر تا سقف ۱۲۰۰۰ نفر به سه پزشک و ... نیاز خواهد بود.

تبصره ۱: چنانچه کل جمعیت مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه، بیش از ۴۰۰۰ نفر باشند که ۲ یا چند پزشک برای آن مرکز نیاز است، می بایست جمعیت تا حد امکان به تساوی بین پزشکان آن مرکز تقسیم و مشخص گردد که هر پزشک، مسئول کدام خانوارها است.

تبصره ۲: وجود حداقل یک پزشک جانشین در هر مرکز بهداشت شهرستان الزامی می باشد و ضروری است مرکز بهداشت شهرستان به ازای هر ۱۱ پزشک خانواده، با یک پزشک دیگر نیز به عنوان پزشک جانشین قرارداد منعقد نماید. این پزشکان در ایام معمول باید در مراکز موردنیاز (با نظر مرکز بهداشت شهرستان) همکاری لازم با سایر پزشکان را داشته باشند. در استفاده از پزشک جانشین، مدیریت مرخصی پزشکان خانواده، با مرکز بهداشت شهرستان است تا همزمان دو مرکز نیاز به پزشک جانشین واحد نداشته باشد. بدیهی است در مراکز چند پزشکه در صورت مرخصی پزشکان، علیرغم پوشش توسط سایر پزشکان مرکز، بدلیل عدم تناسب جمعیت به تعداد پزشک، مشمول تعدیلات جمعیتی می گردد. پزشکان جانشین کلیه فعالیت های پزشک خانواده اصلی را می بایست انجام دهند.

تبصره ۳: به هیچ وجه نباید جمعیت بیش از ۵۰۰۰ نفر را تحت پوشش یک پزشک قرار داد.

۲- **ماما:** به ازای هر ۷۰۰۰ نفر جمعیت تحت پوشش جمعیت ساکن (اعم از دارای دفترچه بیمه روستایی و سایر بیمه ها، فاقد دفترچه بیمه و افراد غیر ایرانی)، باید یک ماما تعیین کرد.

تبصره ۱: به هیچ وجه نباید جمعیت بیش از ۷۰۰۰ نفر را تحت پوشش یک ماما قرار داد.

تبصره ۲: در مناطق محروم که امکان جذب ماما/ پرستار وجود ندارد، ستاد هماهنگی استان موظف است پیشنهادات مبنی بر جذب نیروی جایگزین را به مرکز مدیریت شبکه و سازمان بیمه سلامت ارسال نماید.

تبصره ۳: در صورت نبود امکان جذب ماما در یک مرکز، در مراکز خدمات جامع سلامت فعال و مجری برنامه پزشک خانواده که واحد تسهیلات زایمانی ضمیمه دارند، می توان از مامای تسهیلات زایمانی استفاده کرد. در این صورت، چنانچه نیروی کار بهیار یا پرستار در مرکز وجود نداشته باشد، می توان به جای ماما با یک نفر پرستار قرارداد منعقد نمود. همچنین، چنانچه به بیش از یک ماما در مرکز نیاز باشد و در صورت نبود داوطلب مامایی، می توان به عنوان نفر دوم، بنابه صلاحدید مرکز بهداشت شهرستان و با اطلاع کتبی به اداره کل بیمه سلامت استان و به شرط متوقف نشدن ارائه خدمات مامایی، از نیروی پرستار استفاده کرد. در صورت نبود امکان جذب ماما در یک مرکز، جایگزینی حداکثر تا سقف ۵٪ تعداد ماماهاى تیم سلامت شهرستان با پرستاران به نحوی که ارایه خدمات مامایی متوقف نشود و با اطلاع اداره کل بیمه سلامت استان مربوطه، بلا مانع است.

تبصره ۴: چنانچه امکان جذب نیروی انسانی پرستار یا بهیار جهت انجام امور تکنیکی درمان از قبیل تزریقات عضلانی، وریدی، پانسمان و سرم تراپی وجود نداشته باشد دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی می تواند نسبت به بکارگیری نیروی انسانی ماما اقدام نماید.

تبصره ۵: ماما به هیچوجه جایگزین دیگر نیروهای بهداشتی تیم سلامت در مراکز خدمات جامع سلامت نخواهد بود. به کارگیری نیروی کاردان/ کارشناس بهداشتی (از جمله بهداشت خانواده، بهداشت محیط و حرفه ای، مبارزه با بیماریها، بهیار و پرستار) در مراکز و براساس دفاتر طرح گسترش شبکه شهرستان الزامی است. دانشگاه موظف است نسبت به جذب نیروهای بهداشتی مورد نیاز در بازه زمانی مناسب اقدام نماید. همچنین به منظور رفع کمبود نیروی بهداشتی مورد نیاز می توان از محل جذب سایر نیروهای مورد نیاز تیم سلامت برابر ضوابط مربوطه اقدام نمود. بدیهی است بر این اساس به کارگیری مامای تیم سلامت به عنوان پذیرش بیمار، بهورز، نمونه گیری آزمایشات و سایر وظایف تعیین شده خارج از بسته خدمتی ممنوع می باشد.

تبصره ۶: برای مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه که جمعیت کمتر از ۴۰۰۰ نفر تحت پوشش خود دارند، حداقل یک پزشک و یک ماما باید در نظر گرفت. در مناطقی که مراکز خدمات جامع سلامت با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰ نفر دارند، می توان از پزشک و ماما به صورت سه روز در هفته در این مراکز طی روزهای مشخص استفاده نمود. بدیهی است می بایست باقی روزهای هفته در مراکز مشابه و یا همان مرکز حضور یابند. همچنین از پزشک و مامای ثابتی در این مراکز استفاده گردد.

تبصره ۷: وجود حداقل یک مامای جانشین در هر مرکز بهداشت شهرستان الزامی می باشد و ضروری است مرکز بهداشت شهرستان به ازای هر ۱۱ ماما، با یک مامای دیگر نیز به عنوان مامای جانشین قرارداد منعقد نماید. این ماما ها در ایام معمول باید در مراکز مورد نیاز (با نظر مرکز بهداشت شهرستان) همکاری لازم با سایر ماما ها را داشته

باشند. در استفاده از مامای جانشین، مدیریت مرخصی ماما های خانواده، با مرکز بهداشت شهرستان است تا همزمان دو مرکز نیاز به مامای جانشین واحد نداشته باشد.

تبصره ۸: در شهرهای زیر بیست هزار نفر که فاقد خانه بهداشت می باشند، به کارگیری فقط یک نفر مامای تیم سلامت از طریق برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی امکان پذیر است. به ازای وجود یک تا سه خانه بهداشت، می توان با یک مامای دیگر قرارداد پزشک خانواده منعقد نمود. به کار گیری ماما های دیگر از طریق عقد قرارداد با برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی تحت عنوان مراقب سلامت ناظر (با عنوان سایر نیروهای بهداشتی) میسر است.

تبصره ۹: در صورت استقرار چندین مامای تیم سلامت از قبل و وجود ماما مازاد بر نیاز، فعالیت آنان با برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی ادامه خواهد داشت به این ترتیب که اولویت نگهداری مامای تیم سلامت با مامای با سابقه بیشتر بوده و در خصوص ادامه فعالیت ماما های دیگر، اولویت جذب ماما در مراکز مجری دیگر برنامه که نیاز به ماما دارند با آنها خواهد بود و همچنین می توانند در صورت تمایل، به عنوان مراقب سلامت ناظر (سایر نیروهای بهداشتی) با ایشان قرارداد پزشک خانواده منعقد نمود.

۳-دندانپزشک/ بهداشتکار دهان و دندان: تعداد دندانپزشک/ بهداشتکار دهان و دندان مورد نیاز برای ارائه خدمت حداکثر تا ۱۵ هزار نفر جمعیت تحت پوشش (در یک یا چند مرکز خدمات جامع سلامت) یک دندانپزشک/ بهداشتکار دهان و دندان تعیین با حداقل ۴ ساعت روزانه خدمات دندانپزشکی (با یونیت) می گردد.

۴-نیروی آزمایشگاه: نیروی آزمایشگاه مورد نیاز برای ارائه خدمت حداکثر تا ۷۰۰۰ نفر جمعیت تحت پوشش در یک یا چند مرکز خدمات جامع سلامت و دارای واحد نمونه گیری یک نفر نیروی کاردان یا کارشناس آزمایشگاه تعیین می گردد.

۵-نیروی رادیولوژی: در مراکزی که دارای واحد رادیولوژی فعال هستند، حداقل یک نفر نیروی کاردان یا کارشناس رادیولوژی تعیین می گردد.

۶- مراقب سلامت دهان (دستیار دندانپزشک): به ازای هر دندانپزشک/ بهداشتکار دهان و دندان، با حداقل روزانه ۴ ساعت خدمات دندانپزشکی (با یونیت) در مرکز خدمات جامع سلامت یک نفر مراقب سلامت دهان با اولویت کاردان بهداشت دهان/ پرستاری دندانپزشکی و در صورت نبود این نیروها، یک نفر نیروی بومی با حداقل مدرک دیپلم و گواهی آموزشی طی شده مورد تایید معاونت بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی تعیین می گردد. این فرد بایستی در موارد دهگردشی همراه دندانپزشک/ بهداشتکار دهان و دندان حضور یابد.

۷- سایر نیروهای بهداشتی مورد نیاز تیم سلامت جهت به کارگیری در برنامه پزشک خانواده:

علاوه بر نیروهای فوق الذکر سایر نیروی انسانی مورد نیاز تیم سلامت شامل موارد زیر می باشد.

- پرستار/ بهیار

- کاردان/ کارشناس بهداشت خانواده و مبارزه با بیماریها (مراقب سلامت ناظر)

- کاردان/ کارشناس بهداشت محیط و حرفه ای

- کارشناس روانشناسی بالینی

- کارشناس تغذیه

جذب پرسنل سایر نیروهای بهداشتی مورد نیاز بر اساس ضوابط این دستور عمل با رعایت دو شرط زیر امکان پذیر می باشد:

الف) جذب نیرو در سقف اعتبارات در نظر گرفته شده در تفاهم نامه (از محل بند ج ماده ۴ تفاهم نامه برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی)

ب) تکمیل حداقل ۵۰ درصد از کلیه پست های مصوب بلاتصدی نیروهای بهداشتی در مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه پزشک خانواده روستائی بر اساس چارت تشکیلاتی

تبصره: به کارگیری هر گونه نیروی انسانی با عناوین غیر از اعضای تیم سلامت برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی و خارج از مفاد این دستور عمل ممنوع می باشد.

ماده ۷: اولویت جذب اعضای تیم سلامت

اولویت جذب اعضای تیم سلامت به ترتیب عبارت است از:

۱- نیروهای استخدامی رسمی و پیمانی شاغل در مرکز خدمات جامع سلامت محل خدمت

۲- نیروهای بخش خصوصی فعال در محل

۳- سایر نیروهایی که بر اساس فراخوان و ضوابط تعیین شده توسط مراکز بهداشت، متقاضی عقد قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی می باشند.

۴- نیروهای طرحی و پیام آور

تبصره: تحت شرایط استثنایی و فقط با نظر معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده می توان از پزشک استخدامی (رسمی/ پیمانی) که مایل به فعالیت در این برنامه نیست به عنوان پزشک جایگزین در زمان نبود سایر پزشکان شاغل

استفاده کرد. این امر برای پزشکان پیام آور و مشمول قانون طرح نیروی انسانی صدق نمی کند و حضور آنان در صورت نیاز مرکز بهداشت شهرستان در این برنامه اجباری است.

ماده ۸: روند جذب اعضای تیم سلامت

با توجه به تبصره ۶ ماده ۳۱ آئین نامه اداری، استخدامی کارکنان غیر هیئت علمی، جذب نیروی انسانی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی با معرفی معاونت بهداشتی دانشگاه پس از انجام مصاحبه، جهت طی مراحل بعدی به کارگیری و گزینش از طریق معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی دانشگاه انجام می شود.

تبصره ۱: نظر به اینکه قرارداد کارکنان قراردادی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی بر اساس مفاد دستور عمل تبصره ۳ ماده ۲ آئین نامه اداری، استخدامی و تشکیلاتی اعضای غیر هیئت علمی سال ۱۳۸۶ می باشد، کلیه مواردی که در دستور عمل اجرایی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی پیش بینی نگردیده است تابع ضوابط مندرج در دستور عمل فوق الذکر خواهد بود.

تبصره ۲: در برنامه بیمه روستایی، پزشکان تیم سلامت که از هر طریق ممکن (قرارداد با مرکز بهداشت شهرستان یا در قالب رابطه استخدامی با مرکز بهداشت شهرستان و ...) به عنوان اعضای تیم سلامت مشغول خدمت به مردم روستایی/ عشایر یا شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر می شوند، اجازه فعالیت در بخش خصوصی حرف پزشکی (مطب، درمانگاه، مراکز پیش بیمارستان، بیمارستان، مرکز درمان سوء مصرف مواد و ...) را نخواهند داشت ولی مجوز مطب آنها نباید ابطال گردد. دانشگاه نیز اجازه ندارد از این پزشکان در مراکز پیش بیمارستانی و بیمارستانها در ساعات اداری و غیراداری استفاده کند. بر همین اساس می بایست به منظور اطلاع از وضعیت اشتغال آنها در مطب، کلینیک و سایر مراکز درمانی، قبل از انعقاد قرارداد، از معاونت درمان دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی در مورد وضعیت مطب، کلینیک و ... آنان استعلام گردد.

تبصره ۳: با توجه به پرداخت کارانه علاوه بر حکم کارگزینی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی، هرگونه پرداخت دیگری از جمله پرداخت حق محرومیت از مطب، تمام وقتی و فوق العاده حق ماموریت به ایشان، مقدور نمی باشد.

ماده ۹: جذب نیروهای بازخرید یا بازنشسته

به کارگیری افراد بازخرید یا بازنشسته شده در برنامه پزشک خانواده ممنوع است به استثناء مقامات، اعضاء هیات علمی، ایثارگران، فرزندان شهدا و فرزندان جانبازان هفتاد درصد و بالاتر در دستگاه های اجرایی یا دارای ردیف یا هر دستگاهی که بنحوی از انحا از بودجه کل کشور استفاده می کند.

ماده ۱۰: سقف سنی جذب پزشک

دانشگاه مجاز است پزشکان مشمول برنامه پزشک خانواده را طبق بند الف ماده ۳۴ آیین نامه اداری استخدامی کارکنان غیر هیئت علمی حسب ضرورت تا سن ۵۰ سالگی بصورت قراردادی در بدو ورود به کارگیری کند بدیهی است سال های خدمت اشتغال نامبرده در برنامه مذکور (در سطوح ستاد کشوری، استانی و شهرستانی دانشگاه/ دانشکده و بیمه سلامت و مراکز مجری برنامه) به سقف سنی پیشگفت اضافه می شود. تعیین سقف سنی جهت سایر نیروها طبق ضوابط آیین نامه اداری استخدامی اعضای غیر هیئت علمی دانشگاه های علوم پزشکی می باشد.

ماده ۱۱: جذب در مناطق با شرایط خاص

در مراکز اقماری به شرط موافقت ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده و تاییدیه ستاد هماهنگی کشوری و امکان تامین منابع مالی از سوی دانشکده/ دانشگاه و تایید معاونت بهداشت وزارت متبوع، می توان از نوع قرارداد اقماری (۱۵ روز کاری در ماه برای هر پزشک/ ماما) استفاده کرد، تعیین و فعالیت مراکز اقماری و روزهای حضور تیم سلامت ، خارج از ضوابط مذکور به هر شکل ممکن ممنوع می باشد.

فصل سوم: چارچوب و شرایط قرارداد

ماده ۱۲: عقد قرارداد شبکه بهداشت و درمان / مرکز بهداشت شهرستان و اداره کل بیمه سلامت

استان

قرارداد مابین شبکه/ مرکز بهداشت و درمان شهرستان و اداره کل بیمه سلامت استان سالانه براساس تغییرات جمعیت دارای دفترچه بیمه روستاییان تجدید خواهد شد. ماخذ آمار این جمعیت سازمان بیمه سلامت ایران است و در مواردی که رقم اعلام شده سازمان بیمه سلامت ایران با سرشماری ابتدای سال خانه های بهداشت اختلاف داشته باشد، موضوع باید مجدداً توسط مرکز بهداشت شهرستان بررسی گردد و در همین زمان باید جمعیت اصلاح شده به تفکیک شهرستان و برحسب جمعیت روستایی و شهری به مرکز مدیریت شبکه نیز اعلام شود.

تبصره ۱: انعقاد قرارداد برای ارائه خدمات به جمعیت ساکن در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر باید از همان الگوی سرانه جمعیت روستایی تبعیت کند. ملاک آمار جمعیت بیمه شدگان (صندوق روستایی) در سال جاری، امور بیمه گری سازمان بیمه سلامت می باشد و ملاک جمعیت ساکن در سال جاری، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می باشد.

تبصره ۲: سازمان بیمه سلامت ایران موظف است نسبت به تامین به موقع دفترچه های بیمه اقدام کند. ارائه دفترچه بیمه روستاییان در سطح یک خدمات برای دریافت خدمات درمانی، دارویی و پاراکلینیکی ضرورت دارد و باید اوراق مربوطه از دفترچه جدا شده و به سازمان ارائه گردد. برگ مربوط به پزشک خدمات سطح اول توسط شبکه به اداره کل بیمه سلامت تحویل شود. بدیهی است در صورتی که سازمان بیمه سلامت تصمیم به حذف دفاتر بیمه کاغذی را داشته باشد مراتب به نحو مقتضی اطلاع رسانی خواهد شد.

تبصره ۳: تایید معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی برای انعقاد قرارداد همکاری بین اداره بیمه سلامت استان و شبکه/ مرکز بهداشت شهرستان ضرورت دارد.

ماده ۱۳: انعقاد قرارداد مابین مرکز بهداشت شهرستان و اعضای تیم سلامت و مراکز ارائه خدمات

با کلیه نیروهای به کارگیری شده در برنامه اعم از نیروهای آزاد (بر اساس تبصره ۵ ماده ۳۱ آیین نامه اداری و استخدامی کارکنان غیر هیئت علمی دانشگاهها و دانشکده های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی)، رسمی، پیمانی، طرحی و پیام آور می بایست قرارداد همکاری تنظیم شده و به امضاء طرفین برسد.

تبصره ۱: انعقاد قرارداد با اعضای تیم سلامت صرفاً از سوی مرکز بهداشت شهرستان خواهد بود.

تبصره ۲: انعقاد قرارداد با مراکز ارائه دهنده خدمات نیز صرفاً از سوی مرکز بهداشت شهرستان میسر است.

تبصره ۳: مبلغ مندرج در متن قرارداد مذکور بر مبنای حکم کارگزینی صادره (بر اساس ضوابط معاونت توسعه مدیریت و منابع انسانی) و پرداخت کارانه (در صورت استحقاق و بر اساس عملکرد و فرمول مکانیسم پرداخت دستور عمل برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی) تعیین می گردد.

تبصره ۴: مدت زمان قرارداد حداکثر یکسال، پایان قرارداد انتهای اسفند ماه هر سال و تمدید قرارداد در ابتدای هر سال انجام می گردد.

تبصره ۵: ارائه یک نسخه از متن قرارداد در ابتدای قرارداد یا تمدید آن و همچنین ارائه فیش حقوقی در پایان هر ماه به مستخدم الزامی است. مستخدم پس از انعقاد قرارداد متعهد به پذیرش مفاد قرارداد و دستور عمل اجرایی برنامه خواهد بود.

تبصره ۶: یک نسخه از قرارداد های مذکور توسط مرکز بهداشت شهرستان به اداره کل بیمه سلامت استان ارسال می گردد.

تبصره ۷: امکان عقد قرارداد پاره وقت با اعضای تیم سلامت مقدور نمی باشد.

ماده ۱۴: تعهدات مرکز بهداشت شهرستان در قبال اعضای تیم سلامت

تعهدات مرکز بهداشت شهرستان در قبال اعضای تیم سلامت به شرح زیر می باشد:

- ۱- ارائه یک نسخه از قرارداد و دستورعمل اجرایی برنامه به پزشک خانواده و اعضای تیم سلامت طرف قرارداد
- ۲- ارائه آموزش لازم براساس دستورالعملها، بسته های خدمت و راهنماهای بالینی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به پزشک خانواده و سایر اعضای تیم سلامت
تبصره: اولویت انجام آموزش با روش غیر حضوری می باشد.
- ۳- برگزاری دوره آموزشی ۳ روزه با هدف شناخت نظام شبکه و وظایف تیم سلامت و دستورعمل اجرایی برنامه پزشک خانواده برای اعضای تیم سلامت و صدور گواهی مربوط به این دوره. لازم است تمهیدات لازم جهت ارائه آموزش ها در مرکز مجری برنامه منتخب شبکه بهداشت و درمان دانشگاه انجام گردد.
- ۴- برقراری تمهیدات لازم برای معرفی پزشک و تیم سلامت و برقراری ارتباط با مردم روستا در ابتدای کار هر پزشک خانواده
- ۵- تامین، تعمیر و تجهیز فضای فیزیکی ارائه خدمات پزشک خانواده در مناطق روستایی و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر

تبصره: دانشگاه/ دانشکده موظف است فهرست تجهیزات فنی اساسی و تعمیرات ضروری موردنیاز برای مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه و خانه بهداشت را به تفکیک نام مرکز و برآورد اعتبار براساس سرانه به مرکز مدیریت شبکه اعلام کند.

۶- برگزاری دوره آموزشی در خصوص قوانین بیمه ای، نحوه تجویز نسخ و ارجاع بیماران برای این افراد و صدور گواهینامه آموزشی توسط اداره کل بیمه سلامت استان

تبصره ۱: برگزاری انجام این دوره آموزشی در تعهد اداره بیمه سلامت می باشد.

تبصره ۲: زمان حضور پزشکان در دوره آموزشی بیمه نباید به عنوان غیبت محسوب گردد.

۷- برگزاری جلسات فصلی با نمایندگان/ اعضای تیم سلامت برنامه پزشک خانواده جهت بررسی و حل مشکلات اجرایی مرتبط با آنان

۸- اطلاع رسانی به جمعیت تحت پوشش در خصوص نرخ تعرفه ویزیت پزشک، نظام ارجاع و سایر خدمات قابل ارائه در مرکز در تمام ساعات شبانه روز با همکاری دهیار/بخشدار

تبصره: جهت اطلاع رسانی درج این موارد در تابلو اعلانات مرکز الزامی می باشد.

۹- پزشکان خانواده، بهورزان و سایر اعضای تیم سلامت باید آموزش ببینند تا در شرایط فوریت های پزشکی برای مراجعه کننده به واحد ارائه خدمت، در اسرع وقت با مرکز فوریت های پزشکی ۱۱۵ تماس بگیرند تا افراد نیازمند به نزدیکترین واحد درمانی و بیمارستانی انتقال یابند.

۱۰- پزشکان خانواده و اعضای تیم سلامت موظفند به مردم تحت پوشش خود آموزش دهند تا در شرایط نیاز به اقدام فوری با شماره تلفن ۱۱۵ تماس بگیرند. در این آموزش باید مشخص شود که بیماران در چه شرایطی می توانند مستقیماً خدمات را از طریق اورژانس ۱۱۵ دریافت کنند و در چه شرایطی باید از طریق پزشک خانواده خود اقدام نمایند

۱۱- چنانچه میانگین مراجعین روزانه به یک پزشک خانواده برای مدت یک ماه بالغ بر ۷۰ نفر شود، باید موضوع از طریق مرکز بهداشت شهرستان به ستاد هماهنگی شهرستان برای بررسی و پیشنهاد ارائه طریق، ارجاع گردد. در اینصورت پس از بررسی علل کثرت مراجعات، گزارشی تهیه و برای ستاد هماهنگی استان ارسال گردیده، ستاد هماهنگی استان پس از بررسی مورد یکی از اقدامات زیر را انجام می دهد:

✓ چنانچه به ازای هر پزشک جمعیت بیش از ۵۰۰۰ نفر باشد، کم کردن جمعیت تحت پوشش هر پزشک با تسریع در جذب پزشک جدید

✓ چنانچه جمعیت در محدوده کمتر از ۵۰۰۰ نفر باشد استفاده از تمام امکانات محلی برای فرهنگ سازی و آموزش عمومی مردم

✓ احاله موضوع بررسی علل بار مراجعه بالا به مرکز تحقیقاتی یا گروه آموزشی - تحقیقاتی (HSR) مرتبط در هر دانشکده/دانشگاه

✓ لازم است نتایج بررسی از علل افزایش بار مراجعه به ستاد اجرایی استان جهت اتخاذ تصمیمات بعدی انعکاس یابد

۱۲- ارائه گواهی انجام کار به پزشک خانواده و ماما پس از پایان مدت قرارداد با ذکر نحوه عملکرد، رضایت مندی و نمره ارزشیابی و مدت زمان خدمت

تبصره ۱: چنانچه پزشک یا مامای طرف قرارداد، محل خدمت فعلی خود را ترک کند اعم از اینکه فرد، خود مایل به ترک خدمت شده باشد یا به دلایلی قرارداد وی توسط مرکز بهداشت شهرستان لغو گردد، در هنگام انعقاد قرارداد با این افراد برای محل دیگر، باید این گواهی مبنای به کارگیری (انعقاد قرارداد) و محاسبه ضریب ماندگاری (از این به بعد) وی قرار گیرد. در صورت جابجایی فرد با درخواست شخصی، ضریب ماندگاری با شرایط مقصد برقرار می گردد و چنانچه با نظر شبکه/ مرکز بهداشت شهرستان و زودتر از پایان زمان قرارداد باشد ملاک تا زمان پایان قرارداد قبلی، مرکز مجری مبدا خواهد بود. در هر دو صورت، انعقاد قرارداد جدید مورد نیاز است. تغییرات ماندگاری در جابجایی در صورت تمایل خود فرد در محدوده شهرستان قبل از پایان زمان قرارداد قبلی خود معادل ۸۵٪ ماندگاری و در صورت جابجایی با نظر مرکز بهداشت شهرستان تا پایان زمان قرارداد قبلی ۱۰۰٪ ماندگاری خواهد بود.

تبصره ۲: مرخصی های استعلاجی مستمر بیش از یک ماه، به تعداد روزهای مرخصی، در ماندگاری فرد محاسبه نمی گردد، لیکن، در حکم کارگزینی بر اساس ضوابط مربوطه لحاظ می گردد.

در صورت جابجایی محل اشتغال فرد در حوزه دانشگاه/ دانشکده محل فعالیت، و عدم وقفه کاری، نیازی به طی مراحل گزینش مجدد نمی باشد.

تبصره ۳: با افرادی که در گواهی انجام کار نمره ارزشیابی کمتر از ۷۰ درج شده است، عقد قرارداد جدید پس از طی حداقل یک دوره سه ماهه بوده و استمرار قرارداد جدید منوط به کسب امتیاز چک لیست اولین پایش بالای ۷۰ می باشد. در صورت کسب امتیاز چک لیست پایش کمتر از ۷۰ برای بار دوم لغو قرارداد می گردد و امکان عقد قرارداد جدید برای وی در سال جاری میسر نمی باشد.

تبصره ۴: لغو قرارداد اعضای تیم سلامت بر اساس دلایل مستند و صرفاً پس از تذکر کتبی جهت اصلاح امور حداقل یک ماه قبل و با دستور و ابلاغ معاون بهداشتی دانشکده/ دانشگاه علوم پزشکی امکان پذیر خواهد بود.

تبصره ۵: لیست پایان کار اعضای تیم سلامت به صورت ماهانه توسط مرکز بهداشت شهرستان به اداره کل بیمه سلامت شهرستان ارسال گردد.

۱۳: در صورت انجام مأموریت اداری توسط تیم سلامت، صدور حکم مأموریت، بدون پرداخت فوق العاده صورت می گیرد.

ماده ۱۵: انعقاد قرارداد مابین مرکز بهداشت شهرستان و داروخانه بخش خصوصی

به منظور افزایش دسترسی بیمه شدگان روستایی به خدمات دارویی، مرکز بهداشت شهرستان می تواند نسبت به عقد قرارداد با داروخانه های غیر دولتی حوزه تحت پوشش و پذیرش نسخ دارویی تجویزی توسط پزشک خانواده اقدام نماید. در این صورت ادارات بیمه شهرستان می بایست از پذیرش نسخ دارویی تجویزی پزشک خانواده ارائه شده از سوی داروخانه مذکور امتناع ورزند. در صورت عدم امکان ارائه خدمات دارویی از طریق ظرفیت های بخش دولتی و وجود داروخانه بخش خصوصی در روستای محل استقرار مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه بیمه روستایی، اولویت برای تامین و توزیع داروهای مورد نیاز از طریق انعقاد قرارداد با این داروخانه پس از تایید معاونت بهداشتی دانشگاه و در چارچوب قرارداد و ضوابط مربوطه می باشد. اگر بیش از یک داروخانه در محل وجود داشته باشد، می توان با هر یک از آنان بر اساس ضوابط مربوطه عقد قرارداد، قراردادی جداگانه منعقد کرد. داروخانه طرف قرارداد متعهد می شود شعبه ای از داروخانه را با اقلام داروهای سطح اول (اقلام مورد درخواست پزشک) از نظر فضای فیزیکی در مرکز مستقر نماید مگر آنکه داروخانه در محدوده روستا و یا در شهر زیر ۲۰ هزار نفر در شعاع ۵۰۰ متری تا مرکز مستقر باشد. داروخانه غیر دولتی طرف قرارداد موظف است کلیه اقلام دارویی مورد نیاز در بسته خدمتی (۴۳۶ قلم) را تامین نموده و کسورات ناشی از عدم تامین اقلام دارویی به هر شکل مرتبط با کمبود اقلام یا عدم ارائه خدمات دارویی به عهده داروخانه طرف قرارداد می باشد. لازم است این مورد در متن قرارداد فی مابین لحاظ گردد. در صورت نبود داروخانه بخش خصوصی در محل استقرار مرکز بهداشتی درمانی، می توان با داروخانه بخش خصوصی موجود در مناطق مجاور تا شعاع ۵۰۰ متری مرکز و قابل دسترس مردم بنا به تشخیص مرکز بهداشت شهرستان، جهت تامین داروهای مورد نیاز برنامه پزشک خانواده انعقاد قرارداد نمود. بدیهی است داروخانه های خصوصی طرف قرارداد موظف به رعایت کلیه ضوابط موجود در داروخانه های مستقر در مراکز خدمات جامع سلامت (فرانشیز، حق فنی، عقد قرارداد و...) می باشند.

تبصره ۱: داروخانه طرف قرارداد موظف به تامین و توزیع دارو و تامین نیرو برای ارائه خدمت در شیفت های صبح و عصر و در برنامه سیاری پزشک خانواده (دهگردشی) به روستاهای تحت پوشش مرکز خدمات جامع سلامت و

تامین دارو در شیفت شب برای موارد اورژانس می باشد. مسئولیت تامین پرسنل و ارائه خدمات دارویی در مرکز مجری برنامه و در دهگردشی ها با مسئول داروخانه طرف قرارداد می باشد. پرسنل به کارگیری شده باید واجد تاییدیه معاونت غذا و دارو دانشگاه باشند.

تبصره ۲: در ساعات غیراداری (بیتوته) باید حداقل داروهای موردنیاز در قالب قفسه دارویی ضروری اورژانس در اختیار پزشک خانواده قرار داده شود.

تبصره ۳: داروخانه طرف قرارداد که در محل مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه قرار دارد، فقط مجاز به ارائه دارو، ملزومات دارویی، پزشکی و اقلام بهداشتی و خدمات مربوطه از این محل به مردم می باشد و مجاز به فروش لوازم آرایشی نیست.

تبصره ۴: نظارت بر عملکرد دارویی داروخانه های مجری برنامه پزشک خانواده بر عهده کمیته دارویی متشکل از کارشناسان حوزه بهداشت و غذا و دارو دانشگاه با ریاست معاون غذا و دارو و دبیری مسئول امور دارویی معاونت بهداشتی / مرکز بهداشت استان خواهد بود.

فصل چهارم: وظایف اعضای تیم سلامت

ماده ۱۶: تشکیل پرونده سلامت

اولین اقدام پزشک خانواده پس از شناخت جمعیت تحت پوشش خود و ثبت نام از آنها، تشکیل پرونده سلامت برای هر فرد از افراد خانوار و انجام اولین ویزیت افراد است که بطور رایگان برای تمامی جمعیت تحت پوشش صورت گرفته و فرمهای مربوطه که از طریق ستاد هماهنگی شهرستان تهیه و به تیم سلامت تحویل داده می شود، تکمیل و در پرونده ثبت می گردد (و یا ثبت در سامانه الکترونیک). هر اقدام درمانی که پزشک خانواده برای افراد تحت پوشش خود انجام می دهد باید در پرونده سلامت خانوار وی ثبت گردد. هر سال یکبار باید ویزیت دوره ای برای کلیه افراد تحت پوشش و برای گروه های هدف مطابق با بسته های خدمت انجام گردیده و در پرونده سلامت ثبت شود در صورت استقرار سامانه نرم افزاری پرونده الکترونیک سلامت بایستی تمامی اقدامات فوق در پرونده الکترونیک سلامت ثبت گردد.

تبصره ۱: در صورت استقرار سامانه نرم افزاری پزشکان خانواده باید برای تمامی جمعیت تحت پوشش خود پرونده الکترونیک سلامت تشکیل دهند. در صورت عدم دسترسی به رایانه و اینترنت و تامین نشدن زیر ساخت پرونده الکترونیک، باید ویزیت اول انجام شده و پرونده به صورت کاغذی تشکیل گردد.

تبصره ۲: هر زمان که خانواری به منطقه تحت پوشش پزشک خانواده نقل مکان کرد، اولین اقدام، تشکیل پرونده سلامت خانوار و ویزیت اول تمام افراد خانوار جدید توسط پزشک خانواده است. اما اگر پرونده سلامت بصورت الکترونیکی انجام شده باشد، اطلاعات خانوار برای پزشک جدید منتقل می گردد.

تبصره ۳: در هنگام ویزیت دوره ای افراد تحت پوشش توسط پزشک خانواده، باید ماما یا پرستار یا بهورز حضور داشته باشد و برخی از اطلاعات فرم اولین ویزیت از پرونده خانوار موجود در خانه بهداشت یا پایگاه بهداشت استخراج شده و کنترل گردد. اگر مرکز بهداشت شهرستان تشخیص داد که به دلیل حضور بهورز در هنگام ویزیت دوره ای، کارهای بهورز در خانه بهداشت با مشکل مواجه می شود، پرونده خانوار افرادی که باید ویزیت شوند، در اختیار ماما یا پرستار/ مراقب سلامت همراه پزشک قرار می گیرد. در این حالت نیازی به حضور اجباری بهورز نیست.

تبصره ۴: چنانچه فرد برای اولین ویزیت خود به پزشک مراجعه نکرد، بهورز یا کاردان یا رابط بهداشت او را در زمان حضور پزشک به خانه بهداشت/ پایگاه بهداشت دعوت می کند تا پزشک در دهگردشی خود به همراه بهورز او را در محل خانه بهداشت/ پایگاه بهداشت یا مکان مناسب دیگری که برای این امر اختصاص داده شده است، ویزیت کند.

ماده ۱۷: سرکشی و نظارت (دهگردشی)

پزشک خانواده می بایست در روستاهای اصلی به خانه های بهداشت با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰ نفر حداقل ۱ بار در هفته و خانه های بهداشت با جمعیت بالای ۲۰۰۰ نفر دو بار در هفته سرکشی نماید. همچنین ماهانه یکبار به جمعیت تحت پوشش خود در روستاهای قمر و هر سه ماه یکبار به جمعیت تحت پوشش خود در روستاهای سیاری (به شرط وجود راه برای عبور خودرو) سرکشی نماید. برای دهگردشی پزشک شاغل در مرکز تک پزشک باید برنامه ریزی به نحوی صورت گیرد که مرکز خدمات جامع سلامت تک پزشک تا ساعت ۱۱ صبح خالی از پزشک نباشد به صورتی که در ویزیت مراجعین در نوبت صبح هم اختلالی ایجاد نشود. این زمان می تواند بسته به نظر ستاد هماهنگی برنامه پزشک خانواده استان تغییر نماید.

تبصره ۱: محل استقرار پزشک در زمان دهگردشی، خانه بهداشت خواهد بود (هیچ پزشک خانواده ای مجاز نیست به بهانه نخواستن سهم دهگردشی در کارانه خود، از انجام این کار اجتناب کند). کلیه بیماران تحت پوشش پزشکی که به دهگردشی رفته است، باید توسط پزشک یا پزشکان دیگر موجود در مرکز ویزیت گردند.

تبصره ۲: درمورد تعیین تعداد خانه بهداشت، چنانچه مرکز موردنظر بیش از یک پزشک دارد، تعداد خانه های بهداشت و روستاهای سیاری و قمر باید بین پزشکان تا حد امکان بطور مساوی تقسیم گردد. مثلاً "اگر مرکزی ۶ خانه بهداشت در پوشش دارد و دارای ۲ پزشک است برای هر پزشک، ۳ خانه بهداشت در نظر گرفته شود.

تبصره ۳: فراوانی دهگردشی به تناسب خانه های بهداشت، روستاهای قمر و سیاری تحت پوشش در ساعات صبح و عصر براساس برنامه زمانبندی مسئول مرکز مجری و تایید مرکز بهداشت شهرستان انجام می شود. در زمان دهگردشی پزشک، بهورز خانه بهداشت مزبور باید حتماً در محل کار خود حضور داشته باشد.

تبصره ۴: در صورت عدم تامین خودروی مورد نیاز دهگردشی از سوی مرکز بهداشت شهرستان و همچنین عدم حضور بهورز، پرداختی شبکه بهداشت و درمان به پزشک/ ماما بابت دهگردشی از کارانه وی کسر نخواهد شد.

ماده ۱۸: ثبت روزانه آمار مراجعین و ارائه گزارش ماهانه به مرکز بهداشت شهرستان

مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه موظفند نسبت به ثبت دقیق آمار مراجعین روزانه به مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه اقدام و گزارش ماهانه آمار مراجعین را براساس فرمت تعیین شده به مرکز بهداشت شهرستان ارسال نمایند.

تبصره: مرکز بهداشت شهرستان پس از اطمینان از صحت اطلاعات ارسالی مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه تابعه، آن اطلاعات را جمع بندی نموده و براساس فرمت تعیین شده به مرکز بهداشت استان ارسال می دارد. اطلاعات فوق در مرکز بهداشت استان جمع بندی شده و هر ماهه براساس فرمت تعیین شده میبایست به اداره کل بیمه استان و مرکز مدیریت شبکه ارسال گردد.

ماده ۱۹: ارائه خدمات در قالب بسته خدمت

بسته خدمت تیم سلامت توسط کمیته فنی کشوری پزشک خانواده با همکاری مراکز و دفاتر تخصصی معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و تدوین و پس از تصویب ستاد هماهنگی کشوری پزشک خانواده به ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده ابلاغ شده است.

فصل پنجم: ساعات کار و نحوه مرخصی اعضای تیم سلامت

ماده ۲۰: ساعات کار اعضای تیم سلامت

براساس تبصره یک ذیل ماده ۸۷ فصل دهم "حقوق و وظایف کارمندان" از مجموعه قوانین مرتبط با هیئت امناء دانشگاه ساعت کاری پرسنل مرتبط با برنامه پزشک خانواده (پزشک، دندانپزشک، بهداشتکاردهان و دندان، پرستار، ماما، کاردان یا کارشناس بهداشتی، پذیرش، نگهبان و...) بر اساس اعلام نظر شبکه بهداشت و درمان شهرستان/ مرکز بهداشت شهرستان مطابق ساعات کاری پزشک خانواده مربوطه تنظیم می شود.

زمان کار پزشک خانواده به شرح زیر می باشد:

الف: ساعت کار موظف تیم سلامت در دو شیفت صبح و بعدازظهر به مدت ۸ ساعت کامل به اقتضای وضعیت آب و هوایی و فرهنگی منطقه و متناسب با بار مراجعه تعیین می گردد. پایان ساعت فعالیت مرکز در روزهای پنجشنبه در مراکز دارای بیتوته تا ۱ بعدازظهر است. چنانچه مرکز بدون بیتوته باشد باید پنجشنبه ها یکسره تا ساعت ۳ بعدازظهر فعالیت نمایند. فرانشیز ویزیت پزشک خانواده که بیمار در این زمان باید پرداخت کند معادل ۵۰۰۰ ریال است. البته درمورد بیماران اورژانس ناشی از حوادث و تروما ارائه ویزیت و خدمات جانبی در تمامی طول شبانه روز رایگان می باشد.

ب: زمان بیتوته شامل ساعات خارج از زمان کاری و روزهای تعطیل می باشد (به جز مراکز خدمات جامع سلامت شبانه روزی) و مبلغ فرانشیز دریافتی از بیماران غیر اورژانسی (حوادث و تروما) برای ویزیت و خدمات جانبی ۳۰٪ تعرفه دولتی می باشد.

چنانچه پزشکی در زمان بیتوته بدون اطلاع قبلی غیبت نماید، معادل دو برابر حق بیتوته همان شب از دستمزد وی کسر می شود. در صورتی که این غیبت برای بیتوته در روز تعطیل و در نوبت شیفت وی باشد، علاوه بر کسر دو برابر حق بیتوته، معادل دو سی ام کارانه او نیز به ازای هر روز غیبت کسر می گردد.

تبصره ۱: پزشکان خانواده مستقر در مراکز مجری برنامه موظفند در تمام اوقات صبح و بعدازظهر (برحسب شیفت بندی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و به مدت ۸ ساعت کار) و نیز در ساعات غیر اداری و روزهای تعطیل بر اساس ضوابط بیتوته، فعالیت کنند. چنانچه در هر یک از اوقات صبح و بعدازظهر (شیفت های خدمت) یا در زمان بیتوته (برحسب تعداد پزشک مرکز و برنامه شیفت بندی هر پزشک) حضور نداشته باشند (غیر از زمان دهگردشی، مرخصی استحقاقی یا شرکت در کلاسهای آموزشی که برنامه آن باید بر روی تابلوی اعلانات مرکز نصب باشد) از مبلغ کارانه آنها کسر می شود.

تبصره ۲: ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی شیفت بندی زمان کار پزشک را باید طوری برنامه ریزی کند که پاسخگوی بیشترین مراجعات مردم باشد. همچنین فرم ماهانه حضور و غیاب پزشک و ماما از سوی شبکه بهداشت و درمان شهرستان به اداره کل بیمه سلامت ارسال گردد.

تبصره ۳: حضور فعال پزشکان، ماماها یا پرستاران، کاردان/ کارشناسان بهداشتی، کارکنان آزمایشگاه و رادیولوژی (در صورت وجود) دارای قرارداد پزشک خانواده و بهورزان تیم سلامت در مراکز مجری برنامه بیمه روستایی و خانه های بهداشت و پایگاه های بهداشت تابعه برای شیفت های فعال و تعیین شده توسط دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی، الزامی است و این نیروها موظف هستند حتماً "همسان با ساعات کار اداری پزشک خانواده در شیفت های خدمت وی، حضور فعال داشته باشند. درمورد بهورزان فقط در صورتیکه پزشک برای دهگردشی به روستاهای تحت پوشش خانه بهداشت مربوط می رود باید بهورز آن خانه بهداشت، حضور داشته باشد.

تبصره ۴: تغییر ساعت کاری پزشکان خانواده و ماماها/ پرستاران طرف قرارداد در ایام ماه مبارک رمضان و نوروز مبتنی بر ابلاغیه هیئت محترم دولت یا استانداری ها است. البته، باید شیفت بندی روزهای تعطیل و ساعات غیراداری از طرف مرکز بهداشت شهرستان برای این ایام صورت پذیرد تا خللی در خدمت رسانی ایجاد نشود.

تبصره ۵: در صورتیکه نیروی شاغل در قالب برنامه پزشک خانواده و بیمه روستائی در روزهای کاری، بدون عذر موجه ۱۰ روز بطور کامل در محل خدمت خود حضور نیابد، باید به ازای هر روز غیبت به میزان ۲/۵ روز از کارانه وی کسر شده و لغو قرارداد گردد. در غیبت کمتر از ده روز نیز به ازای هر روز غیبت به میزان ۲ روز از کارانه ماهانه وی کسر می شود. این موضوع، شامل روزهای تعطیل که فرد موظف به ارائه شیفت بود نیز می شود. همچنین در این موارد کسر از مبلغ حکم کارگزینی به ازای غیبت، بر اساس آیین نامه اداری استخدامی مربوطه خواهد بود.

تبصره ۶: مرکز بهداشت یا شبکه بهداشت و درمان شهرستان باید در صورت استفاده نکردن فرد طرف قرارداد از مرخصی استحقاقی تا ۱۵ روز آن را محاسبه کرده و در پایان زمان قرارداد مبلغ آن ۱۵ روز را (برای پرسنل قراردادی معادل مبلغ ۱۵ روز از حکم کارگزینی به اضافه ۱۵ روز میانگین کارانه منهای بیتوته و برای نیروهای رسمی و پیمانی از آنجایی که حکم کارگزینی منهای پرداخت ذخیره مرخصی آنان در پایان خدمت می باشد، صرفاً معادل ۱۵ روز میانگین کارانه منهای بیتوته) به وی در پایان سال پرداخت کند.

تبصره ۷: منبای محاسبه سنوات، بر اساس دستور عمل انعقاد قرارداد موضوع تبصره ۳ ماده ۲ آیین نامه اداری، استخدامی و تشکیلاتی اعضای غیر هیات علمی دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی کشور، حکم کارگزینی بوده و پس از پایان هر دوره قرارداد (یک سال) معادل یک ماه مبلغ مندرج در قرارداد، به کارکنان مشمول، پرداخت می شود. بدیهی است بازخرید سنوات خدمت در قراردادهایی که مدت انجام آنها کمتر از یک سال باشد به تناسب

مدت قرارداد قابل محاسبه و پرداخت می باشد. همچنین برای نیروهای رسمی و پیمانی در پایان خدمت تسویه می گردد.

تبصره ۸: مبنای محاسبه سهم ماندگاری، بر اساس فرمول مکانیسم پرداخت کارانه و بر حسب سال های همکاری فرد در برنامه پزشک خانواده می باشد.

ماده ۲۱: بیتوته پزشک خانواده

ارائه خدمات پزشکی در غیر ساعات اداری و روزهای تعطیل، به جمعیت ساکن در منطقه تحت پوشش مرکز مجری مطابق مفاد زیر الزامی است.

حد اکثر سقف جمعیت مراکز تجمیعی تعریف شده برای ارائه خدمات بیتوته، ۲۰۰۰۰ نفر می باشد. درمورد مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه که فاصله بیشتر از ۲۵ تا ۳۰ کیلومتر یا نیم ساعت با وسیله نقلیه تا مراکز بهداشتی درمانی شبانه روزی فعال یا بیمارستان دارند می توان یکی از مراکز موجود در شعاع ۲۵ تا ۳۰ کیلومتری را به عنوان بیتوته (معین) مشخص کرد و از پزشک/ ماما/ پرستار/ بهیار آن مرکز و مراکز مجری بدون بیتوته در همان محدوده برای پوشش شیفت بیتوته استفاده کرد. (نیازی به بیتوته در مراکز دیگر در این محدوده نمی باشد). در این مراکز می بایست امکانات بیتوته فراهم گردد. حضور پرستار (بہیار)/ ماما، نگهبان/ سرایدار نیز به همراه پزشک الزامی است. بدیهی است در سایر مراکز که شرایط تجمع شدن با شرایط فوق الذکر را ندارند، بیتوته پزشک الزامی است. انتخاب این مراکز در جلسه مشترکی با حضور نماینده معاونت بهداشتی استان و اداره کل بیمه سلامت استان، با رعایت شرایطی مانند بار مراجعه بیماران، جمعیت تحت پوشش، ضوابط طرح گسترش، مسیر حرکت بیماران و فاصله تا مراکز درمانی شبانه روزی مشخص و اطلاع رسانی لازم به جمعیت تحت پوشش انجام شود.

اگر بیمارستان به عنوان مرکز معین باشد صرفاً بیماران تحت پوشش مراکز خدمات جامع سلامت روستایی را ویزیت می نماید و در این وضعیت، هزینه های مربوطه برحسب ساعات شیفت شب، از سرجمع اعتبارات پزشک مرکز کم می گردد ولی اعتبار آن از سوی اداره کل بیمه استان در اختیار مرکز بهداشت شهرستان قرار می گیرد تا طی قراردادی با بیمارستان جهت ارائه خدمات به بیمه شدگان پرداخت شود. بدیهی است اداره کل بیمه به طور مجزا پرداخت جداگانه به صورت FFS به بیمارستان ندارد. در ضمن برنامه بیتوته پزشکان به گونه ای طراحی گردد که کلیه پزشکان این مراکز در محدوده مشخص شده در برنامه بیتوته حضور داشته باشند. با توجه به پرداخت سرانه خدمات سطح اول جمعیت روستاییان و پیشگیری از اختلال در نظام ارجاع، کلیه خدمات تجویزی پزشک عمومی مستقر در اورژانس بیمارستان، از قبیل دارو، پاراکلینیک، و سایر خدمات (بجز موارد بستری) از سوی اداره کل بیمه سلامت قابل پرداخت نمی باشد.

تبصره ۱: با در نظر گرفتن اعتبار برای راه اندازی و بهبود محل زیست پزشک و ماما، مرکز بهداشت شهرستان موظف است برای تمامی مراکز دارای بیتوته، اقدام به تهیه محل بیتوته نماید.

تبصره ۲: مرکز بهداشت شهرستان پزشکان مرکز را با مرکز مجاور به طور نوبتی در کشیک شبانه یا روزهای تعطیل قرار دهد و به مردم نیز اعلام کند که در شرایط اضطرار می توانند به مرکز دارای پزشک مراجعه کنند.

تبصره ۳: در صورت وجود بیش از یک پزشک خانواده در مرکز خدمات جامع سلامت مجری، مسئولیت شیفت بندی ارائه خدمات در ساعات غیراداری و روزهای تعطیل با پزشک مسئول مرکز خواهد بود.

تبصره ۴: در مراکز شبانه روزی دارای ۴ پزشک یا بیشتر، در صورت حضور پزشک خانواده در شیفت شب، روز کاری بعد بیتوته برای ایشان OFF در نظر گرفته می شود. بدیهی است عدم حضور پزشک مذکور مشمول تعدیلات جمعیتی و عدم حضور نخواهد شد.

تبصره ۵: برای مراکزی که فقط یک پزشک دارند، می توان جمعه ها و سایر روزهای تعطیل را تعطیل کرد. البته، مرکز بهداشت شهرستان موظف است برحسب وضعیت، امکان ارایه خدمت به جمعیت تحت پوشش را از نزدیکترین مرکز معین یا شبانه روزی را فراهم کند. درضمن، لازم است نام، محل و نشانی مراکز مزبور و ساعت کشیک به نحوی به اطلاع تمامی مردم تحت پوشش مراکز رسانده شود تا مردم بدانند در روزهای تعطیل باید به کجا مراجعه کنند. پزشکان مستقر در مراکز دارای یک پزشک نیز بصورت شیفت بندی شده براساس نظر مرکز بهداشت شهرستان باید در این مرکز بیتوته نمایند و نباید بابت روزهایی که بیتوته برای آنها در نظر گرفته نشده است، از حقوقشان کسر گردد.

تبصره ۶: هیچ پزشک خانواده ای مجاز نیست به بهانه نخواستن سهم بیتوته در حقوق خود، از انجام این کار اجتناب کند.

تبصره ۷: در صورتیکه مطابق بندهای پیشگفت مقرر گردید پزشک در شیفت های شب در مرکز خدمات جامع سلامت روستایی بیتوته نماید، مرکز بهداشت شهرستان موظف خواهد بود که فضای فیزیکی، امنیت و حداقل امکانات بیتوته را در آن مرکز فراهم کند. وجود نگهبان/ سرایدار برای این مراکز بویژه در شرایط حضور پزشک خانم، ضرورت دارد.

تبصره ۸: از سوی شبکه بهداشت و درمان/ مرکز بهداشت شهرستان برای دندانپزشکانی که مایل به بیتوته در برنامه پزشک خانواده روستایی می باشند امکانات لازم فراهم گردد.

تبصره ۹: در صورت فقدان امکانات بیتوته برای پزشک، باید تلاش شود از محل اعتباردر نظر گرفته شده هرچه سریعتر محلی تامین گردد و تا زمان آماده شدن محل، با نزدیکترین مرکز دارای محل بیتوته بصورت شیفتی بیتوته

صورت گیرد. بدیهی است در مواردی که بیتوته برای بیمه شدگان مرکز به هر طریق ممکن تعریف نگردد موجبات کسر سرانه بیتوته مرکز می گردد.

تبصره ۱۰: ضرورت دارد معاون درمان دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی هماهنگی لازم را به منظور پذیرش دارندگان دفترچه بیمه روستائی توسط بیمارستان ها انجام دهد. برای استفاده از خدمات پزشک خانواده در ساعات غیراداری کلیه هزینه های بیماران غیر بستری به عهده مرکز بهداشت شهرستان است (از محل حذف اعتبار بیتوته پزشک مرکز).

تبصره ۱۱: مرکز بهداشت شهرستان موظف است با مراکز اورژانس ۱۱۵ در همان شهرستان هماهنگ شود تا موارد فوریت ها را مدیریت کنند و در صورت ضرورت، بیمار را به نزدیکترین واحد بیمارستانی انتقال دهند.

تبصره ۱۲: استفاده از پزشکان بخش خصوصی در بیتوته واحد های مجری برنامه، در صورت عدم وجود ظرفیت در بخش دولتی، پس از امکان سنجی لازم، از محل اعتبارات بیتوته سهم پزشک بلامانع است. ضوابط قرارداد و پرداختی این پزشکان مانند پزشکان بیتوته می باشد.

تبصره ۱۳: خدمات جانبی غیر اورژانس شامل ختنه، کشیدن ناخن، برداشتن خال و لیپوم و زگیل، نمونه برداری از پوست و مخاط، کاتتریزاسیون ادراری، آتل بندی شکستگی ها، شستشوی گوش، خارج کردن جسم خارجی از گوش، بینی و حلق، کار گذاشتن لوله معده و رکتوم؛ حسب مهارت پزشک خانواده قابل انجام می باشد و لذا عدم انجام خدمات مذکور در مراکز مجری ارائه هنده سطح یک خدمات، شامل پایش و تعدیلات بیمه ای نخواهد شد. بدیهی است انجام آنها در سطوح تخصصی مشمول خدمات سطح دو و ضوابط مربوطه خواهد بود.

تبصره ۱۴: در صورت مراجعه بیمه شدگان بیمه روستایی (غیر اورژانس) در ساعات اداری و غیر بیتوته به بیمارستان، فرانشیز مربوطه به صورت آزاد محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱۵: تعرفه اخذ شده از مراجعین بیمه شده روستایی که مستقیما و بدون مسیر ارجاع به بیمارستان مراجعه و منجر به بستری موقت یا دائم آنها شود با فرانشیز دولتی و مراجعات غیر اورژانس منجر به ویزیت سرپایی و عدم بستری، به صورت آزاد می باشد. لازم است اطلاع رسانی در این خصوص به جمعیت تحت پوشش صورت پذیرد.

ماده ۲۲: نحوه استفاده از مرخصی اعضای تیم سلامت

۱- اعضای تیم سلامت سالانه می توانند از ۳۰ روز مرخصی استحقاقی با حقوق و مزایا بهرمنند شوند ولی بطور متوالی نمی توانند بیش از ۱۰ روز از مرخصی استحقاقی استفاده کنند. در مورد حج تمتع و صرفا یکبار در طول خدمت این مدت یکماه می باشد.

۲- تبصره ۱: جهت پیشگیری از تعدیلات جمعیتی و غیبت پزشک و ماما، در زمان مرخصی پزشک و ماما (استحقاقی روزانه و استعلاجی) حضور پزشک و مامای جانشین الزامی است.

تبصره ۲: اگر زمان مرخصی پزشک با بیتوته وی همزمان بود، مبلغ مربوط به بیتوته کسر می شود.

تبصره ۳: مرکز بهداشت شهرستان موظف است در جهت تامین نیروهای جانشین (پزشک و ماما) در زمان مرخصی ها یا آموزش های شغلی آنها اقدام کند. مرکز بهداشت شهرستان موظف است تغییرات ایجاد شده در فهرست پزشکان خانواده و ماماها یا پرستاران قراردادی یا فهرست پزشکان جانشین را در اسرع وقت به مرکز بهداشت استان و اداره کل بیمه سلامت استان اعلام کند.

تبصره ۴: در مراکز مجری برنامه با بیش از یک پزشک (غیر زن و شوهر) باید طوری برنامه ریزی کرد تا در زمان مرخصی یا شرکت در کلاس آموزشی یک پزشک، سایر پزشکان در مرکز حضور داشته باشند. بدیهی است عدم حضور به علت انجام دهگردشی و شرکت در جلسات آموزشی و اداری (با هماهنگی ادارات بیمه شهرستان)، مشمول تعدیلات نخواهد بود.

تبصره ۵: در مورد مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه دارای تک پزشک یا با پزشکان زن و شوهر می توان به گونه ای برنامه ریزی کرد که در زمان حضور نداشتن آنها از وجود پزشکان مراکز همجوار که دارای چند پزشک هستند، یا پزشکان شاغل در مراکز خدمات جامع سلامت شهری روستایی یا شبانه روزی استفاده کرد.

۳- اعضای تیم سلامت می توانند در صورت ابتلا به بیماری به تشخیص پزشک معتمد دانشگاه/ دانشکده از مرخصی استعلاجی حداکثر به مدت ۴ ماه در سال استفاده نمایند. در مرخصی استعلاجی کمتر از ۳ روز منحصراً " حکم کارگزینی را دریافت نموده ولی کارانه محاسبه و پرداخت نمی شود. در مرخصی های استعلاجی بیش از ۳ روز و مرخصی زایمان، فرد به سازمان تامین اجتماعی معرفی می شود و در زمان مرخصی براساس قوانین این سازمان، فقط غرامت دستمزد از سازمان مربوط دریافت می کند. پس از پایان دوره مرخصی فرد می توان ۲ اقدام مختلف انجام داد:

الف- تا زمان پایان مدت قرارداد وی، مرکز بهداشت موظف است فرد را در هر مرکز خدمات جامع سلامت تابعه خود که نیاز دارد به کارگمارد.

ب- چنانچه فرد استفاده کننده از مرخصی دارای سابقه خدمت در محل بوده و از خدمت وی رضایت حاصل است، در زمان مرخصی وی با فرد جانشین قرارداد موقت بسته شود (فقط تا مدت زمان مرخصی استعلاجی فرد) تا فرد پس از پایان مرخصی به سرکار خود بازگردد.

۴- با توجه به ابلاغ سیاست های جمعیتی، پس از پایان زایمان و در جهت حفظ امنیت شغلی مادر، می بایست نیروی طرف قرارداد در همان مرکز قبلی مجدداً بکارگیری گردد. در طول مدت مرخصی زایمان می توان از نیروی جانشین استفاده نمود.

۵- مدت زمان مرخصی زایمان در حال حاضر به مدت ۹ ماه می باشد و محل پرداخت دستمزد در طی شش ماهه اول از طریق سازمان تامین اجتماعی و سه ماهه بعدی از محل اعتبارات برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی می باشد.

۶- در راستای اجرای قانون کاهش ساعات کار بانوان شاغل دارای شرایط خاص با نظر مسئول مستقیم، اگر به شکل کاهش ۸۰ دقیقه در تمام روزهای هفته باشد نیاز به جانشین نداشته و مشمول کسورات نمی گردد. در صورتی که یک روز کامل در هفته باشد لازم است نیروی جانشین حضور داشته باشد و هزینه تامین نیروی جانشین از اعتبارات دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی خواهد بود.

فصل ششم: دارو

ماده ۲۳: اقلام دارویی

مراکز بهداشت شهرستان موظف به تامین ۴۳۶ قلم داروی مصرفی با احتساب تمامی اشکال دارویی موجود مورد تعهد و داروهای ترالی اورژانس است. این داروها باید به میزان کافی در انبار دارویی مرکز بهداشت شهرستان یا داروخانه طرف قرارداد بخش غیردولتی وجود داشته باشد و در مقاطع سه ماهه نیازهای دارویی مراکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه را براساس درخواست کتبی پزشک یا پزشکان شاغل در هر مرکز تامین کنند. تصمیم گیری درمورد ترکیب و تغییر اقلام دارویی تا حداکثر ۱۰٪ اقلام آن به عهده کمیته ای تحت عنوان کمیته تدوین فهرست دارویی پزشک خانواده متشکل از مدیرکل بیمه سلامت استان، معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده، نماینده معاونت غذا و دارو و مسئول امور دارویی معاونت بهداشتی، رییس اداره رسیدگی به اسناد پزشکی یا رییس اداره نظارت و ارزشیابی اداره کل بیمه سلامت استان و نماینده پزشکان خانواده می باشد که براساس بیماری های بومی و مشکلات سلامت منطقه، بنا به ضرورت تشکیل خواهد شد. تمام تغییرات فهرست دارویی باید به کمیته ملی سیاستگذاری دارو و ملزومات پزشکی و دارویی برنامه پزشک خانواده اعلام گردد.

تبصره ۱: پزشک یا پزشکان شاغل در مرکز مجری برنامه باید درخواست دارویی خود را زمانی به مرکز بهداشت شهرستان اعلام کنند که هنوز حداقل ۵۰٪ از هر قلم دارو در درخواست قبلی در مرکز موجود باشند.

تبصره ۲: در صورت نرسیدن به موقع داروهای درخواستی و موجودی صفر برای داروی مرکز (دولتی یا خصوصی)، تا دو برابر قیمت دارو از سرانه دارویی مرکز کسر می شود. تامین داروهای خاص بیماران صعب العلاج مشمول این بند نمی شود.

تبصره ۳: پزشک خانواده مجاز به تجویز داروهای خارج از فهرست درخواستی خود از ۴۳۶ قلم داروی تعیین شده پیوست لیست دارویی برنامه، نیست اما تمدید نسخ درمان به شرط آنکه داروی تجویزی شرط تجویز توسط متخصص را نداشته باشد در بیماران دیابتی، پرفشاری خون، اعصاب و روان، و نارسایی عروق کرونری و بیماری های قلبی که توسط متخصص مربوطه شروع و براساس راهنماهای بالینی ابلاغی وزارت بهداشت و به شرط وجود پرونده سلامت و پیگیری ماهانه این بیماران و ثبت میزان مصرفی دارو در پرونده سلامت ادامه می یابد، از این قاعده مستثنی است. در صورتی که، داروهای مربوطه جزو اقلام ۴۳۶ قلم داروی تعیین شده نباشند و امکان دسترسی به داروخانه واجد مسئول فنی داروساز طبق ضوابط طرح گسترش نباشد، پزشک خانواده باید این داروها را در نسخه جداگانه ضمن درج عبارت ادامه تمدید درمان در قسمت کادر ارجاع نسخه تجویزی تجویز کند و داروخانه مستقر

در مرکز خدمات جامع سلامت می باید نسبت به تامین این اقلام اقدام نموده و هزینه این داروها باید از سطح دوم و توسط بیمه سلامت استان به شبکه بهداشت پرداخت می شود و مشمول کسورات نمی شود.

تبصره ۴: تجویز نسخ دارویی توسط دندانپزشک خانواده در محدوده ۴۳۶ قلم داروی مصوب برنامه و سایر ضوابط تعریف شده، مانند پزشکان خانواده، در مراکز مجری برنامه امکان پذیر است.

تبصره ۵: داروهای مصوب بیماران اعصاب و روان که دارای پرونده فعال مراقبت هستند و در فهرست ۴۳۶ قلم دارو قرار می گیرند به صورت رایگان در اختیار بیماران قرار داده می شوند. هزینه تامین این داروها از محل اعتبارات دانشگاه یا سهم دارو از محل ۱ درصد مالیات بر ارزش افزوده می باشد. لازم است اقلام دارویی این بیماران (که دارای پرونده فعال اعصاب و روان می باشند) در برگه جداگانه با عنوان سلامت روان نسخه گردد.

تبصره ۶: کلیه نسخ دارویی مراکز مجری برنامه پزشکی خانواده در کمیته تجویز و مصرف منطقی داروی دانشگاه ارزیابی شده و نتایج ضمن ارسال به اداره کل بیمه سلامت استان، جهت تصمیم گیری در کمیته دارویی مطرح می گردد.

تبصره ۷: داروهای مربوط به برنامه های جاری ادغام شده در نظام شبکه بهداشت و درمان کشور باید از محل اعتبارات جاری دانشگاه علوم پزشکی تامین شده و براساس دستورعمل برنامه مزبور از طریق خانه های بهداشت یا پایگاه های بهداشت در اختیار مردم قرار داده شوند.

تبصره ۸: در هر بازدید از مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه، در صورت فقدان اقلام دارویی تجویز شده توسط پزشکان مرکز (درخواست پزشک) برای همان ماه مورد بازدید و صرفاً " سهم سرانه داروی مرکز مربوطه کسر می شود.

تبصره ۹: نبود بعضی از داروها در برخی از مناطق به دلیل کمبود کشوری دارو، با نظر ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده، مشمول کسورات نمی شود.

تبصره ۱۰: برای داروهایی که با ثبت در دفترچه بیمه روستاییان و عشایر و دارندگان دفترچه سایر سازمانهای بیمه گر و سایر صندوق های سازمان بیمه سلامت ایران تجویز می شوند، ۳۰٪ فرانشیز از بیماران اخذ می گردد و در مورد داروهای تجویز شده برای افراد فاقد هرگونه دفترچه بیمه، باید هزینه کامل از بیمار دریافت شود. فرانشیز داروهای مانند انسولین مشمول ضوابط مربوطه مصوبه سازمان غذا و دارو خواهد بود.

تبصره ۱۱: تجویز نسخ دارویی توسط کارشناس مامایی دارای نظام مامایی صرفاً در محدوده داروهای قابل تجویز آنان و طبق بسته خدمتی پزشکی خانواده و بیمه روستایی، مقدور می باشد.

ماده ۲۴: اقلام مکمل

مرکز بهداشت شهرستان موظف به تامین اقلام مکمل ها در انبار دارویی شبکه بهداشت و درمان شهرستان/ مرکز بهداشت شهرستان می باشد. این اقلام برحسب بسته خدمتی تعریف شده برای گروه‌های هدف برنامه مکمل در اختیار خانه های بهداشت یا پایگاه‌های بهداشت روستایی/ شهری مجری برنامه قرار داده تا به صورت رایگان در اختیار افراد گروه هدف برنامه ها قرار گیرند.

تبصره: داروهای بهداشتی یا مکمل که در اختیار خانه بهداشت قرار دارد، مطابق بسته خدمتی و به صورت رایگان در اختیار گروه هدف برنامه قرار گرفته و نیاز به تجویز توسط پزشک خانواده ندارد.

جدول لیست مکمل های مورد نیاز گروه های سنی و فیزیولوژیک

گروه سنی	نام مکمل
شروع از روز ۳ تا ۵ تولد تا پایان ۲۴ ماهگی روزانه یک سی سی	قطره مولتی ویتامین یا ویتامین آ+د
قطره آهن از پایان ۶ ماهگی تا پایان ۲۴ ماهگی روزانه یک میلی گرم به ازای هر کیلوگرم وزن بدن تا حد کثر ۱۵ میلی گرم آهن المنتال معادل ۱۵ قطره؛ قرص آهن برای مادران باردار، شروع از هفته ۱۶ بارداری تا پایان بارداری و مادران شیرده، از زمان زایمان تا سه ماه بعد از زایمان روزانه یک عدد و دختران نوجوان ۱۲ تا ۱۸ سال به مدت ۱۶ هفته در طول هر سال تحصیلی هفته ای یک عدد	قطره/ قرص آهن یا سولفات فرو
مادران باردار؛ شروع از هفته ۱۶ بارداری تا ۳ ماه بعد از زایمان و مادران شیرده تا سه ماه بعد از زایمان روزانه یک عدد	مولتی ویتامین مینرال حاوی ۱۵۰ میکروگرم ید
به محض اطلاع از بارداری و یا ترجیحاً سه ماه قبل از شروع بارداری تا پایان بارداری روزانه نصف قرص یک میلی گرمی	قرص اسیدفولیک
نوجوانان سن مدرسه (۱۸-۱۲ سال)، جوانان، میانسالان و سالمندان؛ ماهیانه یک عدد	پرل ویتامین د ۵۰ هزار واحدی
سالمندان روزانه یک عدد	قرص کلسیم/ کلسیم د (حاوی ۵۰۰ میلی گرم کلسیم/ ۴۰۰ یا ۵۰۰ واحد بین المللی ویتامین د)

ماده ۲۵: راه اندازی داروخانه

در صورت عدم ارائه خدمات دارویی از طریق ظرفیت های بخش دولتی و در صورت نبود داروخانه بخش خصوصی در روستای محل استقرار مرکز خدمات جامع سلامت یا مناطق مجاور یا تمایل نداشتن آنها به همکاری با برنامه پزشک خانواده، مرکز بهداشت شهرستان موظف به راه اندازی واحد داروخانه در محل مرکز خدمات جامع سلامت مزبور و تامین و توزیع دارو به مردم و در زمان دهگردشی پزشک می باشد.

ماده ۲۶: میزان تجویز دارو

میانگین مورد انتظار ارقام دارویی تجویز شده در بررسی های کلی نسخ هر پزشک ۳ قلم می باشد. این شاخص در کمیته تجویز و مصرف منطقی دارو مورد بررسی قرار می گیرد. چنانچه بیش از ۲۵٪ جمعیت تحت پوشش پزشک خانواده در گروه سنی بالای ۵۰ سال باشند، این میانگین می تواند تا ۳٫۵ قلم دارو افزایش یابد. تبصره: رعایت سقف مذکور شامل موارد تجدید نسخ متخصص، نسخ تکراری بیماریهای مزمن مانند دیابت و فشارخون و نسخ بیماران دارای پرونده فعال اعصاب و روان نمی باشد. لازم به ذکر است تجدید نسخ متخصصین در بازه زمانی حداکثر یک ماهه با رعایت دو شرط زیر مقدور می باشد.

- تاریخ نسخه مربوط به ماه پیش باشد.

- به اندازه یک ماه دارو تجویز شود.

ماده ۲۷: تعرفه ارائه خدمات دارویی

بر اساس کتاب ارزش نسبی خدمات تعرفه ارائه خدمات دارویی در داروخانه ها (دولتی یا غیردولتی) مستقر و غیر مستقر در مراکز خدمات جامع سلامت دولتی و یا بخش خصوصی طرف قرارداد به شرط حضور داروساز، به ازای هر نسخه صرفاً مبلغ ۸۰۰۰ ریال می باشد و دریافت سایر مبالغ با عناوین مختلف (تعرفه های نظام پزشکی) ممنوع می باشد. ارائه دارو از قفسه دارویی اورژانس توسط پزشک یا کارکنان مرکز خدمات جامع سلامت در ساعات اداری (بدون حضور داروساز) و غیراداری و شیفت شب مشمول دریافت این تعرفه نیست.

تبصره ۱: اخذ تعرفه "ارائه خدمات دارویی" فقط زمانی که ارائه خدمات دارویی در محل داروخانه طرف قرارداد صرفاً با حضور داروساز انجام می شود، و جاهت قانونی دارد.

تبصره ۲: به استناد آیین نامه تاسیس داروخانه ها و در راستای ثبت الکترونیک نسخ دارویی و ارائه اطلاعات مورد نیاز به کمیته دانشگاهی تدوین فهرست دارویی پزشک خانواده توسط داروخانه های فاقد مسئول فنی داروساز، مقرر گردید در ازای هر نسخه ارائه شده از داروخانه به مرکز بهداشت شهرستان، مبلغ ۳۵۰۰ ریال در پرداخت مطالبات داروخانه (مستقر یا غیر مستقر در مراکز خدمات جامع سلامت) در هنگام تنظیم و پرداخت اسناد دارویی منظور

گردد. بدیهی است دریافت هر گونه وجهی خارج از سهم بیمار از نسخه دارویی توسط داروخانه از بیمه شده ممنوع می باشد. یادآوری می شود این مبلغ مشمول داروخانه های واجد مسئول فنی داروساز نمی باشد و در این قبیل داروخانه ها، صرفاً تعرفه خدمات دارویی اخذ می گردد. کلیه داروخانه ها مکلف به ارائه دیسکت اطلاعات دارویی می باشند.

تبصره ۳: ارائه خدمات دارویی توسط دارویار می باشد. در صورت عدم وجود دارویار از نیروی پرستار استفاده می گردد. حتی الامکان از به کار گیری ماما جهت ارائه دارو به بیماران پرهیز گردد.

تبصره ۴: در صورت عدم ارائه خدمات دارویی به میزان دو برابر سهم سازمان از قیمت داروی خریداری شده از سهم سرانه دارویی شهرستان مراکز مذکور در واحدهایی که مطابق با طرح گسترش شبکه ملزم به ارائه خدمت بوده اند کسر می گردد.

تبصره ۵: داروخانه های طرف قرارداد موظف به ارائه داروهای ژنریک ایران می باشند.

فصل هفتم: پاراکلینیک

ماده ۲۸: نحوه استقرار مراکز آزمایشگاهی و رادیولوژی

ارائه خدمات پاراکلینیک بایستی یا در مرکز مجری برنامه یا حداکثر با نیم ساعت فاصله زمانی با خودرو تا مرکز مزبور (یا حداقل فاصله زمانی ممکن) صورت گیرد. مرکز بهداشت هر شهرستان می تواند برای تدارک خدمات پاراکلینیک نسبت به عقد قرارداد با سایر مراکز دولتی یا غیردولتی واجد شرایط اقدام نماید. مرکز بهداشت شهرستان موظف به تامین خدمات پاراکلینیک در تمامی مراکز خدمات جامع سلامت محل اجرای برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده خواهد بود که از طریق راه اندازی آزمایشگاه و رادیولوژی یا خرید خدمات آزمایشگاهی و رادیولوژی از بخش غیردولتی یا دولتی یا امکان جمع آوری نمونه از مراکز روستایی و انجام این آزمایشات در شهر یا هدایت به مرکز معین و امکان استفاده از خدمات رادیولوژی دولتی یا ارجاع برنامه ریزی شده بیماران به رادیولوژی شهر محقق می گردد.

ماده ۲۹: شرایط دریافت خدمات پاراکلینیک

- ۱- چنانچه شبکه بهداشت و درمان شهرستان، واحد آزمایشگاهی خاص را برای ارائه خدمات تعیین کرده باشد، پزشک ملزم است بیمار را به همان آزمایشگاه ارجاع دهد. در صورت مراجعه بیمار به واحد آزمایشگاهی دیگر غیر از واحد معرفی شده، تمام هزینه ها بر عهده شخص خواهد بود.
- ۲- چنانچه خدمات پاراکلینیکی تعیین شده توسط سازمان بیمه سلامت ایران، (سایر موارد آزمایشگاه و تصویربرداری و سونوگرافی که جزو فهرست خدمات پاراکلینیکی پزشک خانواده و بسته خدمت سطح اول نبوده ولی پزشک عمومی (و ماما در محدوده نسخ قابل تجویز) مجاز به تجویز آنها می باشد را در دفترچه بیمه تجویز نماید، هزینه این خدمات توسط سازمان بیمه سلامت ایران پرداخت می شود.
- ۳- فرانشیز خدمات پاراکلینیک برای بیمه شدگان صندوق روستایی ۱۵٪ و برای سایر صندوقهای بیمه سلامت و سایر بیمه ها ۳۰٪ تعرفه دولتی است.

ماده ۳۰: سطح بندی آزمایشگاه از نظر ساختاری

واحدهای ارائه دهنده خدمات، به شرح ذیل تقسیم می شوند:

۱- آزمایشگاه مرکز مجری: به آزمایشگاهی اطلاق می شود که در مرکز مجری برنامه پزشک خانواده با جمعیت تحت پوشش بیشتر از ۴۰۰۰ نفر یا فاصله آن مرکز تا نزدیکترین آزمایشگاه فعال بیشتر از نیم ساعت با وسیله نقلیه باشد قرار دارد.

۲- واحد نمونه گیری: در صورتیکه مرکز خدمات جامع سلامت دارای جمعیت کمتر از ۴۰۰۰ نفر باشد و راه اندازی آزمایشگاه در آن مرکز مقرون به صرفه نبوده و یا فاصله آن مرکز تا نزدیکترین آزمایشگاه فعال کمتر از نیم ساعت با وسیله نقلیه باشد نیاز به راه اندازی آزمایشگاه نبوده و راه اندازی واحد نمونه گیری کافی است. این مرکز ملزم به نمونه گیری توسط پرسنل معرفی شده مرکز بهداشت شهرستان برای جمعیت کمتر از ۲۵۰۰ نفر یک روز در هفته، برای جمعیت ۲۵۰۰ تا ۴۰۰۰ نفر دو روز در هفته و برای جمعیت ۴۰۰۰ تا ۷۰۰۰ نفر سه روز در هفته می باشد.

۳- آزمایشگاه مرکز بهداشت شهرستان: در این آزمایشگاه، آزمایشات تجویزی پزشک خانواده (سطح یک) از مسیر ارجاع در مرکز بهداشت شهرستان انجام می شود. بدیهی است چنانچه در نسخ تجویزی خدمات آزمایشگاهی توسط پزشک خانواده یک یا تعدادی از اقلام خدمات آزمایشگاهی مربوط به خدمات مجاز آزمایشگاه شهرستان باشد جهت جلوگیری از نمونه گیری مجدد، کلیه خدمات نسخه تجویزی بایستی در آزمایشگاه مرکز بهداشت شهرستان انجام گیرد.

تبصره ۱: جذب نیروی انسانی آزمایشگاه براساس سرجمع جمعیت مرکز دارای آزمایشگاه فعال و جمعیت مراکز دارای واحد نمونه گیری محاسبه می گردد. به ازای هر ۷۰۰۰ نفر جمعیت تحت پوشش مرکز خدمات جامع سلامت دارای آزمایشگاه فعال، یک نفر نیروی کاردان/کارشناس آزمایشگاه به کارگیری می شود. این نیرو در مرکز دارای آزمایشگاه فعال مستقر بوده و موظف به انجام نمونه گیری در مراکز فاقد آزمایشگاه تحت پوشش این مرکز می باشد.

تبصره ۲: ساختار آزمایشگاهی تعریف شده برای کلیه مراکز زیرمجموعه هر شبکه باید طی صورتجلسه مشترکی با اداره کل بیمه مصوب و در کلیه مراکز مجری در معرض دید بیمه شدگان و ناظرین قرار گیرد.

ماده ۳۱: تجهیزات سطوح مختلف آزمایشگاه های بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه

روستایی

تجهیزات سطوح مختلف آزمایشگاههای بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی بر اساس لیست پیوست تجهیزات آزمایشگاههای بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی می باشد.

تبصره ۱: الزام به تامین هر یک از این تجهیزات و ویژگی های فنی آنها مبتنی بر نوع خدمات آزمایشگاهی قابل انجام در آزمایشگاه و بارکاری آن می باشد. بنابراین متناسب با بارکاری ممکن است از تجهیزاتی با ظرفیت بیشتر یا کمتر نیز برای تجهیز آزمایشگاه استفاده شود.

تبصره ۲: تمام وسایل تشخیص آزمایشگاهی پزشکی (IVD) که تعریف آنها در ماده ۲ آیین نامه وسایل تشخیص آزمایشگاهی پزشکی آمده است، باید دارای تاییدیه از وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی باشند و تمام کارکنان آزمایشگاه های تشخیص پزشکی موظفند مشکلات مربوط به این وسایل را مطابق دستورالعمل به اداره امور آزمایشگاه های دانشگاه علوم پزشکی متبوع گزارش نمایند.

جدول لیست تجهیزات آزمایشگاههای مراکز خدمات جامع سلامت

واحد پذیرش و نمونه گیری	مراکز خدمات جامع سلامت روستایی / شهری دارای آزمایشگاه	آزمایشگاه مرکز بهداشت شهرستان
یخچال	کلیه وسایل واحد پذیرش و نمونه گیری به علاوه: هود معمولی	کلیه وسایل سطح ۱ به علاوه: هود کلاس ۲
جعبه کمکهای اولیه	پایه و لامپ UV	ترازوی حساس دیجیتال
تابوره	محافظ ولتاژ وسایل الکتریکی	اتو آنالایزر بیوشیمی
ساعت آزمایشگاهی	دیونایزر یا آب مقطر گیری	سل کانتیر خون شناسی
پاراوان	دماسنج معمولی در دامنه های دمایی مختلف	دستگاه خودکار سدیمان تاسیون (در صورت حجم کاری بالا)
وسایل حفاظت شخصی	دماسنج ماگزیم-مینیم به تعداد وسایل حرارتی و برودتی	دستگاه قرائت کننده پلیت الیزا
ظروف ایمن (Safety box)	اتوکلاو	الایزاواشر
نمونه گیری :	فریزر منهای ۲۰ درجه	انواع کیت های الایزا مطابق فهرست آزمایش های قابل انجام
دفتر پذیرش یا کامپیوتر ، پرینتر و نرم افزار	فور	سمپلر متغیر در دامنه های حجمی مختلف
پذیرش-جوابدهی	کرونومتر	سمپلر مولتی کانال (۸ یا ۱۲ کاناله)
صندلی نمونه گیری	پودر دکستروز در وزن های مختلف	میکروسکوپ دو چشمی برای بخش
گارو	ترازوی یک یا دو کفه ای معمولی	میکرب شناسی و سل
پنبه و الکلی یا پد الکلی	وسایل شیشه ای شامل پی پت سدیمان ، پی پتور، مزور، ارلن، قیف، بشر، بالن ژوژه و قطره چکان و	میکروسکوپ دو چشمی برای بخش کامل ادرار و انگل شناسی
ترالی استیل	شیشه های در سمباده ای	سانتریفوژ ۲۴ یا ۴۸ شاخه
بیکس دردار در چند اندازه	هماتولوژی :	PH متر الکتریکی
تخت معاینه	آنتی سرم های گروه بندی خون	هیتر مغناطیسی
انواع ظروف جمع آوری نمونه و وسایل مربوط به نمونه گیری در مورد بیماری های	چراغ مطالعه	

<p>رنگ شمارش رتیکولوسیت رنگ ذیل نلسون کاغذ PH انواع محیط های کشت میکربی انواع دیسک های آنتی بیوگرام استاندارد ۰/۵ مک فارلند وسایل کامل کروماتوگرافی نازک لایه دوربین مداربسته انواع رپید تست های جستجوی مواد مخدر ظرف جمع آوری ادرار ۲۴ ساعته آنتی ژن های رایت، ویدال، 2ME آنتی سرم های ضد سالمونلا، شیگلا، E.coli انتروپاتوژن، ویبریو و ... دستگاه اندازه گیری HbA1c (در صورتی که اتوآنالیزر قادر به انجام این تست نباشد) خون کنترل دست کم در ۲ سطح سرم کنترل برای تست هایی که به روش الایزا انجام می شوند. دست کم در دو سطح</p>	<p>پایه سدیمان لام نئوبار لامل سنگین به ابعاد متناسب برای لام نئوبار موجود تشتک رنگ آمیزی با جای لام لوله موئینه خمیر هماتوکریت کیت اندازه گیری هموگلوبین محلول شمارش گلبول های سفید رنگ رایت / گیمسا / رایت-گیمسا خط کش میکرو هماتوکریت میکروسکوپ دو چشمی سانتریفوژ میکرو هماتوکریت کانتر دیف دستی ویا دیجیتال هاون چینی بیوشیمی : لوله آزمایش معمولی در اندازه های مختلف سانتریفوژ ۸ یا ۱۶ شاخه پیپت در اندازه های ۱ تا ۱۰ میلی لیتر پیپت فیلر میکسر لوله اسپکتروفوتومتر یا ترجیحاً فتومتر انواع کیت های بیوشیمی مطابق فهرست آزمایش های قابل انجام بن ماری کالیبراتور تست های بیوشیمی سرم کنترل بیوشیمی دست کم در ۲ سطح میکرب شناسی : دسته و تیغ بیستوری پنس و قیچی در شکل و اندازه های مختلف رنگ گرم سبد استیل توری نسوز بن ماری جوش (جهت مراکز شهری) مداد الماسه</p>	<p>هولدر یا سرنگ (در اندازه های مختلف) لوله های در دار با یا بدون خلاء (در اندازه های مختلف - خالی یا حاوی ضد انعقادهای مختلف جهت نمونه های لازم برای CBC, ESR و غیره) رولر میکسر لام آماده سازی نمونه ها : سانتریفوژ حداقل ۸ یا ۱۶ شاخه سمپلر با حجم های ۱۰۰ تا ۱۰۰۰ میکرولیتر یا یک سمپلر متغیر نوک سمپلر (در اندازه های مختلف) جای سر سمپلر پایه سمپلر جا لوله ای قلم الماس ارسال نمونه : Cold box ice pack</p>
---	--	--

	<p>چراغ الکلی لام ولامل فیلدو پلاتین دسته فیلدو پلاتین انکوباتور (جهت مراکز شهری) لوله های حاوی محیط های انتقالی سه پایه فلزی جار شمع دار بک گاز محیط های کشت لازم برای کشت ادرار سرولوژی : لام سرولوژی روتاتور آنتی هیومن آنتی ژن PPD انواع کیت های سرولوژی مطابق فهرست آزمایش های قابل انجام کیت تشخیص کالازار (مربوط به مناطق آندمیک اعلام شده توسط مدیریت بیماریهای واگیر) کامل ادرار و انگل شناسی: رپید تست تشخیص حاملگی روی ادرار یا سرم رفراکتومتر نوار ادرار نوار گلوکز ادرار محلول لوگل کیت جستجوی خون مخفی</p>	
--	--	--

ماده ۳۲: خدمات و آزمایش های قابل انجام آزمایشگاههای بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و

بیمه روستایی

خدمات و آزمایش های قابل انجام آزمایشگاههای بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی طرف قرارداد شبکه می بایست بر اساس خدمات و آزمایش های قابل انجام آزمایشگاههای بهداشتی در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی باشد. همچنین آزمایشات رایگان غربالگری بیماری ها بر اساس بسته خدمتی مربوطه، انجام می گردد. تبصره ۱: به تشخیص متولیان نظام مراقبت از بیماریها و برنامه های کشوری، متناسب با نیازهای بومی هر منطقه، ممکن است به فهرست خدمات و آزمایشهای مراکز آزمایشگاهی آن منطقه افزوده شود.

تبصره ۲: در کلیه سطوح ارائه خدمت آزمایشگاهی در صورت فراهم بودن شرایط انجام آزمایش، نمونه گیری در مرکز یا آزمایشگاه مجری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی انجام شده و نمونه های بالینی با رعایت اصول ایمنی و زنجیره سرد در همان روز نمونه برداری از طریق پرسنل به آزمایشگاههای طرف قرارداد (آزمایشگاههای بهداشتی-درمانی سطوح بالاتر، آزمایشگاه بیمارستان دولتی یا غیر دولتی یا آزمایشگاههای خصوصی تایید شده) ارجاع می شود. آن دسته از نمونه ها که ارسال آنها مشمول برنامه زمانبندی مشخص میباشد، لازم است تا پیش از ارسال در شرایط مناسب نگهداری شوند.

تبصره ۳: نمونه گیری آزمایش پاپ اسمیر و آزمایشات تکمیلی HPV در مراکز خدمات جامع سلامت جهت غربالگری گروه های هدف (زنان ۳۰-۴۹ ساله) به صورت رایگان انجام می شود. انجام پاپ اسمیر بنا به درخواست بیمار یا پاپ اسمیر تشخیصی برای گروه هدف و سایر گروهها مشمول فرانشیز مصوب مربوط به خدمات پاراکلینیک (۱۵ درصد) می باشد. کلیه نمونه های پاپ اسمیر و واژینال برایش ها با رعایت استانداردهای انتقال امن و ایمن نمونه، جهت انجام آزمایش غربالگری سرطان دهانه رحم با هماهنگی آزمایشگاه مرجع سلامت کشور انتقال می یابد.

تبصره ۴: حق پذیرش و نمونه گیری هر نسخه در سر جمع هزینه خدمات آزمایشگاهی محاسبه شده و سپس فرانشیز ۱۵ درصد اخذ گردد.

تبصره ۵: خدمات آزمایشگاهی ادغام یافته در بسته خدمت گروههای سنی به شرح زیر نیز رایگان می باشد.
 آزمایشات مادران باردار شامل Blood Group & Rh - آزمایش CBC و شمارش افتراقی سلول های خونی -
 آزمایش آنالیز کامل ادرار - کشت ادرار - Serum Creatinin-Serum BUN - آزمایش کومبس غیر مستقیم
 (مادران RH منفی) - FBS - TSH - VDRL - HBSAg (در صورت نیاز)، آزمایش غربالگری دیابت بارداری
 Oral Glucose Tolerance Test(OGTT) - Glucose Challenge Test(GCT)

آزمایش غربالگری دیابت و غربالگری اختلال چربی خون FBS و Serum Cholesterol جهت جمعیت بالای سی سال.

آزمایش های غربالگری نوزادان شامل اندازه گیری TSH (CH) - اندازه گیری کمی فنیل آلانین (PKU)

جدول آزمایشات سطوح ساختاری آزمایشگاههای بهداشتی

<p>آزمایشگاه سطح ۲ مرکز بهداشت شهرستان/استان</p>	<p>آزمایشگاه سطح ۱ مرکز خدمات جامع سلامت روستایی /شهری دارای آزمایشگاه</p>	<p>واحد پذیرش و نمونه گیری (نمونه برداری و ارسال ایمن و امن نمونه)</p>
<p>کلیه خدمات آزمایشگاههای سطح ۱ به علاوه: بیلیروبین مستقیم و توتال آزمایش Uric Acid آزمایش HbA2</p>	<p>آزمایش CBC و شمارش افتراقی سلول های خونی هموگلوبین هماتوکریت گروه خون Blood Group & Rh قند خون ناشتا (FBS)</p>	<p>پذیرش و نمونه گیری جهت انجام آزمایشهای قابل نمونه گیری و انجام درخواستی، توسط پزشک خانواده</p>

<p>آهن ظرفیت اتصال آهن (TIBC) شمارش رتیکولوسیت کومبس رایت (Coombes Wright) ۲-مرکاپتواتانول (2ME) آزمایش کمی Beta-HCG سرم آزمایش کومبس غیر مستقیم بررسی اسمیر مستقیم خلط از نظر سل کشت مدفوع (Salmonella, Shigella, E.Coli, Eltor) آزمایش TSH (غریبالگری نوزادان -CH) آزمایش T4 اندازه گیری کمی فنیل آلانین (غریبالگری نوزادان PKU) ESR آزمایش HbA1c آزمایش HIVAb آزمایش HBsAg آزمایش HBsAb آزمایش HCVA آزمایش Ca/P آزمایش Na/K ALP Serum پاپ اسمیر/HPV آزمایش DAT برای تشخیص کالازار (مربوط به مناطق آندمیک اعلام شده توسط مدیریت بیماریهای واگیر)</p>	<p>آزمایش Glucose Challenge Test(GCT) آزمایش Oral Glucose Tolerance Test(OGTT) آزمایش قند ۲ ساعت بعد از غذا (2hPP) آزمایش Serum BUN آزمایش Serum Creatinin آزمایش Serum Cholesterol آزمایش Serum Triglyceride آزمایش Serum HDL-Cholesterol آزمایش Serum LDL-Cholesterol (در صورتیکه Serum HDL-Cholesterol انجام نشود) آزمایش Serum SGOT آزمایش Serum SGPT آزمایش کیفی تشخیص حاملگی آزمایش Serum RPR/VDRL سدیماتاسیون (ESR) آزمایش (Ova/Parasite -Stool Examination) آزمایش خون مخفی در مدفوع occult blood آزمایش آنالیز کامل ادرار آزمایش کشت ادرار رایت ویدال لام خون محیطی (تشخیص سالک و مالاریا)</p>	<p>کلیه نمونه های گرفته شده باید در اسرع وقت و با رعایت اصول ایمنی و زنجیره سرد (طبق دستورالعمل پیوست شده روش استاندارد انتقال نمونه) به آزمایشگاه طرف قرارداد (آزمایشگاه های بهداشتی- درمانی سطوح بالاتر و یا آزمایشگاه بیمارستان و آزمایشگاههای خصوصی تائید شده) ارسال گردند. در واحدهای پذیرش و نمونه گیری کلیه وسایل حفاظت فردی لازم (مطابق دستورالعمل مربوط به اجرای برنامه ایمنی و بهداشت در آزمایشگاه) جهت فرآیند نمونه گیری و نیز ارسال امن و ایمن نمونه باید تهیه شده و مورد استفاده قرار گیرد.</p>
--	---	--

ضرورت دارد شبکه بهداشت و درمان / مرکز بهداشت هر شهرستان برای تدارک خدمات پاراکلینیک بصورت یکسان عمل نماید. (دریافت FFS یا سرانه) و در صورت لزوم نسبت به عقد قرارداد با سایر مراکز دولتی یا غیر دولتی واجد شرایط اقدام نماید. ارائه خدمات آزمایشگاهی یا در مرکز مجری برنامه یا حداکثر با نیم ساعت فاصله زمانی با خودرو تا مرکز مزبور (یا حداقل فاصله زمانی ممکن) گیرد.

ماده ۳۳: سهم اعتبارات خدمات پاراکلینیک

تبصره ۱: سهم اعتبارات خدمات پاراکلینیک فقط در این دو صورت و برای ارائه کلیه خدمات
تبصره ۲: چنانچه سهم سرانه خدمات پاراکلینیک به مرکز بهداشت شهرستان پرداخت شود ولی مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه در پوشش شهرستان مربوطه قادر به ارائه خدمات با دو شرط ذکر شده نباشد، برابر سهم پاراکلینیک از مبلغ کل سرانه تعریف شده بابت پاراکلینیک آن مراکز کسر می گردد.
تبصره ۳: در صورت عدم ارائه خدمات پاراکلینیک به میزان یک و نیم برابر سهم سازمان از قیمت نسخه از سرانه تعریف شده خدمات پاراکلینیک مراکز مذکور در واحدهایی که مطابق با طرح گسترش شبکه ملزم به ارائه خدمت بوده اند کسر می گردد.

ماده ۳۴: تصویربرداری (رادیولوژی) های مورد تعهد سطح یک در مراکز مجری

خدمات تصویربرداری مورد تعهد سطح یک شامل رادیوگرافی های ساده بدون ماده حاجب و سونوگرافی بارداری (شکمی) در دو نوبت (۱۶ تا ۱۸ هفته و ۳۱ تا ۳۴ هفته بارداری طبق بسته خدمتی) می باشد.
تبصره ۱: بسته خدمات تصویربرداری سطح یک صرفاً از طریق مراکز طرف قرارداد شبکه (اعم از دولتی یا خصوصی طبق مفاد تفاهم نامه) قابل ارائه خواهد بود.
تبصره ۲: در صورت انعقاد قرارداد شبکه بهداشت و درمان شهرستان با مراکز تصویربرداری دولتی و خصوصی، بیمه شدگان جهت دریافت خدمات تصویربرداری بسته یک تنها فرانشیز مصوب تعرفه دولتی را پرداخت خواهند نمود.
تبصره ۳: لازم است اطلاع رسانی در خصوص آدرس مراکز تصویربرداری طرف قرارداد شبکه برای انجام سونوگرافی مورد تعهد سطح یک خدمات به بیمه شدگان در مراکز مجری برنامه صورت گیرد و لیست مراکز مذکور به اداره کل بیمه سلامت ارسال گردد.
تبصره ۴: گرافی OPG جزو خدمات سطح دو می باشد.

تبصره ۵: افزایش یک نوبت از سونوگرافی های تجویزی توسط پزشک خانواده رایگان می باشد و نوبت دیگر سونوگرافی بارداری و همچنین رادیوگرافی های ساده بدون ماده حاجب بر اساس تفاهم نامه بیمه روستاییان، با پرداخت ۱۵ درصد فرانشیز تعرفه مصوب دولتی توسط بیمه شده، انجام می گردد. سونوگرافی همراه بررسی آنومالی جنینی جزو نوبت رایگان سونوگرافی نمی باشد. بدیهی است به دلیل پرداخت سهم سرانه تصویر برداری سطح یک خدمات، اداره کل بیمه سلامت هیچ گونه پرداختی به مراکز مجری برنامه ندارد.

تبصره ۶: درج عبارت "فرانشیز رایگان" جهت یک نوبت سونوگرافی بارداری سطح یک خدمت و نیز درج عبارت "فرانشیز ۱۵ درصد" جهت نوبت دیگر سونوگرافی بارداری سطح یک خدمت بر روی نسخ تجویزی توسط پزشک خانواده الزامی است.

تبصره ۷: تصویر برداری سطح دو خدمات (سونوگرافی های بارداری که علاوه بر دو نوبت مذکور انجام شود و سونوگرافی های غیر بارداری و رادیوگرافی های غیر از رادیوگرافی ساده بدون ماده حاجب) بر اساس سهم سازمان و فرانشیزهای مصوب ابلاغی هیات وزیران طبق روال سایر صندوق ها در مراکز طرف قرارداد اعم از دولتی و خصوصی قابل دریافت از بیماران می باشد.

تبصره ۸: برگ دوم نسخ تجویزی سونوگرافی های مورد تعهد سطح یک خدمات ، توسط مراکز بهداشت شهرستان، ماهانه به اداره کل بیمه سلامت استان/ شهرستان ارسال گردد.

تبصره ۹: اصل نسخ تجویزی انجام شده مورد تعهد خدمات سطح یک و لیست پذیرش شدگان، توسط مرکز تصویر برداری طرف قرارداد جهت دریافت هزینه ها از شبکه در دو نسخه تنظیم و به مرکز بهداشت شهرستان به صورت ماهانه ارسال گردد که پس از تایید مرکز بهداشت شهرستان، یک نسخه از آن به اداره کل بیمه سلامت استان ارسال می گردد.

تبصره ۱۰: نسخ دریافت شده از مراکز بهداشتی با لیست پذیرش شدگان دریافتی از شبکه بهداشت توسط ادارات کل بیمه سلامت استانی تطبیق داده خواهد شد.

فصل هشتم: خدمات دهان و دندان

ماده ۳۵: نحوه ارائه خدمات سلامت دهان و دندان

ارتقاء سلامت دهان و دندان از طریق ارائه خدمات آموزشی، پیشگیری و درمانی دندان پزشکی به جمعیت دارای دفترچه بیمه روستایی در مناطق روستایی، شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و عشایری با اولویت گروه هدف (افراد زیر ۱۴ سال و مادران باردار و شیرده) کشور صورت می پذیرد.

تبصره ۱: ارائه خدمات سطح یک قابلیت اجرا در مدرسه، مهدکودک و سایر مراکز اجتماعات مثل مسجد و یا محل کار و اطراق عشایر کوچ کننده دارد. (تاریخ و روزهای برنامه ریزی شده برای مراجعه به مدارس و مهدکودکها از قبل مشخص و در تابلو اعلانات مرکز نصب می گردد)

تبصره ۲: در صورت وجود واحد دندانپزشکی ثابت و یا استفاده از یونیت دندانپزشکی سیار ارائه فیشورسیلنت، بروساژ و خدمات درمانی نیز در مراکز فوق الذکر میسر می باشد. صدور مجوز بهره برداری و نظارت بر عملکرد آن بر اساس آیین نامه مربوطه به عهده معاونت بهداشتی دانشگاههای علوم پزشکی کشور می باشد.

ماده ۳۶: سطح بندی خدمات سلامت دهان و دندان از نظر ساختاری

بسته خدمات سلامت دهان و دندان در مراکز مجری در دو سطح ارائه می شود:

۱) سطح یک: در پایگاه های بهداشتی و خانه های بهداشت به ارائه خدمات پیشگیری و ارتقای سلامت دهان و دندان بدین شرح می پردازند: شناسایی عوامل تعیین کننده سلامت دهان و دندان در محل یا منطقه تحت پوشش با جلب حمایت شورا و هیئت امناء روستا و اتخاذ یک تصمیم یا فعالیتهای مکمل با هماهنگیهای برون بخشی برای ارتقای سلامت دهان و دندان مردم منطقه، آموزش بهداشت دهان و دندان با رعایت اصول مصاحبه انگیزشی و یا سایر مدل های آموزش بهداشت (به منظور ارتقای مهارتهای فردی گروه هدف در رابطه با استفاده درست از مسواک، نخ دندان، مشکلات هنگام رویش دندانها، ترک عادات بد و مضر سلامت دهان و دندان، تغذیه غیر پوسیدگی زا، اهمیت دندانهای شیری، شناسایی و نحوه حفظ سلامت دندان ۶ سالگی)، معاینه و ثبت اطلاعات وضعیت سلامت دهان و دندان ترجیحاً در سامانه الکترونیک مربوطه و یا در پرونده خانوار، انجام وارنیش فلوراید جهت ارائه به گروه هدف و توزیع مسواک انگشتی جهت کودکان زیر ۳ سال، پایش به کارگیری ابزار ارزیابی سطح خطر پوسیدگی دندان برای خودمراقبتی دهان و دندان می پردازند. ارجاع به سطوح بالاتر برای افرادی که نیاز به خدمات درمانی دارند، در این سطح باید صورت پذیرد. بدیهی است در صورت ارائه خدمات سطح یک توسط

هر کدام از ارائه دهندگان خدمت (بهورز، مراقب سلامت دهان، بهداشتکار دهان و دندان و دندانپزشک) سرانه آن خدمت قابل پرداخت می باشد.

۲) سطح دو: در مراکز خدمات جامع سلامت مجری و واحد های طرف قرارداد شبکه بهداشت و درمان شهرستان نظیر مراکز معین و مطب های دندانپزشکی و درمانگاه های طرف قرارداد جهت اجرای سطح ۲ خدمات در قالب خرید خدمت به ارایه خدمات پیشگیری ثانویه شامل آموزش بهداشت دهان به مراجعین ثبت اطلاعات وضعیت سلامت و خدمات دهان و دندان مراجعین، فیشور سیلانت تراپی، فلوراید تراپی، ترمیم دندانها (شیری و دایمی) با استفاده از آمالگام و کامپوزیت، کشیدن دندان های غیر قابل نگهداری (شیری و دایمی)، درمان پالپ زنده (vpt) دندان های شیری و دایمی، جرم گیری و بروساژ و پالپوتومی به شرط تامین یونیت دندان پزشکی (ثابت و سیار)، می پردازند.

تبصره ۱: لیست مراکز مجری طرح دندانپزشک خانواده در هر دانشکده/ دانشگاه تهیه و به اداره بیمه سلامت استان و اداره سلامت دهان دندان معاونت بهداشت وزارت متبوع ارسال می گردد. با توجه به ضرورت گسترش خدمات به منظور ایجاد پوشش صد درصدی گروه هدف، افزایش مراکز جدید بایستی با جدیت پیگیری و لیست مراکز جدید هر ۳ ماه به مراجع فوق الذکر گزارش شود.

تبصره ۲: با توجه به پرداخت سهم سرانه خدمات سلامت دهان و دندان به دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی، در صورت عدم تامین دندانپزشک توسط شبکه بهداشت/ مرکز بهداشت شهرستان، دانشگاه/ دانشکده می تواند جهت پوشش خدمات مربوطه، با رعایت فرانشیز/ تعرفه دولتی گروه هدف، با بخش خصوصی قرارداد همکاری با دندانپزشک منعقد نماید. به منظور اطلاع رسانی مناسب به بیمه شدگان لیست این مراکز در معرض دید عموم در مراکز خدمات جامع سلامت نصب گردد.

ماده ۳۷: تعرفه خدمات سلامت دهان و دندان

تعرفه خدمات مربوطه، بر اساس تعرفه های مصوب سالیانه بخش دولتی و یا تعرفه مصوب دانشگاه/ دانشکده می باشد.

تبصره ۱: برای دارندگان دفترچه بیمه روستایی خارج از گروه هدف و سایر بیمه ها، تعرفه پالپوتومی و پالپ زنده معادل تعرفه ترمیم سه سطحی در نظر گرفته می شود.

تبصره ۲: کل بسته خدمات دندانپزشکی برای صندوق روستاییان صرفا در قالب خدمات سطح یک مرکز مجری ارائه میگردد و هیچ گونه نسخه ای بصورت ffs برای خدمات دندانپزشکی قابل پذیرش و پرداخت توسط بیمه سلامت نمی باشد و صرفا نسخ تجویز شده توسط دندانپزشک تیم سلامت (شامل رادیوگرافی پری اپیکال، بایت

وینگ، رادیوگرافی سری کامل دندان، پانورکس) در صندوق روستایان سطح دو قابل پذیرش و رسیدگی می باشد.

ماده ۳۸: فرانشیز بسته خدمات سلامت دهان و دندان

- الف) ارائه خدمات پیشگیری سطح یک برای کل جمعیت ساکن رایگان است.
- ب) فرانشیز ارائه خدمات سطح دو برای جمعیت تحت پوشش به شرح زیر می باشد.
- ۱- برای دارندگان دفترچه بیمه روستایی: در گروه هدف (زیر ۱۴ سال، مادران باردار و شیرده) رایگان و برای سایر افراد برای خدمات در تعهد بیمه، سی درصد و برای خدمات غیر از تعهد بیمه بر اساس تعرفه های مصوب سالیانه بخش دولتی و یا تعرفه مصوب دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی می باشد.
- ۲- برای دارندگان دفاتر سایر بیمه ها (تامین اجتماعی، نیروهای مسلح، کمیته امداد، سایر صندوق های بیمه سلامت و...): خدمات در تعهد بیمه، سی درصد و برای خدمات غیر از تعهد بیمه بر اساس تعرفه های مصوب سالیانه بخش دولتی و یا تعرفه مصوب دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی می باشد.
- ۳- برای افراد فاقد هر گونه دفترچه بیمه: کل هزینه خدمات بر عهده بیمار می باشد.

ماده ۳۹: رایبه دهندگان خدمات سلامت دهان و دندان

رایبه دهندگان خدمات سلامت دهان و دندان شامل دندانپزشک، بهداشتکار دهان و دندان، در ساختار سطح دو و مراقب سلامت دهان، مراقب سلامت و بهورز در ساختار سطح یک می باشد.

ماده ۴۰: ثبت اطلاعات خدمات سلامت دهان و دندان

واحد آمار و فن آوری اطلاعات مرکز بهداشت استان/ شهرستان مسئول برنامه ریزی و هرگونه اقدام لازم برای حصول اطمینان از ثبت اطلاعات سلامت دهان و دندان در فرم های کاغذی یا سامانه الکترونیکی می باشد. همچنین آمار خدمات مراکز تحت پوشش می بایستی از طریق نرم افزار سطح دو خدمات اداره سلامت دهان و دندان گزارش گردد.

بدیهی است در کلیه مواد مرتبط با خدمات سلامت دهان و دندان، خدمات سطح یک و دو همان خدمات بسته سطح یک تفاهم نامه بوده که به صورت سرانه ای ارائه می گردد و تقسیم بندی موجود ساختاری می باشد.

ماده ۴۱: تقسیم بندی زمان کاری خدمات سلامت دهان و دندان

به منظور ارتقاء خدمات و همچنین بهبود کیفیت شاخص DMFT می بایستی ۶۰٪ ساعت کاری موظف برای خدمات پیشگیرانه ثانویه شامل فیشور سیلانت، ترمیمی، پالپوتومی، پالپ زنده و جرمگیری گروه هدف لحاظ گردد و همچنین ۱۰٪ آن برای کارهای آموزشی گروه هدف و همچنین دهگردشی و بازدید از مدرسه و مابقی ساعت کار یعنی ۳۰٪ باقی مانده برای سایر خدمات و برای کل جمعیت تحت پوشش مد نظر قرار گیرد.

ماده ۴۲: نظارت بر اجرای برنامه سلامت دهان و دندان

معاون بهداشت دانشگاه/ دانشکده به منظور برنامه ریزی، اجرا، نظارت، پایش و پشتیبانی، باید نسبت به تشکیل کمیته ای با حضور کارشناس مسئول بهداشت دهان و دندان و نماینده بیمه سلامت و کارشناس مسئول گسترش شبکه در مرکز بهداشت استان و به همین منوال در شهرستان جهت انجام امور مربوطه اقدام نماید. نظارت و پایش خدمات ارایه شده بر اساس فرم های جمع بندی عملکرد طرح سلامت دهان و دندان مادران باردار، کودکان زیر ۶ سال، کودکان ۶ تا ۱۴ سال و بر اساس کتابچه مراقبت از کودک سالم و دستورالعمل کتابچه مراقبت های ادغام یافته سلامت مادران می باشد. ضمناً پایش های هر سطح توسط سطح بالاتر انجام می گیرد. مثلاً بهورز توسط کاردان های بهداشتی و این کاردان ها توسط دندانپزشک و ... نظارت می شوند. همچنین تیم استانی مسئولیت نظارت بر فعالیتهای شهرستان ها را عهده دار می باشد. این گزارشات ترجیحاً بایستی به روز و از طریق سامانه الکترونیک در دسترس قرار گیرد. نظارت بر عملکرد دندانپزشکان توسط مسئول واحد بهداشت دهان و دندان مرکز بهداشت شهرستان بوده و پس از تایید انجام خدمات دندانپزشکان توسط مسئول واحد بهداشت دهان و دندان مرکز بهداشت شهرستان، پرداختها صورت می گیرد. نظارت بر عملکرد مسئول واحد بهداشت دهان و دندان مرکز بهداشت شهرستان توسط مسئول واحد بهداشت دهان و دندان مرکز بهداشت استان انجام می شود.

ماده ۴۳: شیوه ارایه خدمات سلامت دهان و دندان

۱- گروههای سنی هدف شامل: زیر ۱۴ سال، مادران باردار و شیرده می باشد. کلیه گروه های سنی، مخصوصاً گروه های سنی هدف در خانه های بهداشت و پایگاههای بهداشتی غربالگری شده و اطلاعات وضعیت سلامت دهان و دندان های آنها در پرونده خانوار یا نرم افزار کامپیوتری مربوطه ثبت می گردد. پس از انجام آموزش بهداشت دهان با استفاده از وسایل کمک آموزشی، افرادی که نیاز به درمان های دندانپزشکی دارند به دندانپزشک یا سایر کارکنانی که با یونیت کار می کنند، ارجاع و نتیجه ارجاع در پرونده خانوار مربوط به آن فرد ثبت می گردد. کودکان گروه هدف زیر ۱۴ سال بایستی هر ۶ ماه یکبار توسط بهورز و یا مراقب سلامت، مراقبت شوند. همچنین

- وارنیش فلوراید بر اساس دستورالعمل مربوطه به کودکان بالای ۲ سال ارایه و شرح خدمات در پرونده فرد/ خانوار ثبت می گردد. مراقبت های مازاد بر مراقبت های کودک سالم در قسمت مراجعات کودک ثبت شود.
- ۲- از آنجا که گروه سنی ۶ تا ۱۴ سال به دلیل ضرورت مراقبت جدی از دندان های دائمی دارای اولویت می باشند، لذا انجام خدمات پایه سلامت دهان و دندان شامل معاینه دهان و دندانها، آموزش بهداشت دهان، وارنیش فلوراید، فیشور سیلانت برای کلیه دانش آموزان بدو ورود به مدرسه در پایگاه های سنجش بر اساس دستورالعمل های مربوطه ضروری می باشد. ارایه این خدمات محدودیت زمانی نداشته و خدمات تعریف شده می بایست توسط ارایه دهندگان ادامه یافته و انجام گیرد و پوشش این خدمات به طور کامل انجام پذیرد.
- تبصره: آموزش مورد نیاز برای ارایه دهندگان خدمت زیر نظر اداره سلامت دهان دندان معاونت بهداشت وزارت متبوع، توسط واحد بهداشت دهان و دندان دانشکده/ دانشگاه های علوم پزشکی و با مشارکت مراکز آموزش بهورزی انجام گیرد.
- ۳- نظارت خدمات فنی می بایست زیر نظر دندانپزشک و در تمامی کمیته های تعریف شده و با همکاری گسترش شبکه مرکز بهداشت شهرستان باشد.

ماده ۴۴: روش خرید خدمت در خدمات دهان و دندان

- پرداخت حق الزحمه تشویقی کارانه به منظور افزایش بهره‌وری و انگیزه کارکنان بدین شرح است:
- ۱- بهداشتکار دهان و دندان چنانچه کف خدمات موظف بر اساس جدول زمان سنجی را ارایه نمایند حداقل ۲۸ میلیون ریال و با توجه به ضرایب محرومیت چهارگانه قابل پرداخت خواهد شد و برای خدمات مازاد ارائه شده تا سقف دو برابر به شرط حضور در دو شیفت فعال (۴ ساعته با یونیت)، بر اساس جدول زمان سنجی خدمات و تایید کارشناسان مربوطه قابل پرداخت خواهد بود.
  - ۲- دندانپزشک چنانچه حداقل کف خدمات موظف بر اساس جدول زمان سنجی را ارایه نمایند حداقل ۶۴ میلیون ریال و با توجه ضرایب محرومیت چهار گانه قابل پرداخت خواهد بود و برای خدمات مازاد ارائه شده تا سقف دو برابر به شرط حضور در دو شیفت فعال (۴ ساعته با یونیت)، بر اساس جدول زمان سنجی خدمات و تایید کارشناسان مربوطه، قابل پرداخت خواهد بود.
  - ۳- خرید خدمت از بخش خصوصی نیز مطابق با تعرفه های مصوب از محل سهم سرانه برنامه بیمه روستایی مربوط به خدمات سلامت دهان و دندان بلامانع است که فرم قرارداد آن از طرف اداره دهان و دندان معاونت بهداشتی وزارت به دانشگاههای علوم پزشکی / دانشکده ابلاغ می گردد.

فصل نهم: درآمدها و هزینه های مالی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

ماده ۴۵: درآمدهای برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده

درآمدهای برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده از طرق زیر تامین خواهد شد:

۱- منابع حاصل از عقد قرارداد مرکز بهداشت شهرستان یا شبکه بهداشت درمان شهرستان با اداره کل بیمه سلامت استان.

۲- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ویزیت پزشک خانواده یا ماما با رعایت سیستم ارجاع درمورد افرادی که دفترچه بیمه روستایی دارند. تعرفه ورودیه برای خدمات درمانی تعیین شده در بسته خدمت که توسط پزشک خانواده یا ماما ارائه می شود، بشرح زیر می باشد و دریافت هرگونه مبلغ خارج از موارد ابلاغی وجاهت ندارد و منجر به کسورات پایش می گردد.

الف) فرانشیز ویزیت پزشک عمومی مبلغ ۵۰۰۰ ریال می باشد.

ب) فرانشیز ویزیت کارشناس مامایی معادل ۶۰٪ فرانشیز پزشک عمومی (۳۰۰۰ ریال) می باشد.

ج) فرانشیز ویزیت کارشناس ارشد مامایی معادل ۷۰٪ فرانشیز پزشک عمومی (۳۵۰۰ ریال) می باشد.

۳- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ۳۰٪ از تعرفه دارو درمورد افرادی که دفترچه بیمه روستایی دارند.

۴- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ۱۵٪ از تعرفه خدمات آزمایشگاهی درمورد افرادی که دفترچه بیمه روستایی دارند.

۵- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ۱۵٪ از تعرفه خدمات رادیولوژی درمورد افرادی که دفترچه بیمه روستایی دارند.

۶- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ۱۰٪ از تعرفه های خدمات جانبی از جمله تزریقات و پانسمان و سایر خدمات سرپایی که مشمول تعرفه هستند.

۷- منابع حاصل از اخذ هزینه کامل مواد مصرفی (مانند دستکش، سرنگ، ماسک، پنبه، الک، لیدوکائین، بتادین و...)

۸- منابع حاصل از اخذ فرانشیز ۳۰٪ کل خدمات ارائه شده (پزشکی، دارویی، و پاراکلینیکی و ...) به سایر بیمه

شدگان (تامین اجتماعی، نیروهای مسلح، سایر صندوق های بیمه سلامت و ...).

۹- منابع حاصل از اخذ سهم سایر سازمان های بیمه گر (تامین اجتماعی، نیروهای مسلح و ...) درقبال ارائه برگی بیمه شدگان.

۱۰- منابع حاصل از تعرفه ارائه خدمات دندانپزشکی

۱۱- منابع حاصل از ۱۰۰٪ تعرفه ارائه خدمت به سایر افرادی که خارج از سیستم ارجاع مراجعه می کنند. به عنوان مثال شهرنشینی که بصورت میهمان در روستا به پزشک خانواده مراجعه کرده اند.

۱۲- منابع حاصل از ۱۰۰٪ تعرفه ارائه خدمت به افراد فاقد هر نوع دفترچه بیمه (اعم از بیمه روستایی یا سایر بیمه ها). تبصره ۱: تعرفه این خدمات در کتاب ویرایش دوم ارزش نسبی خدمات و مراقبت های سلامت جمهوری اسلامی ایران- سال ۱۳۹۶ که در اختیار معاونت درمان دانشگاه های علوم پزشکی کشور می باشد، بدست می آید.

تبصره ۲: چنانچه بیمار صرفاً برای دریافت خدمات درمانی زنان به مامای مرکز مراجعه کند، فقط فرانشیز تعرفه آن خدمت را خواهد پرداخت. در صورت مراجعه به پزشک و ماما فقط فرانشیز تعرفه خدمت پزشک از بیمار اخذ می گردد. غیر از انجام مراقبت ها که در بسته خدمت آمده است (که رایگان می باشد)، برای تمام موارد ویزیت درمانی پزشک، باید فرانشیز مصوب دریافت گردد.

تبصره ۳: دریافت فرانشیز در مورد برنامه های جاری نظام شبکه بهداشت و درمان از قبیل ویزیت گروه های هدف و مصداق ندارد و چنین خدماتی، در کل جمعیت ساکن، رایگان ارائه می گردد.

تبصره ۴: ارائه مکمل های دارویی باید توسط خانه بهداشت یا پایگاه بهداشت به صورت رایگان انجام گیرد.

تبصره ۵: حقوق پزشکان یا ماماها/ مراقبین سلامت رسمی، پیمانی، طرحی یا پیام آور که از محل اعتبارات جاری دانشگاه های علوم پزشکی پرداخت می شود.

تبصره ۶: بیمارستان های همکار از مراجعین روستایی دارای دفترچه بیمه روستایی و برگه ارجاع، فرانشیز خدمات پزشکی و خدمات دارویی و پاراکلینیکی را باید براساس دستورعمل اجرایی برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده دریافت و لیست بیماران غیر اورژانسی همراه هزینه مربوطه را ماهانه به مرکز بهداشت شهرستان/ شبکه بهداشت و درمان شهرستان ارائه کنند. در مواردی که منجر به بستری گردد از طریق اداره بیمه به بیمارستان پرداخت می شود.

تبصره ۷: افرادی که بر گه های دفترچه بیمه روستایی آنها به پایان رسیده باشد تا زمان اخذ دفترچه جدید، باید ۱۰۰٪ تعرفه را پرداخت کنند. در مورد نوزادان تازه متولد شده تا صدور دفترچه برای آنان، می توان با استفاده از دفترچه بیمه مادر آنها را تحت پوشش قرار داد و فرانشیز مصوب دریافت کرد.

تبصره ۸: استمرار پرداختها توسط اداره کل بیمه استان منوط به دریافت اوراق جدا شده دفترچه بیمه روستایی و ارائه فایل الکترونیک حاوی اطلاعات نسخ و مداخلات مورد تایید سازمان بیمه سلامت است.

تبصره ۹: چنانچه فرد تابع هیچ نوع بیمه ای نباشد باید کل تعرفه خدمات را پرداخت کند (به جز موارد اورژانس ناشی از حوادث و تروما). مرکز خدمات جامع سلامت این افراد را به اداره بیمه سلامت شهرستان برای دریافت دفترچه بیمه روستایی راهنمایی نماید.

تبصره ۱۰: فرانشیزی که در ساعات موظف کاری مرکز خدمات جامع سلامت توسط بیمار باید پرداخت شود معادل ۵۰۰۰ ریال است.

تبصره ۱۱: در زمان بیتوته و روزهای تعطیل مبلغ فرانشیز دریافتی پزشک جهت ویزیت و خدمات جانبی از بیماران غیر از موارد اورژانسی ناشی از حوادث و تروما ۳۰٪ تعرفه دولتی می باشد.

تبصره ۱۲: در صورت وجود واحد تسهیلات زایمانی فعال، زایمان انجام شده در آن واحد برای گیرنده خدمت رایگان می باشد و نباید وجهی از مراجعه کننده دریافت شود و برای سایر صندوق ها (به جز صندوق روستایی) با تکمیل مستندات مربوط به پرونده بستری مادر، بر گه دفترچه او جدا شده با ارائه به اداره بیمه باید سهم تعرفه آن به صورت (FFS) به مرکز بهداشت شهرستان پرداخت گردد. در صورت فقدان واحد تسهیلات زایمانی، فرد به سطح دوم ارجاع می گردد، بدیهی است در صورت انجام زایمان در بیمارستان، هزینه های مربوطه توسط بیمه پرداخت خواهد شد.

تبصره ۱۳: ارائه تمامی خدمات و مراقبت های بهداشتی تعریف شده در بسته های خدمت کاملا رایگان است. در صورت ارائه سایر خدمات (خارج از بسته خدمات سلامت) باید فرانشیز خدمت اخذ گردد. بدیهی است دریافت فرانشیز در مورد ارائه خدمات سطح یک مورد تعهد بیمه از قبیل ویزیت و ارائه دارو به بیماران، خدمات پاراکلینیک و خدمات جانبی (به جز موارد اورژانس ناشی از حوادث و تروما)، جهت افراد فاقد هر گونه دفترچه بیمه با فرانشیز آزاد محاسبه خواهد شد.

تبصره ۱۴: تعرفه خدماتی که در چارچوب قراردادهای عقد شده نباشد و بیمار از مسیر ارجاع و پزشک خانواده مراجعه نکند، مانند خدمات پزشکی، دارویی، رادیولوژی و آزمایشگاهی نسخه شده توسط سایر پزشکان عمومی (غیر از پزشک خانواده تعیین شده برای محل و یا پزشک خانواده جانشین که مهر پزشک خانواده در نسخه وجود ندارد) و متخصصین در مراجعات خارج از نظام ارجاع، باید با تعرفه آزاد از بیمار اخذ گردد.

تبصره ۱۵: اعتبار نسخ ارجاع از تاریخ صدور به مدت یک ماه می باشد. همچنین بیماران صعب العلاج، خاص و سرطانی و بیمارانی که بطور مستقیم بستری شده اند نیازی به ارائه نسخ ارجاع ندارند.

تبصره ۱۶: محل تامین اعتبار داروهای مصوب خانه های بهداشت از سهم سرانه دارویی و مکمل می باشد.

ماده ۴۶: شرایط اختصاصی درآمد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

بر اساس مصوبات هیئت امناء دانشگاههای علوم پزشکی کشور در سال ۱۳۸۴ درآمد بیمه روستایی از شمول کسر ۵ درصد سهم ریاست دانشگاه، معاف است. همچنین بر اساس مصوبه هیات امناء (نامه شماره ۶۲۹۸۴ مورخ ۱۳۸۴/۳/۲۹) مطرح و مقرر گردید به منظور استقرار و گسترش برنامه بیمه روستایی، دانشگاه های علوم پزشکی مکلف هستند کلیه اعتبارات تخصیص یافته برنامه بیمه روستایی، اعم از وجوه حاصل از عقد قرارداد با سازمانهای بیمه و یا سایر درآمدهای ناشی از بیمه روستایی را منحصراً در چهارچوب دستورعملهای ارسالی از وزارت بهداشت در برنامه مربوطه هزینه کرده و نسبت به استقرار تجهیزات و خودروهای تحویل شده به دانشگاه برای مراکز تعیین شده توسط وزارت بهداشت اقدام کنند. همچنین، اجرای مفاد دستورعمل بیمه روستایی و پزشک خانواده صادره از طرف وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی الزامی بوده و دراین راستا مجوز موارد ذیل صادر می گردد

پرداخت کارانه به پرسنل استخدامی (رسمی، پیمانی، پیام آور و طرحی) در چهارچوب ضوابط و دستورعمل وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

عقد قرارداد به منظور ارائه خدمات پزشکی و غیرپزشکی مورد نیاز برنامه از طریق بخش غیردولتی، اعم از اشخاص حقیقی یا حقوقی در صورت نیاز

ماده ۴۷: بودجه برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

سرانه سالانه خدمات برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی از محل سهم سرانه توسط سازمان بیمه سلامت ایران تامین و در اختیار وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی قرار می گیرد. استفاده از اعتبارات این برنامه تحت هر عنوان در غیر از موارد تعیین شده در تفاهم نامه توسط ریاست دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و ادارات کل بیمه سلامت استان ممنوع می باشد.

تبصره: سرانه سلامت (از محل اعتبارات ۱٪ مالیات بر ارزش افزوده) برای کل جمعیت ساکن در روستاها، شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و عشایر محاسبه و توسط معاونت بهداشت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در اختیار

سازمان بیمه سلامت قرار می‌گیرد تا مطابق بسته خدمات و اجرای مفاد تفاهم نامه، بر اساس لیست توزیع ارسالی از سوی معاونت در اختیار دانشگاه/ دانشکده ها قرار گیرد.

سرانه سلامت (از محل اعتبارات صندوق بیمه روستایی) برای جمعیت دارای دفترچه بیمه روستایی در روستاها، شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر و عشایر محاسبه می‌شود تا مطابق لیست توزیع ارسالی بر اساس ضرایب محرومیت توسط معاونت بهداشت محاسبه شده و از سوی سازمان بیمه سلامت مطابق بسته خدمات و اجرای مفاد تفاهم نامه در اختیار دانشگاه/ دانشکده ها قرار گیرد.

ماده ۴۸: مبلغ سرانه و محل تامین آن

سرانه سالانه خدمات سطح اول برای جمعیت مشمول برنامه (ساکنان روستاها، نقاط عشایری و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر دارای دفترچه بیمه سلامت روستایی)، غیر از بیمه شدگان سایر سازمان‌های بیمه گر با جدول ضرایب و سرانه های هر شبکه تعیین می‌گردد.

تبصره: چنانچه جمعیت تحت پوشش هر پزشک خانواده از ۴۰۰۰ نفر دارای دفترچه بیمه روستایی بیشتر شد، ملاک پرداخت سرانه نسبت به جمعیت از سوی اداره کل بیمه استان به قرار زیر می‌شود.

الف) تا ۴۰۰۰ نفر جمعیت بیمه شده روستایی هر پزشک ۱۰۰ درصد سرانه پزشک پرداخت می‌گردد.

ب) از ۴۰۰۱ نفر تا ۵۰۰۰ نفر جمعیت بیمه شده روستایی به ازای افراد مازاد بر ۴۰۰۰ نفر ۵۰ درصد از سرانه پزشک پرداخت می‌گردد.

ج) در شرایطی که مرکز دارای ضریب محرومیت بالاتر از ۱/۷ باشد و امکان جذب پزشک میسر نباشد، به ازاء جمعیت مازاد بر ۵۰۰۰ نفر (صرفاً تا سقف ۷۰۰۰ نفر) ۲۵٪ سرانه پزشک پرداخت می‌گردد.

ماده ۴۹: سهم توزیع سرانه

توزیع سرانه در بسته خدمتی سطح اول از محل اعتبارات صندوق بیمه سلامت روستاییان و یک درصد مالیات بر ارزش افزوده به شرح ذیل می باشد.

جدول سهم توزیع سرانه:

موضوع	سهم از سرانه (میلیارد ریال)	محل تامین اعتبار	محل هزینه کرد
حق الزحمه پزشک	۹۲۵۰	صندوق بیمه روستاییان	دانشگاه/ دانشکده
حق الزحمه ماما/ سایر نیروهای بهداشتی	۳۳۰۰	صندوق بیمه روستاییان	دانشگاه/ دانشکده
مدیریت و نظارت و جبران هزینه های اجرای برنامه (وزارت)	۱۳۲۰	صندوق بیمه روستاییان	ستاد وزارت بهداشت دانشگاه/ دانشکده
هزینه های مدیریت و نظارت و جبران هزینه های اجرای برنامه (بیمه)	۶۶۰	صندوق بیمه روستاییان	سازمان بیمه سلامت ایران
خدمات سلامت دهان و دندان	۱۸۰۰	صندوق بیمه روستاییان	دانشگاه/ دانشکده
فرهنگ سازی، آموزش و بستر سازی	۱۷۰	صندوق بیمه روستاییان	سازمان بیمه سلامت
راه اندازی سامانه الکترونیک سلامت	۵۰۰	۱ درصد ارزش افزوده	ستاد وزارت بهداشت/ دانشگاه/ دانشکده
خدمات دارویی	۳۰۰۰	۱ درصد ارزش افزوده	دانشگاه/ دانشکده
خدمات پاراکلینیک (آزمایشگاه)	۱۳۵۰	۱ درصد ارزش افزوده	دانشگاه/ دانشکده
خدمات پاراکلینیک (رادیولوژی) و سونوگرافی بارداری	۴۵۰	۱ درصد ارزش افزوده	دانشگاه/ دانشکده
تامین مکمل های دارویی	۸۰۰	۱ درصد ارزش افزوده	دانشگاه/ دانشکده
آماده سازی و بهبود استانداردهای واحدهای مجری برنامه و ساختارهای پیوسته آن	۳۰۰۰	۱ درصد ارزش افزوده	دانشگاه/ دانشکده
بابت هزینه اجرای برنامه های فنی ادغام یافته با اولویت تقویت نظام مراقبت	۶۰۰	۱ درصد ارزش افزوده	ستاد وزارت بهداشت /دانشگاه/ دانشکده

			<p>بیماری ها و کنترل عوامل خطر از قبیل کم تحرکی، رژیم غذایی ناسالم، مصرف سیگار و خودمراقبتی به منظور ارتقاء سلامت ، پیشگیری از بیماری ها، غربالگری و کنترل بیماری های واگیر و غیر واگیر از جمله دیابت ، فشار خون، بیماری های قلبی و عروقی، سرطان ها ،بیماری های مزمن تنفسی و بیماری های اعصاب و روان ،اعتیاد،سل ،ایدز، هیپاتیت ، فراهم نمودن جلب مشارکت فرد و جامعه در ارتقاء سلامت در بسته خدمت تعریف شده در سطوح نظام ارائه خدمت شبکه</p>
دانشگاه/ دانشکده	۱ درصد ارزش افزوده	۸۰۰	تامین خودروی سالم برای دهگردشی
دانشگاه/ دانشکده	۱ درصد ارزش افزوده	۳۰۰۰	ما به تفاوت سرانه جمعیت ساکن و بیمه شده و عشایر

ماده ۵۰: تخصیص و هزینه کرد اعتبارات

در تخصیص کل اعتبارات از اداره کل بیمه سلامت استان به دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی، رونوشتی از اداره کل بیمه سلامت به معاون بهداشتی و رییس مرکز بهداشت دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی مربوط ارسال گردد تا مجریان برنامه در جریان زمان و نحوه تخصیص اعتبارات باشند و به موقع برای دریافت اعتبار خود اقدام نمایند. معاون بهداشتی و رییس مرکز بهداشت استان، وظیفه نظارت بر اعتبارات تخصیص یافته و هزینه کرد آنها در منابع تعریف شده را به عهده دارد. ادارات کل بیمه سلامت استان ها، باید ماهانه ۸۰٪ کل سرانه را تا پانزدهم هرماه و ۲۰٪ باقیمانده را حداکثر ظرف یک ماه پس از پایش عملکرد به شرط رعایت مفاد تفاهم نامه پرداخت کنند. معاون توسعه دانشگاه موظف است با نظارت معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده بلافاصله گردش مالی را اجرایی کند تا حق الزحمه پزشکان، ماماها، پرستاران و سایر کارکنان دست اندرکار اجرای برنامه به موقع به دست آنان برسد. مدیر مالی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی موظف است ریزهزینه ها را هر سه ماه یکبار به اداره کل بیمه سلامت استان و مرکز مدیریت شبکه اعلام کند. پرداخت بعدی از سوی اداره کل بیمه استان منوط به دریافت این گزارش خواهد بود.

تبصره: براساس تبصره بند ۴ ماده ۴ تفاهم نامه مشترک، سازمان بیمه سلامت ایران مکلف است حداکثر ۷۲ ساعت کاری پس از دریافت منابع، اعتبارات مربوطه را برای سطح یک خدمات ابلاغ نماید و مدیران کل استانی حداکثر ظرف ۷۲ ساعت کاری پس از دریافت اعتبار آن را به دانشگاه پرداخت نمایند. همچنین دانشگاه مکلف است پس از دریافت اعتبار حداکثر ظرف مدت ۷۲ ساعت کاری نسبت به تخصیص اعتبار دریافتی به شبکه ها و مراکز بهداشت شهرستان ها اقدام نمایند. به نحوی که پرداخت حقوق تیم سلامت در اولین فرصت مشخص شده در تفاهم نامه صورت پذیرد. در ضمن هر زمان اعتباری از محل ادارات کل بیمه سلامت استانها یا وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی درمورد این برنامه به دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی تخصیص داده شود، اداره کل بیمه سلامت استان و دانشگاه/ دانشکده موظف است، رونوشتی از ابلاغ اعتبار را به مرکز مدیریت شبکه وزارت بهداشت ارسال دارد.

ماده ۵۱: شیوه پرداخت سرانه خرید خدمت

جمعیت هدف برنامه شامل کلیه افراد ساکن در مناطق روستایی، عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر می باشد. تبصره ۱: درمورد عشایر جمعیت دارای دفترچه بیمه روستاییان و عشایر اعلامی سازمان بیمه سلامت ملاک پرداخت سرانه است. سرانه جمعیت عشایر ساکن و برون کوچ در بین دانشگاه های همجوار برحسب تعداد جمعیت عشایر دارای دفترچه و زمان استقرار آن جمعیت در شهرستان توسط وزارت بهداشت توزیع می گردد.

تبصره ۲: در طول مدت حضور عشایر در منطقه تحت پوشش مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده، حقوق پزشک و ماما یا پرستار در آن مدت برحسب جمعیت ساکن (روستایی و عشایری) محاسبه می شود. در این روش، ابتدا سهم سرانه خدمات سطح اول از کل اعتبار مشخص می شود. اداره کل بیمه سلامت استان موظف است سهم اعتبار مربوطه را طی قراردادی، پس از تعیین مراکز بهداشتی درمانی فعال (دارای پزشک به کارگیری شده موردنیاز و با وضعیت مشخص خدمات دارویی) در اختیار دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی قرار دهد. همچنین وزارت بهداشت اعتبارات مربوطه از محل ۱ درصد مالیات بر ارزش افزوده برای توزیع در اختیار سازمان بیمه سلامت ایران قرار می دهد. از منابع مالی برنامه، ابتدا سهم اعضای تیم سلامت (پزشک، ماما، دندانپزشک، بهداشتکار دهان و دندان، نیروی آزمایشگاه و رادیولوژی و سایر نیروهایی که از محل اعتبارات برنامه پزشک خانواده دستمزد آنان پرداخت می گردد) تعیین و سپس بقیه مبلغ منابع ثبت شده در برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده بر اساس مفاد تفاهم نامه ارسالی توزیع می گردد.

تبصره ۳: اداره کل بیمه سلامت استان موظف است تا قبل از پانزدهم هرماه، حداقل ۸۰٪ از مبلغ مورد تعهد در قرارداد با شبکه بهداشت و درمان/ مرکز بهداشت هر شهرستان را مستقیماً به حساب بانک طرف حساب دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی (درآمد غیرقابل برداشت خزانه) واریز نماید و به معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی رونوشت کند.

تبصره ۴: معاون توسعه دانشگاه موظف است به محض واریز وجوه درآمد بیمه روستایی شهرستان به حساب درآمد استان، تمامی وجوه واریزی را ضمن ثبت در دفاتر مربوطه، به حساب خزانه واریز نماید و به محض بازگشت وجوه اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی به حساب تمرکز درآمد اختصاصی دانشگاه، موارد را به اطلاع معاون بهداشتی دانشگاه برساند.

تبصره ۵: معاون بهداشتی با استناد جمعیت تحت پوشش برنامه، حجم ریالی منابع هر شهرستان، درصد عملکرد قابل قبول هر یک از سطوح استانی (دانشگاهی/ دانشکده ای)، شهرستانی و محیطی (شامل پزشک، ماما و سایر پرسنل) و براساس مندرجات دستورعمل برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده و دستورعمل پرداخت کارانه، دستور خرج ستاد استان و هر شهرستان را به تفکیک تهیه نماید.

تبصره ۶: معاون توسعه دانشگاه موظف است وجوه منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی را هر ماه یکبار با دستور خرجی که معاون بهداشتی دانشگاه در اختیار وی قرار می دهد، میان شهرستان های تابعه توزیع نماید.

تبصره ۷: مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان یا رییس مرکز بهداشت شهرستان موظف است وجوه منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی تخصیصی ماهانه را مطابق دستور خرج معاون بهداشتی که استانداردهای آن

در همین دستورعمل آمده است، هزینه نماید. همچنین مدیر شبکه بهداشت و درمان شهرستان یا رییس مرکز بهداشت شهرستان موظف است اسناد هزینه کرد وجوه منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی را قبل از ارائه به مدیریت مالی دانشگاه به تائید معاون بهداشتی دانشگاه برساند.

تبصره ۸: معاون توسعه دانشگاه و مدیریت امور مالی حق پذیرش اسناد هزینه کرد وجوه منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی را قبل از تائید معاون بهداشتی دانشگاه از شهرستان‌های تابعه ندارد.

تبصره ۹: روسای دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی و معاونین بهداشتی دانشگاه ها موظف به نظارت بر شیوه هزینه کرد اعتبارات براساس تفاهم نامه و دستورعمل اجرایی برنامه خواهند بود و بایستی از انتقال این اعتبارات برای هزینه کرد در سایر بخش های شهرستان (خارج از سطح اول خدمات) جداً ممانعت بعمل آورند و تلاش نمایند تا سهم سرانه مراکز بهداشتی درمانی مجری برنامه پزشک خانواده هر شهرستان به شکلی واقعی در همان شهرستان هزینه گردد.

تبصره ۱۰: اسناد هزینه بایستی پس از بررسی توسط گروه گسترش شبکه معاونت بهداشتی به تایید معاونت بهداشتی دانشگاه رسیده و گزارش اسناد مالی براساس چارچوب تعیین شده به اداره کل بیمه استان و مرکز مدیریت شبکه ارسال گردد. دانشگاه/ دانشکده موظف است گزارش رعایت این ماده و هزینه کرد اعتبارات و منابع برنامه پزشک خانواده را از حسابرس دانشگاه/ دانشکده دریافت کرده و در جلسه هیات امناء مطرح کند.

تبصره ۱۱: مرکز بهداشت شهرستان موظف است تا قبل از بیست و پنجم هر ماه تمامی درآمدهای بیمه روستایی ناشی از ارائه خدمات واریز شده به حساب درآمدهای شهرستان را ضمن ثبت در دفاتر مربوطه، به حساب درآمدهای دانشگاه واریز نماید و گزارش آن را به مرکز بهداشت استان اعلام دارد.

تبصره ۱۲: مدیر مالی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی موظف است که در ابتدای سال کل مانده وجوه بهداشتی و درآمدهای ماهانه بیمه روستایی را به تفکیک صندوق بیمه و برحسب مناطق روستایی و شهری به معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده اعلام دارد و معاون بهداشتی نیز به مرکز مدیریت شبکه اعلام کند.

تبصره ۱۳: مرکز بهداشت شهرستان باید فهرست حقوق ارسالی به بانک برای پرداخت حقوق اعضای تیم سلامت طرف قرارداد برنامه را پس از ممهور شدن به مهر بانک در پایان هر ماه به تفکیک اسمی به اداره کل بیمه سلامت استان ارائه نماید.

تبصره ۱۴: معاون بهداشتی دانشگاه موظف است ضمن اخذ گزارش عملکرد مالی فصلی از شهرستان های تابعه، گزارش سالانه عملکرد مالی و فنی خود را با امضای مشترک مدیریت مالی دانشگاه به مرکز مدیریت شبکه ارسال کند.

ماده ۵۲: شیوه پرداخت حقوق و مزایا

پرداختی به نیروهای تیم سلامت پرسنل رسمی، پیمانی، قراردادی و مشمولین قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان طرف قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی برای پزشک، ماما، پرستار (در صورتی که جایگزین ماما باشد)، نیروی آزمایشگاه و رادیولوژی، که بر اساس این دستور عمل بکارگیری شده اند معادل حکم کارگزینی بعلاوه کارانه مورد محاسبه بر اساس مکانیسم پرداخت می باشد. معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده موظف است ترتیبی اتخاذ کند تا حقوق و مزایای آنان برابر مفاد این دستورالعمل تعیین و برقرار گردد. بدین صورت که حقوق و مزایای مندرج در حکم کارگزینی آنان به صورت ماهانه تا بیست و هشتم هرماه (پس از کسر کسورات قانونی) پرداخت شده و پس از آن کارانه مورد محاسبه طبق مکانیسم پرداخت ۷۰٪ بصورت علی الحساب ماهانه تا پنجم ماه بعد (پس از کسر کسورات قانونی) پرداخت گردد. ۳۰٪ باقیمانده هر ۳ ماه یکبار براساس نتایج پایش عملکرد و پس از کسر کسورات قانونی پرداخت می گردد. لازم است ۳۰٪ مربوط به پایش عملکرد حداکثر تا یک ماه پس از انجام پایش تسویه گردد. صدور حکم کارگزینی، متمم قرارداد کارانه و ابلاغ تعیین محل خدمت در ابتدای شروع به کار و ارائه فیش حقوقی در پایان هر ماه به این نیروها از سوی شبکه بهداشت و درمان شهرستان الزامی میباشد.

پرداختی جهت دندانپزشک و بهداشتکار دهان و دندان بر مبنای عملکرد به صورت کارانه می باشد. کارانه مورد محاسبه طبق مکانیسم پرداخت ۷۰٪ بصورت علی الحساب ماهانه تا پنجم ماه بعد (پس از کسر کسورات قانونی) پرداخت گردد. ۳۰٪ باقیمانده هر ۳ ماه یکبار براساس نتایج پایش عملکرد و پس از کسر کسورات قانونی پرداخت می گردد. لازم است ۳۰٪ مربوط به پایش عملکرد حداکثر تا یک ماه پس از انجام پایش تسویه گردد. بدیهی است مبلغ حکم کارگزینی از سرجمع دریافتی دندانپزشک و بهداشتکار دهان و دندان کسر می گردد.

پرداختی جهت سایر نیروهای مورد نیاز تیم سلامت شامل پرستار/ بهیار، کاردان و کارشناس بهداشت خانواده، مبارزه با بیماریها، بهداشت محیط و حرفه ای مورد قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی معادل نیروی پیمانی همتراز می باشد. همچنین پرداخت کارانه جهت این نیروها مجاز نبوده لیکن پرداخت اضافه کار از محل درآمد جاری و در سقف اعتبارات موجود بلامانع می باشد. صدور حکم کارگزینی و ابلاغ تعیین محل خدمت در ابتدای شروع به کار و ارائه فیش حقوقی در پایان هر ماه برای این نیروها از سوی شبکه بهداشت و درمان شهرستان الزامی میباشد.

تبصره ۱: پرداختی به مراقب سلامت دهان (دستیار دندانپزشک) از طریق خرید خدمات و از محل اعتبارات سرانه خدمات سلامت دهان و دندان و در سقف اعتبارات امکان پذیر می باشد.

تبصره ۲: چنانچه فرد طرف قرارداد زودتر از یک ماه محل خدمت خود را ترک کند، کل مبلغ قرارداد یک ماه وی پرداخت نمی شود چنانچه این فرد سابقه بیش از یکماه داشته باشد مبلغ مربوط به پایش وی که نزد مرکز بهداشت شهرستان است، کسر می شود.

تبصره ۳: پزشکان، ماماها و پرسنل طرف قرارداد که براساس تایید بنیاد جانبازان به عنوان جانباز و خانواده شاهد شناخته شده اند، بر مبنای بند ج ماده ۳۷ قانون برنامه سوم توسعه از پرداخت بیمه و مالیات معاف هستند.

تبصره ۴: مبلغ عیدی براساس رقم اعلام شده هیات محترم دولت و برحسب ماه خدمتی فرد طرف قرارداد، باید در پایان سال به وی پرداخت گردد.

ماده ۵۳: استانداردهای توزیع منابع اعتباری برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

۱- معاون بهداشتی دانشگاه موظف است پس از تعیین سهم هر یک از سطوح براساس مندرجات همین دستورعمل و دستورعمل پرداخت کارانه، ضرایب عملکرد هر سطح را در سهم همان سطح اعمال نموده و دستور خرج ماهانه (به تفکیک ماه) را بر این اساس تنظیم کند و به معاون توسعه دانشگاه ارائه دهد و معاون توسعه نیز عیناً براساس دستور خرج مذکور نسبت به توزیع منابع اقدام نماید.

۲- مرکز بهداشت شهرستان موظف است از اعتبارات تخصیصی، در گام اول مبالغ مورد تعهد در قراردادهای منعقد شده را براساس ضریب عملکرد، محاسبه کرده و سپس پرداخت نماید و پس از هزینه کرد، اسناد به تایید معاونت بهداشتی دانشگاه رسانده شود.

۳- مرکز بهداشت شهرستان موظف است از اعتبارات تخصیصی، هزینه های مربوط به ارائه خدمات دارویی، آزمایشگاهی و رادیولوژی به جمعیت تحت پوشش برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده را تامین و پرداخت نماید و پس از هزینه کرد، اسناد را به معاونت بهداشتی ارائه دهد.

۴- مرکز بهداشت شهرستان موظف است از محل درآمدهای اختصاصی برنامه موضوع منابع مالی تعیین شده در این دستورعمل، هزینه های مربوط به تامین فضای زیست یا بیتوته پزشک و مواد مصرفی مورد نیاز مراکز بهداشتی درمانی را تامین و پرداخت نماید و پس از هزینه کرد، اسناد را به معاونت بهداشتی ارائه دهد.

۵- مرکز بهداشت شهرستان اجازه خواهد داشت از محل منابع درآمدهای اختصاصی همین برنامه در دانشگاه/ دانشکده و محل ۴٪ اعتبارات برنامه در سطوح محیطی، شهرستان و دانشگاه/ دانشکده به منظور جبران خدمات

پرسنل با رعایت حجم خدمات و میزان مشارکت آنان در برنامه مبنی بر نتیجه ارزشیابی عملکرد به آنان کارانه پرداخت نماید.

ماده ۵۴: اجرای برنامه های فنی ادغام یافته

اعتبارات بند (ی) ماده ۴ تفاهم نامه مشترک، و اصلاحیه پیوست آن، بر اساس برنامه های عملیاتی مورد تایید مرکز مدیریت شبکه معاونت بهداشت هزینه می گردد.

فصل دهم: نظام ارجاع پزشک خانواده و بیمه روستایی

ماده ۵۵: ارجاع در سطح یک خدمات

اجرای برنامه پزشک خانواده در شرایط معمول، مانند دستورعمل های قبلی نظام شبکه بهداشت و درمان، اولین محل مراجعه بیمار در روستاها باید خانه بهداشت و در شهرها باید پایگاه بهداشت باشد و پس از اینکه بهورز یا کاردان/ کارشناس بهداشتی شاغل در پایگاه بهداشت خدمات تعریف شده خود را برای مراجعه کننده انجام داد، در صورت لزوم و بنابر آنچه در دستورعمل های اجرایی هر برنامه آمده است، فرد را به پزشک خانواده مربوطه ارجاع دهد. (در صورت نبود پروتکل درمانی مشخص برای بهورز یا کاردان/ کارشناس بهداشتی، یا تحت شرایط اضطرار بیمار می تواند مستقیماً به پزشک خانواده مراجعه کند).

تبصره ۱: پزشک خانواده موظف است بیماران ارجاعی از خانه های بهداشت یا پایگاههای بهداشتی را معاینه، ویزیت و بر اساس پروتکل های درمانی تعیین شده تحت درمان قرار دهد و نتیجه اقدامات انجام شده و یا موارد قابل پیگیری سیر درمان را به اطلاع خانه بهداشت یا پایگاه بهداشتی ارجاع دهنده برساند. تبصره ۲: در صورتیکه بیمار نیاز به دریافت خدمات تخصصی و فوق تخصصی داشته باشد پزشک خانواده با تکمیل فرم ارجاع بیمار را به سطح دو یا سه ارجاع می نماید.

تبصره ۳: در هر حال مسئولیت مدیریت سلامت و بیماری جمعیت تحت پوشش بر عهده پزشک خانواده مربوطه می باشد و پزشک موظف است وضعیت بیمار ارجاع شده به سطح تخصصی را پیگیری و مشخص نماید.

ماده ۵۶: ارجاع در سطح دو خدمات

به منظور تقویت و توسعه نظام ارجاع و عملیاتی نمودن آن در برنامه پزشک خانواده در جمعیت روستایی، عشایری و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر، تفاهم نامه جداگانه ای بین معاون درمان و سازمان بیمه سلامت ایران منعقد گردید. براساس این تفاهم نامه، پزشکان متخصص پذیرنده ارجاع در مراکز تخصصی سرپایی دولتی (که بیمار از طریق پزشک خانواده با فرم تکمیل شده ارجاع به آن مراکز معرفی شده است)، نسبت به تکمیل دقیق فرم پس خوراند اقدام نموده که سازوکار اجرایی آن متعاقباً " توسط سازمان بیمه سلامت ایران اعلام می شود. بدیهی است اجرای کامل مفاد تفاهم نامه مذکور توسط کلیه مراکز مجری سطح اول الزامی می باشد.

تبصره ۱: معاونت بهداشتی دانشگاه/ دانشکده با همکاری معاونت درمان دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی موظف است مسیر ارجاع تمامی شهرستان های دانشگاه/ دانشکده را تهیه و به اداره بیمه سلامت استان ارائه دهد.

تبصره ۲: شبکه بهداشت و درمان شهرستان موظف است در شروع برنامه، مسیر ارجاع بیمار از سطح اول به سطوح بالاتر خدمات تخصصی و فوق تخصصی (سرپایی و بستری) را به ستاد هماهنگی دانشگاه اعلام دارد. در مناطقی که

امکان ارائه خدمات تخصصی از طریق ظرفیت های بخش دولتی میسر نمی باشد، با اعلام دانشگاه/ دانشکده های علوم پزشکی، سازمان بیمه سلامت موظف است از بخش غیر دولتی استفاده نماید.

تبصره ۳: در صورت عقد قرارداد بین بیمه با بیمارستان/ بیمارستان های شبکه، بیمارستان/ بیمارستان ها باید موظف به ایجاد پلی کلینیک های تخصصی شوند تا در ساعات خاصی (مناسب با شرایط تردد روستاییان) به بیمه شدگان روستایی خدمت ارائه دهند.

تبصره ۴: اداره بیمه سلامت استان موظف است در آغاز، پس از دریافت مسیر ارجاع، فهرست و مشخصات کلیه واحدهای ارائه دهنده خدمات سرپایی تخصصی و بستری سطوح دوم و بالاتر و محل آنها را که طرف قرارداد با بیمه هستند، حداکثر تا یک ماه پس از انعقاد قرارداد به مرکز بهداشت شهرستان و واحد پزشک خانواده ارائه دهد. هر تغییری که پیش می آید، بایستی مجدد اعلام شود. به هر حال، حداکثر در فواصل ۳ ماهه لیست نهایی باید به مرکز بهداشت شهرستان ارائه گردد.

تبصره ۵: معاون درمان دانشگاه/ دانشکده موظف است برای تسهیل در بستری بیماران تحت پوشش بیمه روستایی در هر بیمارستان یک نفر را بطور شبانه روزی برای پذیرش بیماران به جهت بستری بیمه شده روستایی اختصاص دهد. تبصره ۶: خدمات بخش بستری و درمان سرپایی تخصصی نیز بر اساس بسته خدمت و مراقبت های مدیریت شده و سایر ابزار کنترل، توسط معاونت درمان دانشگاه علوم پزشکی و با همکاری اداره بیمه سلامت استان نظارت می شوند.

تبصره ۷: تکمیل نظام ارجاع برای افراد ساکن در روستاها و شهر های دارای بیست هزار نفر جمعیت و پایین تر و جامعه عشایری با فوریت ارائه خدمات سرپایی و بستری سطح ۲ به عنوان گام اول استقرار کامل نظام ارجاع الکترونیک مد نظر می باشد. پس از آنکه سامانه های نرم افزاری سطح یک بر اساس سند تبادل اطلاعات، آمادگی انتقال اطلاعات فرم ارجاع الکترونیک را به سطح ۲ ایجاد نمودند، پزشکان خانواده موظفند تا در صورت تشخیص و لزوم ادامه درمان در سطوح بالاتر، در صورتی که بیمار نیاز به دریافت خدمات تخصصی و فوق تخصصی داشته باشد با تکمیل فرم الکترونیک ارجاع، بیمار را به سطح تخصصی طرف قرارداد در مسیر ارجاع آموزش و هدایت نمایند. در این فرآیند پس از صدور شناسه ارجاع توسط بیمه سلامت، مراکز ارائه دهنده خدمات سطح ۲ امکان پذیرش بیمار در راستای نظام ارجاع الکترونیک را خواهند داشت.

ماده ۵۷: ارجاع به سطوح بالاتر

سقف ارجاع به متخصص تا حداکثر ۱۵٪ مراجعین به پزشک خانواده مرکز خدمات جامع سلامت می باشد. بدیهی است درصد مزبور شامل موارد ارجاعی به متخصص بر اساس مراقبت گروههای هدف و بسته خدمتی نیز می باشد. تبصره ۱: در عقد قرارداد با نیروهای متخصص، مکانیسم های ارائه بازخورد اطلاعات از متخصص به پزشک خانواده توسط بیمه سلامت براساس دستورعمل اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستائی در سطح تخصصی خواهد بود.

تبصره ۲: لازم است جهت جلوگیری از ارجاع معکوس، ترتیبی اتخاذ گردد تا پذیرش بستری بیماران دارای دفترچه بیمه روستایی غیر اورژانسی در بیمارستانهای دولتی تحت پوشش دانشگاه با رعایت نظام ارجاع در زمان پذیرش صورت گیرد.

فصل یازدهم: نظام پایش و ارزشیابی

ماده ۵۸: شیوه پایش و نظارت

باتوجه به اهمیت پایش و نظارت بر نحوه انجام فعالیت ها در سطوح مختلف و به ویژه سطح محیطی، ضرورت دارد تمامی گروهها و واحدهای زیرمجموعه معاونت بهداشتی به مراکز مجری برنامه مراجعه کرده و چگونگی اجرای بسته های خدمت به گروه های هدف را مورد پایش قرار دهند. نتیجه نظارت ها در مرکز بهداشت شهرستان مورد تحلیل قرار می گیرد و آموزش های لازم به پرسنل محیطی به ویژه پزشک خانواده ارائه می شود.

تبصره ۱: لازم است پایش عملکرد اعضای تیم سلامت هر سه ماه یکبار توسط ستاد مرکز بهداشت شهرستان بر اساس چک لیست های ابلاغی مرکز مدیریت شبکه معاونت بهداشت وزارت متبوع صورت گیرد. نمرات این پایش ملاک پرداخت قطعی سه ماهه (۳۰٪) خواهد بود و نتایج پایش در اختیار اداره بیمه شهرستان قرار گیرد.

تبصره ۲: لازم است نمره پایش در پرونده اعضای تیم سلامت با ثبت امضای آنان درج گردد که علت کسر شدن حقوق یا تشویقی وی براساس نتیجه پایش سه ماهه فرد روشن باشد.

ماده ۵۹: پایش مشترک با اداره کل بیمه سلامت استان

اجرای پایش مشترک با اداره کل بیمه سلامت استان توسط چک لیست مورد توافق، هر ماه یکبار انجام می شود.

تبصره ۱: اداره کل بیمه استان موظف است پس خوراند بازدیدهای انجام شده در طول ماه قبل را حداکثر تا دهم ماه بعد برای رفع نواقص اعلام کند تا فرصت کافی برای اصلاح اقدامات توسط مراکز بهداشت استان ها و شهرستان ها فراهم باشد. نتایج پایش های مشترک و نظارت های انفرادی پس از بررسی در جلسات هماهنگی ماهانه بین مرکز بهداشت و اداره بیمه شهرستان مبنای کسورات خواهد بود. بدیهی است که نکات مورد نظر اداره کل بیمه سلامت استان به مرکز بهداشت شهرستان منعکس می گردد و مرکز بهداشت موظف به پیگیری می باشد.

تبصره ۲: ادارات کل بیمه سلامت استان بصورت مشترک یا اختصاصی با استفاده از چک لیستی که با تفاهم مشترک وزارت بهداشت و سازمان بیمه سلامت تهیه شده است، اقدام به نظارت ماهانه از مراکز مجری برنامه می نمایند. نتیجه این چک لیست باید تا قبل از نظارت بعدی به مرکز بهداشت شهرستان اعلام شود تا مرکز بهداشت شهرستان هرچه سریعتر نسبت به رفع مشکلاتی که ازسوی اداره کل بیمه استان اعلام شده است، اقدام کند. بدیهی است ثبت موارد چک لیست پایش در سامانه پایش سازمان بیمه سلامت پس از رفع مشکلات ارائه شده در بازه زمانی مشخص باشد. نتایج پایش مشترک باید در جلسات هماهنگی ماهانه که بین مرکز بهداشت و ادارات بیمه شهرستان برگزار می گردد مورد ارزیابی قرار گرفته و نواقص خدمات صرفا مربوط به بخش پرسنلی پایش کیفی تا پایان ماه توسط شبکه اصلاح گردد در غیر این صورت مشمول کسورات می شود. همچنین اداره کل بیمه سلامت

استان موظف است امکان دسترسی به سامانه ورود اطلاعات پایش را برای معاونت بهداشتی دانشگاه و مرکز بهداشت شهرستان فراهم نموده و گزارش کلیه اقدامات انجام شده به ستاد هماهنگی استان اعلام گردد.

ماده ۶۰: مداخلات آموزشی در پایش و نظارت

ستاد هماهنگی شهرستان با مشارکت گروه های آموزشی دانشگاه/ دانشکده باید برای طراحی و اجرای برنامه آموزشی پزشک خانواده، تیم سلامت طرف قرارداد در ابتدای خدمت و حین خدمت براساس نتایج پایش در مرکز آموزش بهورزی تقویت شده اقدام کند. با توجه به ناهمگونی مهارت های بهداشتی، درمانی، توانبخشی گروه پزشکی درگیر در این طرح، ضروری است آموزش های بهداشتی و بالینی عملی مرکز آموزش بهورزی تقویت شده با مکانیسم خرید خدمت از معاونت آموزشی دانشگاه/ دانشکده مربوطه یا ستاد هماهنگی کشوری/ دانشگاهی/ دانشکده ای انجام شود.

تبصره: ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده موظف است اقدامات لازم برای اجرای برنامه آموزشی موردنیاز پزشکان خانواده و ماماهاى طرف قرارداد را مطابق بسته آموزشی تعیین شده بعمل آورد. آموزش بدو خدمت و آشنایی این افراد با نظام شبکه، وظایف تعریف شده برای آنها و بسته های خدمت الزام دارد. آموزش های ضمن خدمت براساس نتایج پایش ها، تعیین می گردند. برنامه ریزی برای برگزاری جلسات آموزشی اعضای تیم سلامت با همکاری اداره بیمه برگزار گردد.

ماده ۶۱: مسؤلیت اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی

مسئولیت کلی اجرای برنامه بیمه روستایی در منطقه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی به عهده رییس آن دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی می باشد. همچنین مسؤلیت و نظارت بر کلیه موارد مطروحه در موضوع خدمات سلامت سطح اول به عهده معاونت بهداشتی و مسؤلیت حسن اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی در موارد مطروحه در موضوع خدمات سطوح دوم و بالاتر به عهده معاونت درمان و معاونت غذا و دارو دانشگاه علوم پزشکی خواهد بود. همچنین حسن اجرای برنامه در سطح شهرستان به عهده مدیر شبکه بهداشت و درمان/ رییس مرکز بهداشت شهرستان می باشد. بدیهی است هیچیک از نظارت های مربوط به دانشگاه علوم پزشکی، نافی نظارت اداره بیمه سلامت استان بر کیفیت ارائه خدمات در سطوح مختلف نخواهد بود.

تبصره ۱: پزشک خانواده مسؤل مرکز وظیفه اداره کردن تیم های سلامت تحت پوشش را دارد. همچنین وی مسؤل فنی کلیه خدمات بهداشتی درمانی قابل ارائه در مرکز مجری پزشک خانواده می باشد.

تبصره ۲: پزشک خانواده مسئولیت دارد خدمات سلامت را در چارچوب بسته‌ی تعریف شده (بسته خدمت)؛ بدون تبعیض سنی، جنسی، ویژگی‌های اقتصادی اجتماعی و ریسک بیماری در اختیار فرد، خانواده، جمعیت و جامعه‌ی تحت پوشش خود قرار دهد.

فصل دوازدهم: مکانیسم پرداخت

در برنامه پزشک خانواده برای دستیابی به وضعیت مطلوب جنبه های مختلف خدمت، از روش Mixed Payment استفاده می شود.

دریافتی نیروهای طرف قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی جهت پزشک، ماما، آزمایشگاه و رادیولوژی شامل دو بخش می باشد:

الف: حکم کارگزینی ب: کارانه

حکم کارگزینی: براساس آیین نامه اداری - استخدامی اعضای غیر هیئت علمی دانشگاه ها، حکم کارگزینی نیروهای قراردادی پزشک خانواده در ابتدای قرارداد صادر شده و مبلغ تعیین شده، پس از کسر کسورات قانونی در پایان هر ماه همراه با پرداختی های سایر پرسنل، پرداخت می گردد.

کارانه: براساس مکانیسم پرداخت تدوین شده در همین دستور عمل به صورت ماهانه محاسبه ، و ۷۰٪ آن در پایان ماه و ۳۰٪ باقیمانده پس از انجام پایش به صورت سه ماهه پرداخت می گردد.

بدیهی است افرادی که مشمول این مکانیسم پرداخت می باشند، تابع ضوابط طرح تمام وقتی با شرایط و وظایف مندرج در این دستور عمل خواهند بود.

ماده ۶۲: مکانیسم پرداخت کارانه پزشک

الف) اجزا تاثیر گذار بر کارانه پزشک شامل: سهم محرومیت، سهم ماندگاری، جمعیت، تعداد شب بیتوته، سهم پراکندگی یا دهگردشی، ضریب عملکرد، ضریب حضور و حق مسئولیت

۱- سهم محرومیت: بر اساس جدول زیر محاسبه می شود، عدد ۱ معادل ۷۷۰۰۰۰۰ ریال و بازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه/ دانشکده، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۹۷۴۶۰ ریال اضافه گردد.

میانگین ضرایب محرومیت دانشگاه ، شهرستان، بخش و مرکز	مبلغ تعیین شده برای متوسط ضریب محرومیت پزشک (ریال)
۱/۰۰	۷۷۰۰۰۰۰
۱/۰۵	۸۱۸۷۳۰۰
۱/۱۰	۸۶۷۴۶۰۰
۱/۱۵	۹۱۶۱۹۰۰
۱/۲۰	۹۶۴۹۲۰۰
۱/۲۵	۱۰۱۳۶۵۰۰
۱/۳۰	۱۰۶۲۳۸۰۰
۱/۳۵	۱۱۱۱۱۱۰۰
۱/۴۰	۱۱۵۹۸۴۰۰
۱/۴۵	۱۲۰۸۵۷۰۰
۱/۵۰	۱۲۵۷۳۰۰۰
۱/۵۵	۱۳۰۶۰۳۰۰
۱/۶۰	۱۳۵۴۷۶۰۰
۱/۶۵	۱۴۰۳۴۹۰۰
۱/۷۰	۱۴۵۲۲۲۰۰
۱/۷۵	۱۵۰۰۹۵۰۰
۱/۸۰	۱۵۴۹۶۸۰۰
۱/۸۵	۱۵۹۸۴۱۰۰
۱/۹۰	۱۶۴۷۱۴۰۰
۱/۹۵	۱۶۹۵۸۷۰۰
۲/۰۰	۱۷۴۴۶۰۰۰

۲- سهم ماندگاری: عوامل موثر در تعیین سهم ماندگاری عبارتند از:

- در سطح مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه معادل ۱۰۰٪

-در محدوده شهرستان معادل ۸۵٪

-در محدوده دانشگاه/ استان معادل ۷۰٪

-کل کشور معادل ۵۰٪

سوابق خدمت به سال محاسبه و به ازای یک سال کامل خدمت (برحسب ریال) براساس جدول زیر تعیین می شود، عدد ۱ معادل ۱۱۸۸۰۰۰ ریال و به ازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه(دانشگاه/ دانشکده، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۱۴۹۶۰ ریال اضافه گردد.

تبصره ۱: برای افرادی که در شهرهای زیر بیست هزار نفر در قالب قرارداد با اداره کل بیمه در سال های قبل به عنوان پزشک خانواده مشغول فعالیت بوده اند و پس از تحت پوشش قرارگرفتن این شهرها توسط دانشگاه در برنامه به عنوان پزشک خانواده ادامه فعالیت داده اند سهم مانگاری نامبردگان در سال های قبل معادل سهم ماندگاری در محدوده کشور (۵۰ درصد) در نظر گرفته شود.

تبصره ۲: برای افرادی که در روستاها در قالب قرارداد با اداره کل بیمه در سال های قبل به عنوان پزشک خانواده مشغول فعالیت بوده اند و پس از تحت پوشش قرارگرفتن این روستاها توسط دانشگاه در برنامه به عنوان پزشک خانواده ادامه فعالیت داده اند سهم مانگاری نامبردگان در سال های قبل معادل سهم ماندگاری در محدوده دانشگاه/ استان (۷۰ درصد) در نظر گرفته شود.

میانگین ضریب محرومیت تعیین شده	بازای یکسال خدمت در مرکز خدمات جامع سلامت (ریال)
۱/۰۰	۱,۱۸۸,۰۰۰
۱/۰۵	۱,۲۶۲,۸۰۰
۱/۱۰	۱,۳۳۷,۶۰۰
۱/۱۵	۱,۴۱۲,۴۰۰
۱/۲۰	۱,۴۸۷,۲۰۰
۱/۲۵	۱,۵۶۲,۰۰۰
۱/۳۰	۱,۶۳۶,۸۰۰
۱/۳۵	۱,۷۱۱,۶۰۰
۱/۴۰	۱,۷۸۶,۴۰۰
۱/۴۵	۱,۸۶۱,۲۰۰
۱/۵۰	۱,۹۳۶,۰۰۰
۱/۵۵	۲,۰۱۰,۸۰۰
۱/۶۰	۲,۰۸۵,۶۰۰
۱/۶۵	۲,۱۶۰,۴۰۰
۱/۷۰	۲,۲۳۵,۲۰۰
۱/۷۵	۲,۳۱۰,۰۰۰
۱/۸۰	۲,۳۸۴,۸۰۰
۱/۸۵	۲,۴۵۹,۶۰۰
۱/۹۰	۲,۵۳۴,۴۰۰
۱/۹۵	۲,۶۰۹,۲۰۰
۲/۰۰	۲,۶۸۴,۰۰۰

تبصره ۳: در این دستورعمل هر جا از سوابق ماندگاری (سال های خدمت) بحث شده است، منظور قراردادهای با شبکه بهداشت و درمان تحت عنوان پزشک خانواده روستائی (در قالب طرح، پیمانی، رسمی و قراردادی) است. چنانچه پزشکی با اداره کل بیمه سلامت بعنوان پزشک خانواده طرف قرارداد بوده و به تازگی جزو نیروهای پزشک خانواده طرف قرارداد شبکه شده است، سال های خدمت همکاری در برنامه پزشک خانواده بعنوان ماندگاری مورد محاسبه قرار می گیرد. در سایر موارد نظیر قرارداد با سازمانهای بیمه گر در هر قالبی غیر از پزشک خانواده مشمول ماندگاری نمی شود. سال های خدمت فعالیت همکاران در گیر در برنامه پزشک خانواده در سطوح ستادی شاغل در مرکز مدیریت شبکه وزارت / گسترش شبکه دانشگاه / دانشکده تا ۵۰ درصد سوابق کاری در ستاد و در غیر از مرکز مدیریت شبکه وزارت / گسترش شبکه دانشگاه / دانشکده تا ۲۵ درصد سوابق کار ستادی (در دانشکده / دانشگاه علوم پزشکی با تایید معاون بهداشتی دانشگاه) نیز جزو سوابق ماندگاری محسوب می شود.

تبصره ۴: جهت محاسبه کلیه سال های خدمتی فرد بر اساس سال آخرین محل خدمت موردنظر در قرارداد مدنظر است بعنوان مرکز اصلی و سایر مراکز قبلی طبق مطالب پیشگفت محاسبه می شود.

۳- جمعیت: به ازای هر نفر جمعیت تحت پوشش پزشک خانواده (کل جمعیت ساکن در مناطق روستایی، عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر)، در مناطق با میانگین ضریب محرومیت ۱ مبلغ ۷۴۲۵ ریال می باشد؛ و به ازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه / دانشکده، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۹۳,۵ ریال اضافه گردد.

میانگین ضرایب محرومیت دانشگاه ، شهرستان، بخش و مرکز	مبلغ تعیین شده بازای هر نفر جمعیت ساکن تحت پوشش پزشک (K) (ریال)
۱/۰۰	۷۴۲۵
۱/۰۵	۷۸۹۲,۵
۱/۱۰	۸۳۶۰
۱/۱۵	۸۸۲۷,۵
۱/۲۰	۹۲۹۵
۱/۲۵	۹۷۶۲,۵
۱/۳۰	۱۰۲۳۰
۱/۳۵	۱۰۶۹۷,۵
۱/۴۰	۱۱۱۶۵
۱/۴۵	۱۱۶۳۲,۵
۱/۵۰	۱۲۱۰۰
۱/۵۵	۱۲۵۶۷,۵
۱/۶۰	۱۳۰۳۵
۱/۶۵	۱۳۵۰۲,۵
۱/۷۰	۱۳۹۷۰
۱/۷۵	۱۴۴۳۷,۵
۱/۸۰	۱۴۹۰۵
۱/۸۵	۱۵۳۷۲,۵
۱/۹۰	۱۵۸۴۰
۱/۹۵	۱۶۳۰۷,۵
۲/۰۰	۱۶۷۷۵

۴- تعداد شب بیتوته: بیتوته جزو وظایف لاینفک پزشک خانواده طرف قرارداد است و هیچ پزشکی مجاز نیست از آن سرپیچی کند. مبالغ در نظر گرفته شده به ازای هر شب به شرح جدول زیر می باشد.

سهم بیتوته (ریال)					میانگین ضرایب محرومیت دانشگاه، شهرستان، بخش و مرکز
شبانہ روزی	مراکز معین	سه پزشک و بیشتر	دو پزشک	تک پزشک	
۱,۶۵۰,۰۰۰	۱,۳۲۰,۰۰۰	۹۹۰,۰۰۰	۷۷۰,۰۰۰	۶۶۰,۰۰۰	۱/۰۰
۱,۶۸۳,۰۰۰	۱,۳۵۳,۰۰۰	۱,۰۲۳,۰۰۰	۸۰۳,۰۰۰	۶۹۳,۰۰۰	۱/۰۵
۱,۷۱۶,۰۰۰	۱,۳۸۶,۰۰۰	۱,۰۵۶,۰۰۰	۸۳۶,۰۰۰	۷۲۶,۰۰۰	۱/۱۰
۱,۷۴۹,۰۰۰	۱,۴۱۹,۰۰۰	۱,۰۸۹,۰۰۰	۸۶۹,۰۰۰	۷۵۹,۰۰۰	۱/۱۵
۱,۷۸۲,۰۰۰	۱,۴۵۲,۰۰۰	۱,۱۲۲,۰۰۰	۹۰۲,۰۰۰	۷۹۲,۰۰۰	۱/۲۰
۱,۸۱۵,۰۰۰	۱,۴۸۵,۰۰۰	۱,۱۵۵,۰۰۰	۹۳۵,۰۰۰	۸۲۵,۰۰۰	۱/۲۵
۱,۸۴۸,۰۰۰	۱,۵۱۸,۰۰۰	۱,۱۸۸,۰۰۰	۹۶۸,۰۰۰	۸۵۸,۰۰۰	۱/۳۰
۱,۸۸۱,۰۰۰	۱,۵۵۱,۰۰۰	۱,۲۲۱,۰۰۰	۱,۰۰۱,۰۰۰	۸۹۱,۰۰۰	۱/۳۵
۱,۹۱۴,۰۰۰	۱,۵۸۴,۰۰۰	۱,۲۵۴,۰۰۰	۱,۰۳۴,۰۰۰	۹۲۴,۰۰۰	۱/۴۰
۱,۹۴۷,۰۰۰	۱,۶۱۷,۰۰۰	۱,۲۸۷,۰۰۰	۱,۰۶۷,۰۰۰	۹۵۷,۰۰۰	۱/۴۵
۱,۹۸۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰	۱,۳۲۰,۰۰۰	۱,۱۰۰,۰۰۰	۹۹۰,۰۰۰	۱/۵۰
۲,۰۱۳,۰۰۰	۱,۶۸۳,۰۰۰	۱,۳۵۳,۰۰۰	۱,۱۳۳,۰۰۰	۱,۰۲۳,۰۰۰	۱/۵۵
۲,۰۴۶,۰۰۰	۱,۷۱۶,۰۰۰	۱,۳۸۶,۰۰۰	۱,۱۶۶,۰۰۰	۱,۰۵۶,۰۰۰	۱/۶۰
۲,۰۷۹,۰۰۰	۱,۷۴۹,۰۰۰	۱,۴۱۹,۰۰۰	۱,۱۹۹,۰۰۰	۱,۰۸۹,۰۰۰	۱/۶۵
۲,۱۱۲,۰۰۰	۱,۷۸۲,۰۰۰	۱,۴۵۲,۰۰۰	۱,۲۳۲,۰۰۰	۱,۱۲۲,۰۰۰	۱/۷۰
۲,۱۴۵,۰۰۰	۱,۸۱۵,۰۰۰	۱,۴۸۵,۰۰۰	۱,۲۶۵,۰۰۰	۱,۱۵۵,۰۰۰	۱/۷۵
۲,۱۷۸,۰۰۰	۱,۸۴۸,۰۰۰	۱,۵۱۸,۰۰۰	۱,۲۹۸,۰۰۰	۱,۱۸۸,۰۰۰	۱/۸۰
۲,۲۱۱,۰۰۰	۱,۸۸۱,۰۰۰	۱,۵۵۱,۰۰۰	۱,۳۳۱,۰۰۰	۱,۲۲۱,۰۰۰	۱/۸۵
۲,۲۴۴,۰۰۰	۱,۹۱۴,۰۰۰	۱,۵۸۴,۰۰۰	۱,۳۶۴,۰۰۰	۱,۲۵۴,۰۰۰	۱/۹۰
۲,۲۷۷,۰۰۰	۱,۹۴۷,۰۰۰	۱,۶۱۷,۰۰۰	۱,۳۹۷,۰۰۰	۱,۲۸۷,۰۰۰	۱/۹۵
۲,۳۱۰,۰۰۰	۱,۹۸۰,۰۰۰	۱,۶۵۰,۰۰۰	۱,۴۳۰,۰۰۰	۱,۳۲۰,۰۰۰	۲/۰۰

۵- سهم پراکندگی یا دهگردشی:

- دهگردشی: پزشک خانواده می بایست در روستاهای اصلی با خانه های بهداشت با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰ نفر حداقل ۱ بار در هفته و خانه های بهداشت با جمعیت بالای ۲۰۰۰ نفر دو بار در هفته سرکشی نماید. همچنین، باید هر ماه یک بار به روستاهای قمر و هر سه ماه یک بار به روستاهای سیاری مراجعه داشته باشد. دهگردشی در خانه های بهداشت با جمعیت کمتر از ۵۰۰ نفر به صورت هر دو هفته یک بار انجام می شود.

- سهم پراکندگی: این سهم، خود شامل چند گزینه می باشد:

✓ تعداد واحد تحت پوشش پزشک (نحوه محاسبه تعداد واحد تحت پوشش پزشک): (تعداد خانه بهداشت تحت پوشش پزشک ضربدر چهار) به اضافه (تعداد روستای قمر تحت پوشش پزشک) به اضافه (تعداد روستای سیاری تحت پوشش پزشک تقسیم بر سه)

✓ فواصل (نحوه محاسبه فواصل): (مجموع فواصل خانه های بهداشت تحت پوشش پزشک برحسب کیلومتر ضربدر چهار) با اضافه (مجموع فواصل روستاهای قمر تحت پوشش پزشک تا مرکز برحسب کیلومتر) به اضافه (مجموع فواصل روستاهای سیاری مسکونی تحت پوشش پزشک تا مرکز تقسیم بر سه برحسب کیلومتر)

✓ ضریب دهگردشی: تعداد دهگردشی انجام شده در ماه تقسیم بر تعداد دهگردشی استاندارد در محاسبه ضریب دهگردشی، در هر روز حداکثر یک واحد در نظر گرفته می شود. که می تواند دورترین مسافت برای واحدهای دهگردشی شده لحاظ گردد.

ضریب دهگردشی * (سهم مجموع فواصل + سهم تعداد واحد های تحت پوشش) = سهم پراکندگی
در مناطق با میانگین ضریب محرومیت ۱ مبلغ ۲۳۷۶۰۰ ریال برای هر واحد می باشد؛ و بازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه / دانشکده ، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۲۹۹۲ ریال اضافه گردد.
در مناطق با میانگین ضریب محرومیت ۱ مبلغ ۷۷۰۰ ریال برای هر کیلومتر خاکی می باشد؛ و بازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه / دانشکده ، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۸۳,۶ ریال اضافه گردد.

در مناطق با میانگین ضریب محرومیت ۱ مبلغ ۵۵۰۰ ریال برای هر کیلومتر آسفالت می باشد؛ و بازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه / دانشکده ، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۸۳,۶ ریال اضافه گردد و همچنین برای افراد بدون خانه بهداشت در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر معادل یک خانه (پایگاه ضمیمه) در نظر گرفته شود.

به ازای هر کیلومتر مسافت (آسفالت) (ریال)	به ازای هر کیلومتر مسافت (آبی یا خاکی) (ریال)	به ازای هر واحد (ریال)	میانگین ضرایب محرومیت دانشگاه، شهرستان، بخش و مرکز
۵.۵۰۰	۷.۷۰۰	۲۳۷.۶۰۰	۱/۰۰
۵.۹۱۸	۸.۱۱۸	۲۵۲.۵۶۰	۱/۰۵
۶.۳۳۶	۸.۵۳۶	۲۶۷.۵۲۰	۱/۱۰
۶.۷۵۴	۸.۹۵۴	۲۸۲.۴۸۰	۱/۱۵
۷.۱۷۲	۹.۳۷۲	۲۹۷.۴۴۰	۱/۲۰
۷.۵۹۰	۹.۷۹۰	۳۱۲.۴۰۰	۱/۲۵
۸.۰۰۸	۱۰.۲۰۸	۳۲۷.۳۶۰	۱/۳۰
۸.۴۲۶	۱۰.۶۲۶	۳۴۲.۳۲۰	۱/۳۵
۸.۸۴۴	۱۱.۰۴۴	۳۵۷.۲۸۰	۱/۴۰
۹.۲۶۲	۱۱.۴۶۲	۳۷۲.۲۴۰	۱/۴۵
۹.۶۸۰	۱۱.۸۸۰	۳۸۷.۲۰۰	۱/۵۰
۱۰.۰۹۸	۱۲.۲۹۸	۴۰۲.۱۶۰	۱/۵۵
۱۰.۵۱۶	۱۲.۷۱۶	۴۱۷.۱۲۰	۱/۶۰
۱۰.۹۳۴	۱۳.۱۳۴	۴۳۲.۰۸۰	۱/۶۵
۱۱.۳۵۲	۱۳.۵۵۲	۴۴۷.۰۴۰	۱/۷۰
۱۱.۷۷۰	۱۳.۹۷۰	۴۶۲.۰۰۰	۱/۷۵
۱۲.۱۸۸	۱۴.۳۸۸	۴۷۶.۹۶۰	۱/۸۰
۱۲.۶۰۶	۱۴.۸۰۶	۴۹۱.۹۲۰	۱/۸۵
۱۳.۰۲۴	۱۵.۲۲۴	۵۰۶.۸۸۰	۱/۹۰
۱۳.۴۴۲	۱۵.۶۴۲	۵۲۱.۸۴۰	۱/۹۵
۱۳.۸۶۰	۱۶.۰۶۰	۵۳۶.۸۰۰	۲/۰۰

۶- ضریب عملکرد: بر اساس پایش عملکرد برنامه طبق چک لیست های موجود اقدام می شود. نحوه محاسبه ضریب عملکرد برابر است با امتیاز کسب شده تقسیم بر مجموع امتیازات ضرب در ۱۰۰

مکانیسم های عملکردی:

الف: تشویق

در صورت کسب امتیاز ۹۰٪، معادل ۱۰۰ درصد در نظر گرفته شود. به عبارت دیگر ضریب عملکرد برابر ۱/۰ ثبت می گردد.

در صورت کسب امتیاز بیش از ۹۰٪ بازای هر ۱٪ افزایش معادل ۲ صدم به ضریب عملکرد افزوده خواهد شد. در این صورت لازم است علت کسب امتیاز بالاتر از ۹۰ حتماً مشخص گردد.

ب: تنبیه

کسب ضریب عملکرد ۴۰٪ سبب لغو قرارداد می شود

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ و کمتر در دو دوره متوالی سبب لغو قرارداد می شود

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ سبب کسر ۳۰٪ مبلغ کارانه می شود، البته نباید هریک از بخش های چک لیست، کمتر از ۵۰٪ شود. در چنین شرایطی به پزشک درمورد آن بخش، تذکر داده می شود. دریافتی ضریب عملکرد بین ۷۰ تا ۹۰ معادل نمره کسب شده خواهد بود.

می بایست موارد تنبیهی طی نامه کتبی توسط شبکه بهداشت و درمان شهرستان به پزشک مربوطه ابلاغ گردد.

۷- ضریب حضور: عبارتست از نسبت روزهایی که پزشک در محل خدمت خود حضور داشته است تقسیم بر تعداد روزهای ماه. بدیهی است حضور در جلسات آموزشی و ماموریت های مورد تایید، جزو روزهای حضور می باشد. خاطرنشان می گردد مراکزی که براساس دستورعمل نیاز به بیتوته ندارند، باید پزشک آن مرکز با نزدیکترین مرکز دارای بیتوته بصورت شیفتی بیتوته داشته باشد و به مردم هم اطلاع رسانی شود.

۸- حق مسئولیت: پزشک مسئول در مرکز خدمات جامع سلامت بعنوان مسئول تیم های سلامت مرکز محسوب می شود. حق مسئولیت پزشک در مرکز خدمات جامع سلامت با یک تیم سلامت تا ۴٪ مبلغ کارانه به سرجمع مبلغ کارانه نامبرده اضافه می گردد، به ازای هر تیم سلامت مازاد که تحت مدیریت پزشک مسئول مرکز می باشد ۱٪ به این مبلغ اضافه می گردد.

بعنوان مثال در مرکز خدمات جامع سلامت با دو تیم سلامت حق مسئولیت پزشک مسئول تا ۵ درصد مبلغ کارانه می باشد. لازم به ذکر است سقف حق مسئولیت دریافتی حداکثر تا ۷ درصد مبلغ کارانه می باشد.

تبصره ۱: کارانه پزشکان طرحی و پیام آور می بایست معادل ۸۰٪ کارانه پزشکان غیرطرحی باشد.

تبصره ۲: در مراکز مجری برنامه که امکان جذب پزشک و ماما به هیچ عنوان مقدور نبوده یا متضمن شرایط ویژه و خاص است (با میانگین ضرایب محرومیت چهارگانه ۱/۸۵ و بالاتر) به شرط موافقت ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده و تاییدیه ستاد هماهنگی کشوری و امکان تامین منابع مالی از سوی دانشکده/ دانشگاه میتوان از نوع قرارداد اقماری (۱۵ روزه) استفاده کرد و پرداخت به ازای هر روز کارکرد معادل ۱/۴ روز حضور و صرفاً در فرمول کارانه انجام می گردد. (حق بیتوته پزشکان و ماماهاى مذکور به ازای تعداد شب بیتوته و بطور کامل پرداخت می گردد). در چنین شرایطی امکان استفاده از مرخصی استحقاقی در ماه وجود ندارد و فقط در شرایط اضطرار ضمن ارائه شواهد و مستندات مربوطه میتواند از نصف مرخصی استحقاقی بدون کسر حقوق در ماه استفاده نماید. همچنین ایشان مشمول ذخیره مرخصی و پرداخت ذخیره مرخصی نمی باشند. لازم است که فهرست پزشکان و ماماهاى مراکز اقماری به همراه کد ملی به اداره کل بیمه استان و مرکز مدیریت شبکه ارسال شود و این پزشکان حق هیچ گونه فعالیت پزشکی دیگری در کشور را ندارند. بدیهی است در صورت فعالیت ایشان در فعالیت پزشکی دولتی و خصوصی دیگر، لغو قرارداد شده و پس از آن اجازه فعالیت در برنامه پزشک خانواده (روستایی و شهری) را مگر با موافقت ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده و اخذ تعهد کتبی نخواهند داشت.

تبصره ۳: در مناطقی (به جز مراکز اقماری) که امکان جذب پزشک یا ماما به هیچ عنوان مقدور نبوده یا متضمن شرایط ویژه و خاص است (با میانگین ضرایب محرومیت چهارگانه ۱/۸۰ و بالاتر) به شرط موافقت ستاد هماهنگی دانشگاه/ دانشکده و تاییدیه ستاد هماهنگی کشوری و امکان تامین منابع مالی از سوی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی می توان تا سقف ۲۰٪ به کارانه فرد اضافه کرد

تبصره ۴: جذب نیروی اقماری بر اساس شرایط خاص صرفاً جهت پزشک و مامای تیم سلامت میسر است. در این مناطق، در خصوص دندانپزشکان می توان از یک یا چند دندانپزشک جهت پوشش خدمات یک مرکز طی روزهای حضور آنان استفاده نمود. بدیهی است پرداختی به دندانپزشک مطابق با مکانیسم پرداخت مربوطه و بر اساس عملکرد طی روزهای کاری در طول ماه خواهد بود.

تبصره ۵: تمامی پزشکان خانواده مستقر در مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه بیمه روستایی، مدیریت سلامت کل جمعیت تحت پوشش مرکز را عهده دار هستند (اعم از بیمه شده روستایی یا سایرین) و متناسب با فرمول تعیین شده در این دستورعمل از نظام پرداخت تقریباً "یکسانی برخوردار می باشند ولی یکی از آنها، به عنوان مسئول مرکز خدمات جامع سلامت و رابط مرکز با مرکز بهداشت شهرستان تعیین خواهد شد.

تبصره ۶: حداکثر سقف جمعیتی قابل محاسبه جهت پزشک خانواده ۵۰۰۰ نفر می باشد.

تبصره ۷: در صورتیکه جمعیت تحت پوشش پزشک کمتر از ۲۵۰۰ نفر باشد مبنای محاسبه جهت پزشک حداقل جمعیت معادل ۲۵۰۰ نفر خواهد بود.

ب) فرمول مکانیسم پرداخت پزشک خانواده در برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی:

سهم بیتوته + {ضریب حضور * [ضریب عملکرد * (سهم پراکندگی + (K ریال * جمعیت) + سهم ماندگاری + سهم محرومیت)]}

تبصره ۱: کارانه پزشک جانشین معادل متوسط کارانه پزشکان شهرستان محل مأموریت بدون احتساب دهگردشی و بیتوته می باشد. بدیهی است در صورت انجام بیتوته و دهگردشی کارانه مربوطه بر اساس مرکز محل مأموریت پرداخت می گردد.

هر گاه پزشک مرکز مجری برنامه به علت شرایط خاص و منطقه، بیماران غیر از جمعیت مرکز مجری برنامه خود را پذیرش و ویزیت کند، شبکه/ مرکز بهداشت شهرستان می بایست ۲۰ تا ۴۰ درصد تعرفه پزشک را ماهانه به وی پرداخت نماید.

در مراکز خدمات جامع سلامت با جمعیت بالای ۵۰۰۰ نفر در صورت وجود یک پزشک، مبنای محاسبه حق بیتوته در جدول محاسبه کارانه معادل بیتوته یک پزشک لحاظ می گردد.

در صورت عدم انطباق تعداد پزشک و جمعیت تحت پوشش مطابق شناسنامه تیم سلامت، دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی موظف است در کوتاهترین زمان ممکن، نسبت به تامین کسری پزشک اقدام نماید.

ماده ۶۳: مکانیسم پرداخت کارانه ماما/ پاراکلینیک

الف) اجزا تاثیرگذار بر کارانه آنها شامل سهم محرومیت، سهم ماندگاری، جمعیت، سهم پراکندگی، ضریب عملکرد، ضریب حضور و ارائه خدمات اضافی می باشد.

۱- سهم محرومیت: میانگین ضرایب که از عدد ۱ شروع می شود. برای کاردان ها عدد ۱ معادل ۱۱۰۰۰۰۰ ریال و برای کارشناسان رقم ۱۳۷۵۰۰۰ ریال می باشد.

به ازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه/ دانشکده، شهرستان، بخش و مرکز) برای کاردان مبلغ ۳۸۵۰۰ ریال و برای کارشناس مبلغ ۳۸۵۰۰ ریال اضافه گردد.

مبلغ تعیین شده برای متوسط ضریب محرومیت (ریال)		میانگین ضرایب محرومیت دانشگاه، شهرستان، بخش و مرکز
کارشناس	کاردان	
۱.۳۷۵.۰۰۰	۱.۱۰۰.۰۰۰	۱/۰۰
۱.۵۶۷.۵۰۰	۱.۲۹۲.۵۰۰	۱/۰۵
۱.۷۶۰.۰۰۰	۱.۴۸۵.۰۰۰	۱/۱۰
۱.۹۵۲.۵۰۰	۱.۶۷۷.۵۰۰	۱/۱۵
۲.۱۴۵.۰۰۰	۱.۸۷۰.۰۰۰	۱/۲۰
۲.۳۳۷.۵۰۰	۲.۰۶۲.۵۰۰	۱/۲۵
۲.۵۳۰.۰۰۰	۲.۲۵۵.۰۰۰	۱/۳۰
۲.۷۲۲.۵۰۰	۲.۴۴۷.۵۰۰	۱/۳۵
۲.۹۱۵.۰۰۰	۲.۶۴۰.۰۰۰	۱/۴۰
۳.۱۰۷.۵۰۰	۲.۸۳۲.۵۰۰	۱/۴۵
۳.۳۰۰.۰۰۰	۳.۰۲۵.۰۰۰	۱/۵۰
۳.۴۹۲.۵۰۰	۳.۲۱۷.۵۰۰	۱/۵۵
۳.۶۸۵.۰۰۰	۳.۴۱۰.۰۰۰	۱/۶۰
۳.۸۷۷.۵۰۰	۳.۶۰۲.۵۰۰	۱/۶۵
۴.۰۷۰.۰۰۰	۳.۷۹۵.۰۰۰	۱/۷۰
۴.۲۶۲.۵۰۰	۳.۹۸۷.۵۰۰	۱/۷۵
۴.۴۵۵.۰۰۰	۴.۱۸۰.۰۰۰	۱/۸۰
۴.۶۴۷.۵۰۰	۴.۳۷۲.۵۰۰	۱/۸۵
۴.۸۴۰.۰۰۰	۴.۵۶۵.۰۰۰	۱/۹۰
۵.۰۳۲.۵۰۰	۴.۷۵۷.۵۰۰	۱/۹۵
۵.۲۲۵.۰۰۰	۴.۹۵۰.۰۰۰	۲/۰۰

۲- سهم ماندگاری:

- در سطح مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه معادل ۱۰۰٪
- در محدوده شهرستان معادل ۸۵٪
- در محدوده دانشگاه/ استان معادل ۷۰٪
- کل کشور معادل ۵۰٪

خدمت فرد به سال محاسبه و بازای یک سال کامل خدمت (برحسب ریال) براساس جدول زیر تعیین می شود، عدد ۱ معادل ۲۲۰۰۰۰ ریال برای کاردان و ۲۷۵۰۰۰ ریال برای کارشناس می باشد. بازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه/ دانشکده ، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۷۷۰۰ ریال برای کاردان و ۷۷۰۰ ریال برای کارشناس اضافه گردد.

میانگین ضریب محرومیت تعیین شده	بازای یکسال خدمت در مرکز بهداشتی درمانی (کارشناس) ریال	بازای یکسال خدمت در مرکز بهداشتی درمانی (کاردان) ریال
۱/۰۰	۲۷۵,۰۰۰	۲۲۰,۰۰۰
۱/۰۵	۳۱۳,۵۰۰	۲۵۸,۵۰۰
۱/۱۰	۳۵۲,۰۰۰	۲۹۷,۰۰۰
۱/۱۵	۳۹۰,۵۰۰	۳۳۵,۵۰۰
۱/۲۰	۴۲۹,۰۰۰	۳۷۴,۰۰۰
۱/۲۵	۴۶۷,۵۰۰	۴۱۲,۵۰۰
۱/۳۰	۵۰۶,۰۰۰	۴۵۱,۰۰۰
۱/۳۵	۵۴۴,۵۰۰	۴۸۹,۵۰۰
۱/۴۰	۵۸۳,۰۰۰	۵۲۸,۰۰۰
۱/۴۵	۶۲۱,۵۰۰	۵۶۶,۵۰۰
۱/۵۰	۶۶۰,۰۰۰	۶۰۵,۰۰۰
۱/۵۵	۶۹۸,۵۰۰	۶۴۳,۵۰۰
۱/۶۰	۷۳۷,۰۰۰	۶۸۲,۰۰۰
۱/۶۵	۷۷۵,۵۰۰	۷۲۰,۵۰۰
۱/۷۰	۸۱۴,۰۰۰	۷۵۹,۰۰۰
۱/۷۵	۸۵۲,۵۰۰	۷۹۷,۵۰۰
۱/۸۰	۸۹۱,۰۰۰	۸۳۶,۰۰۰
۱/۸۵	۹۲۹,۵۰۰	۸۷۴,۵۰۰
۱/۹۰	۹۶۸,۰۰۰	۹۱۳,۰۰۰
۱/۹۵	۱,۰۰۶,۵۰۰	۹۵۱,۵۰۰
۲/۰۰	۱,۰۴۵,۰۰۰	۹۹۰,۰۰۰

تبصره ۱: در این دستورعمل هر جا از سوابق ماندگاری بحث شده است، منظور قراردادهای با شبکه بهداشت و درمان بعنوان مامای طرف قرارداد برنامه پزشک خانواده روستایی است. چنانچه ماما/پرستاری با یکی از بیمه ها طرف قرارداد بوده و به تازگی جزو نیروهای طرف قرارداد شبکه شده است، همانند ماما/پرستار بدون هیچ ماندگاری محسوب می شود.

تبصره ۲: جهت محاسبه کلیه سال های خدمتی فرد بر اساس سال آخرین محل خدمت موردنظر در قرارداد مدنظر است به عنوان مرکز اصلی و سایر مراکز قبلی طبق مطالب پیشگفت محاسبه می شود.

۳- جمعیت: بازای هرنفر جمعیت تحت پوشش (کل جمعیت ساکن در مناطق روستایی، عشایر و شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر)، در مناطق با میانگین ضریب محرومیت ۱ (میانگین استان، شهرستان، و منطقه) برای کاردان مبلغ ۳۷۴ ریال و برای کارشناس مبلغ ۴۶۲ ریال می باشد و به ازای هر ۰,۰۱ افزایش میانگین ضریب محرومیت چهارگانه (دانشگاه/ دانشکده، شهرستان، بخش و مرکز) مبلغ ۱۳,۲ ریال برای کاردان و ۱۳,۲ ریال برای کارشناس اضافه گردد.

مبلغ تعیین شده به ازای هر نفر جمعیت کل تحت پوشش (ریال)		متوسط ضرایب محرومیت استان، شهرستان، و منطقه
کارشناس	کاردان	
۴۶۲	۳۷۴	۱/۰۰
۵۲۸	۴۴۰	۱/۰۵
۵۹۴	۵۰۶	۱/۱۰
۶۶۰	۵۷۲	۱/۱۵
۷۲۶	۶۳۸	۱/۲۰
۷۹۲	۷۰۴	۱/۲۵
۸۵۸	۷۷۰	۱/۳۰
۹۲۴	۸۳۶	۱/۳۵
۹۹۰	۹۰۲	۱/۴۰
۱۰۰۵۶	۹۶۸	۱/۴۵
۱۰۱۲۲	۱۰۰۳۴	۱/۵۰
۱۰۱۸۸	۱۰۱۰۰	۱/۵۵
۱۰۲۵۴	۱۰۱۶۶	۱/۶۰
۱۰۳۲۰	۱۰۲۳۲	۱/۶۵
۱۰۳۸۶	۱۰۲۹۸	۱/۷۰
۱۰۴۵۲	۱۰۳۶۴	۱/۷۵
۱۰۵۱۸	۱۰۴۳۰	۱/۸۰
۱۰۵۸۴	۱۰۴۹۶	۱/۸۵
۱۰۶۵۰	۱۰۵۶۲	۱/۹۰
۱۰۷۱۶	۱۰۶۲۸	۱/۹۵
۱۰۷۸۲	۱۰۶۹۴	۲/۰۰

۴- سهم پراکندگی یا دهگردشی: ماما حتی الامکان باید در تمام دهگردشی های پزشک خانواده به خانه های بهداشت، روستاهای قمر و روستاهای سیاری همراه وی باشد.

- دهگردشی: مامای تیم سلامت در روستاهای اصلی با خانه های بهداشت با جمعیت کمتر از ۲۰۰۰ نفر حداقل ۱ بار در هفته و خانه های بهداشت با جمعیت بالای ۲۰۰۰ نفر دو بار در هفته سرکشی نماید. همچنین، باید هر ماه یکبار به روستاهای قمر و هر سه ماه یکبار به روستاهای سیاری مراجعه داشته باشد. دهگردشی در خانه های بهداشت با جمعیت کمتر از ۵۰۰ نفر به صورت هر دو هفته یک بار انجام می شود.

در محاسبه ضریب دهگردشی، در هر روز حداکثر یک واحد در نظر گرفته می شود. که میتواند دورترین مسافت برای واحدهای دهگردشی شده لحاظ گردد و همچنین برای افراد بدون خانه بهداشت در شهرهای زیر ۲۰ هزار نفر معادل یک خانه (پایگاه ضمیمه) در نظر گرفته شود.

- سهم پراکندگی: این سهم، خود شامل چند گزینه می باشد:

✓ تعداد واحد تحت پوشش (نحوه محاسبه تعداد واحد تحت پوشش): (تعداد خانه بهداشت تحت پوشش ضربدر چهار) به اضافه (تعداد روستای قمر تحت پوشش) به اضافه (تعداد روستای سیاری تحت پوشش تقسیم بر سه)

✓ فواصل (نحوه محاسبه فواصل): (مجموع فواصل خانه های بهداشت تحت پوشش بر حسب کیلومتر ضربدر چهار) با اضافه (مجموع فواصل روستاهای قمر تحت پوشش تا مرکز بر حسب کیلومتر) به اضافه (مجموع فواصل روستاهای سیاری مسکونی تحت پوشش تا مرکز تقسیم بر سه بر حسب کیلومتر)

✓ ضریب دهگردشی: تعداد دهگردشی انجام شده در ماه تقسیم بر تعداد دهگردشی استاندارد

ضریب دهگردشی * (مجموع فواصل + تعداد واحد تحت پوشش پزشک) = سهم پراکندگی

تبصره: با توجه به عدم حضور نیروی پاراکلینیک در برنامه دهگردشی، این سهم به نامبردگان تعلق نمی گیرد.

متوسط ضرایب محرومیت استان، شهرستان، و منطقه	بازای هر واحد (ریال) کاردان	بازای هر واحد (ریال) کارشناس	بازای هر کیلومتر مسافت (آسفالت) (ریال) کاردان	بازای هر کیلومتر مسافت (آسفالت) (ریال) کارشناس	بازای هر کیلومتر مسافت (آبی یا خاکی) (ریال) کاردان	بازای هر کیلومتر مسافت (آبی یا خاکی) (ریال) کارشناس
۱/۰۰	۱۴،۶۶۶	۱۸،۳۳۳	۳،۸۵۰	۴،۹۵۰	۴۴۰۰	۵۵۰۰
۱/۰۵	۱۷،۲۳۳	۲۰،۸۹۹	۴،۵۶۵	۵،۶۶۵	۵۱۴۲،۵	۶۲۴۲،۵
۱/۱۰	۱۹،۷۹۹	۲۳،۴۶۵	۵،۲۸۰	۶،۳۸۰	۵۸۸۵	۶۹۸۵
۱/۱۵	۲۲،۳۶۵	۲۶،۰۳۲	۵،۹۹۵	۷،۰۹۵	۶۶۲۷،۵	۷۷۲۷،۵
۱/۲۰	۲۴،۹۳۲	۲۸،۵۹۸	۶،۷۱۰	۷،۸۱۰	۷۳۷۰	۸۴۷۰
۱/۲۵	۲۷،۴۹۸	۳۱،۱۶۴	۷،۴۲۵	۸،۵۲۵	۸۱۱۲،۵	۹۲۱۲،۵
۱/۳۰	۳۰،۰۶۴	۳۳،۷۳۰	۸،۱۴۰	۹،۲۴۰	۸۸۵۵	۹۹۵۵
۱/۳۵	۳۲،۶۳۰	۳۶،۲۹۷	۸،۸۵۵	۹،۹۵۵	۹۵۹۷،۵	۱۰۶۹۷،۵
۱/۴۰	۳۵،۱۹۷	۳۸،۸۶۳	۹،۵۷۰	۱۰،۶۷۰	۱۰۳۴۰	۱۱۴۴۰
۱/۴۵	۳۷،۷۶۳	۴۱،۴۲۹	۱۰،۲۸۵	۱۱،۳۸۵	۱۱۰۸۲،۵	۱۲۱۸۲،۵
۱/۵۰	۴۰،۳۲۹	۴۳،۹۹۶	۱۱،۰۰۰	۱۲،۱۰۰	۱۱۸۲۵	۱۲۹۲۵
۱/۵۵	۴۲،۸۹۶	۴۶،۵۶۲	۱۱،۷۱۵	۱۲،۸۱۵	۱۲۵۶۷،۵	۱۳۶۶۷،۵
۱/۶۰	۴۵،۴۶۲	۴۹،۱۲۸	۱۲،۴۳۰	۱۳،۵۳۰	۱۳۳۱۰	۱۴۴۱۰
۱/۶۵	۴۸،۰۲۸	۵۱،۶۹۵	۱۳،۱۴۵	۱۴،۲۴۵	۱۴۰۵۲،۵	۱۵۱۵۲،۵
۱/۷۰	۵۰،۵۹۵	۵۴،۲۶۱	۱۳،۸۶۰	۱۴،۹۶۰	۱۴۷۹۵	۱۵۸۹۵
۱/۷۵	۵۳،۱۶۱	۵۶،۸۲۷	۱۴،۵۷۵	۱۵،۶۷۵	۱۵۵۳۷،۵	۱۶۶۳۷،۵
۱/۸۰	۵۵،۷۲۷	۵۹،۳۹۳	۱۵،۲۹۰	۱۶،۳۹۰	۱۶۲۸۰	۱۷۳۸۰
۱/۸۵	۵۸،۲۹۳	۶۱،۹۶۰	۱۶،۰۰۵	۱۷،۱۰۵	۱۷۰۲۲،۵	۱۸۱۲۲،۵
۱/۹۰	۶۰،۸۶۰	۶۴،۵۲۶	۱۶،۷۲۰	۱۷،۸۲۰	۱۷۷۶۵	۱۸۸۶۵
۱/۹۵	۶۳،۴۲۶	۶۷،۰۹۲	۱۷،۴۳۵	۱۸،۵۳۵	۱۸۵۰۷،۵	۱۹۶۰۷،۵
۲/۰۰	۶۶،۰۰۰	۶۹،۶۶۶	۱۸،۱۵۰	۱۹،۲۵۰	۱۹۲۵۰	۲۰۳۵۰

۵- ضریب عملکرد: بر اساس پایش عملکرد برنامه طبق چک لیست های موجود اقدام می شود. نحوه محاسبه ضریب عملکرد برابر است با امتیاز کسب شده تقسیم بر مجموع امتیازات ضرب در ۱۰۰

مکانیسم های عملکردی:

الف: تشویق

در صورت کسب امتیاز ۹۰٪، معادل ۱۰۰ درصد در نظر گرفته شود. به عبارت دیگر ضریب عملکرد برابر ۱/۰ ثبت می گردد.

در صورت کسب امتیاز بیش از ۹۰٪ بازای هر ۱٪ افزایش معادل دو صدم به ضریب عملکرد افزوده خواهد شد. در این صورت لازم است علت کسب امتیاز بالاتر از ۹۰ کاملاً مشخص گردد.

ب: تنبیه

کسب ضریب عملکرد ۴۰٪ سبب لغو قرارداد می شود

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ و کمتر در دو دوره متوالی سبب لغو قرارداد می شود

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ سبب کسر ۳۰٪ مبلغ کارانه می شود، البته نباید هیچیک از بخش های چک لیست، کمتر از ۵۰٪ شود. در چنین شرایطی به ماما درمورد آن بخش، تذکر داده می شود.

دریافتی ضریب عملکرد بین ۷۰ تا ۹۰ معادل نمره کسب شده خواهد بود.

تبصره: می بایست موارد تنبیهی طی نامه کتبی توسط مرکز بهداشت شهرستان به ماما مربوطه ابلاغ گردد

۶- تعداد شب بیتوته:

به ازای هر شب که ماما در مرکز خدمات جامع سلامت مجری برنامه بیمه روستایی و پزشک خانواده بیتوته می کند، مبلغی در نظر گرفته می شود شامل جدول زیر می باشد. خاطرنشان می سازد که براساس دستورعمل، انجام بیتوته برای ماما/پرستار طرف قرارداد برنامه پزشک خانواده در مراکز جمعیتی بیتوته ضرورت دارد.

تبصره: لازم است در صورت نیاز به حضور ماما/ پرستار (جایگزین ماما) در زمان بیتوته، این نکته در متن قرارداد قید شود تا پس از امضاء آن توسط فرد، شبهه ای برای وی درمورد انجام بیتوته پیش نیاید.

به ازای هر شب (ریال) کارشناس	به ازای هر شب (ریال) کاردان	متوسط ضرایب محرومیت استان، شهرستان، و منطقه
۳۳۰،۰۰۰	۲۷۵،۰۰۰	۱/۰۰
۳۳۵،۵۰۰	۲۸۰،۵۰۰	۱/۰۵
۳۴۱،۰۰۰	۲۸۶،۰۰۰	۱/۱۰
۳۴۶،۵۰۰	۲۹۱،۵۰۰	۱/۱۵
۳۵۲،۰۰۰	۲۹۷،۰۰۰	۱/۲۰
۳۵۷،۵۰۰	۳۰۲،۵۰۰	۱/۲۵
۳۶۳،۰۰۰	۳۰۸،۰۰۰	۱/۳۰
۳۶۸،۵۰۰	۳۱۳،۵۰۰	۱/۳۵
۳۷۴،۰۰۰	۳۱۹،۰۰۰	۱/۴۰
۳۷۹،۵۰۰	۳۲۴،۵۰۰	۱/۴۵
۳۸۵،۰۰۰	۳۳۰،۰۰۰	۱/۵۰
۳۹۰،۵۰۰	۳۳۵،۵۰۰	۱/۵۵
۳۹۶،۰۰۰	۳۴۱،۰۰۰	۱/۶۰
۴۰۱،۵۰۰	۳۴۶،۵۰۰	۱/۶۵
۴۰۷،۰۰۰	۳۵۲،۰۰۰	۱/۷۰
۴۱۲،۵۰۰	۳۵۷،۵۰۰	۱/۷۵
۴۱۸،۰۰۰	۳۶۳،۰۰۰	۱/۸۰
۴۲۳،۵۰۰	۳۶۸،۵۰۰	۱/۸۵
۴۲۹،۰۰۰	۳۷۴،۰۰۰	۱/۹۰
۴۳۴،۵۰۰	۳۷۹،۵۰۰	۱/۹۵
۴۴۰،۰۰۰	۳۸۵،۰۰۰	۲/۰۰

۷- ارائه خدمات مزاد: چنانچه ماما علاوه بر خدمات مامایی و مراقبت از مادران، زنان و همیاری پزشک به انجام وظایفی چون دارویاری و تزریقات و پانسمان نیز مشغول باشد به ازای خدمت دارویاری تا ۱۰٪ کارانه و تا ۵٪ برای خدمات پرستاری (تزریقات و پانسمان) ماهانه به کارانه وی اضافه می شود. ضرورت دارد این نکته در متن قرارداد قید شود تا پس از امضاء آن توسط فرد، شبهه ای برای وی درمورد انجام خدمات اضافی پیش نیاید.

۸- ضریب حضور: نسبت روزهایی که ماما/ پرستار (جایگزین ماما) درمحل خدمت خودحضور داشته است تقسیم برتعداد روزهای ماه. (روزهای تعطیل رسمی و جمعه به روزهای حضور اضافه شود). بدیهی است حضور در جلسات آموزشی و ماموریت های مورد تایید، جزو روزهای حضور می باشد. تبصره ۱: حداکثر سقف جمعیتی قابل محاسبه جهت ماما ۷۰۰۰ نفر می باشد.

ب) فرمول محاسبه کارشناس / کاردان ماما:

سهم بیتوته + {ضریب حضور * [ضریب عملکرد* (ارائه خدمات اضافی + سهم پراکندگی) + K} ریال * جمعیت + سهم ماندگاری + سهم محرومیت} [[

تبصره ۲: کارانه مامای جانشین معادل متوسط کارانه ماماهاى شهرستان محل ماموریت بدون احتساب دهگردشی و بیتوته می باشد. بدیهی است در صورت انجام بیتوته و دهگردشی کارانه مربوطه بر اساس مرکز محل ماموریت پرداخت می گردد.

هر گاه ماما مرکز مجری برنامه به علت شرایط خاص و منطقه، بیماران غیر از جمعیت مرکز مجری برنامه خود را پذیرش و ویزیت کند، شبکه/ مرکز بهداشت شهرستان می بایست ۲۰ تا ۴۰ درصد تعرفه ماما را ماهانه به وی پرداخت نماید.

در صورت عدم انطباق تعداد ماما و جمعیت تحت پوشش مطابق شناسنامه تیم سلامت، دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی موظف است در کوتاهترین زمان ممکن، نسبت به تامین کسری ماما اقدام نماید.

ماده ۶۴: مکانیسم پرداخت دریافتی دندانپزشک / بهداشتکار دهان و دندان

با توجه به میانگین ضرایب محرومیت چهارگانه (استان، شهرستان، بخش، مرکز خدمات جامع سلامت) مبلغ قرارداد بر اساس جدول زیر قابل محاسبه می باشد:

جدول دریافتی دندان پزشک / بهداشتکار دهان و دندان با توجه به ضریب محرومیت چهارگانه

مبلغ تعیین شده برای متوسط دریافتی (ریال)		متوسط ضرایب محرومیت استان، شهرستان، بخش و مرکز
بهداشتکار دهان و دندان	دندانپزشک	
۳۰,۲۴۰,۰۰۰	۶۹,۱۲۰,۰۰۰	۱/۰۰
۳۱,۷۵۲,۰۰۰	۷۰,۸۴۸,۰۰۰	۱/۰۵
۳۳,۲۶۴,۰۰۰	۷۲,۵۷۶,۰۰۰	۱/۱۰
۳۴,۷۷۶,۰۰۰	۷۴,۳۰۴,۰۰۰	۱/۱۵
۳۶,۲۸۸,۰۰۰	۷۶,۰۳۲,۰۰۰	۱/۲۰
۳۷,۸۰۰,۰۰۰	۷۷,۷۶۰,۰۰۰	۱/۲۵
۳۹,۳۱۲,۰۰۰	۷۹,۴۸۸,۰۰۰	۱/۳۰
۴۰,۸۲۴,۰۰۰	۸۱,۲۱۶,۰۰۰	۱/۳۵
۴۲,۳۳۶,۰۰۰	۸۲,۹۴۴,۰۰۰	۱/۴۰
۴۳,۸۴۸,۰۰۰	۸۴,۶۷۲,۰۰۰	۱/۴۵
۴۵,۳۶۰,۰۰۰	۸۶,۴۰۰,۰۰۰	۱/۵۰
۴۶,۸۷۲,۰۰۰	۸۸,۱۲۸,۰۰۰	۱/۵۵
۴۸,۳۸۴,۰۰۰	۸۹,۸۵۶,۰۰۰	۱/۶۰
۴۹,۸۹۶,۰۰۰	۹۱,۵۸۴,۰۰۰	۱/۶۵
۵۱,۴۰۸,۰۰۰	۹۳,۳۱۲,۰۰۰	۱/۷۰
۵۲,۹۲۰,۰۰۰	۹۵,۰۴۰,۰۰۰	۱/۷۵
۵۴,۴۳۲,۰۰۰	۹۶,۷۶۸,۰۰۰	۱/۸۰
۵۵,۹۴۴,۰۰۰	۹۸,۴۹۶,۰۰۰	۱/۸۵
۵۷,۴۵۶,۰۰۰	۱۰۰,۲۲۴,۰۰۰	۱/۹۰
۵۸,۹۶۸,۰۰۰	۱۰۱,۹۵۲,۰۰۰	۱/۹۵
۶۰,۴۸۰,۰۰۰	۱۰۳,۶۸۰,۰۰۰	۲/۰۰

جدول زمان سنجی خدمات بر اساس نوع خدمت و زمان تعیین شده در جدول ذیل محاسبه می گردد. مبنای محاسبه جهت پرداخت دندانپزشک/ بهداشتکار به ازای هر شیفت فعال ارائه خدمت بر اساس جدول زیر می باشد. این مبلغ براساس عملکرد در صورت فعالیت در دو شیفت کاری ۴ ساعته (با یونیت) حداکثر تا دو برابر قابل پرداخت خواهد بود.

جدول زمان سنجی خدمات سطح دو دندان پزشکی در مراکز خدمات جامع سلامت

محاسبه متوسط مدت زمان انجام خدمات دندان پزشکی و حداقل خدمات مورد تعهد در هر شیفت موظف		
ردیف	خدمت	متوسط مدت زمان انجام خدمت (دقیقه)
۱	فلورایدتراپی دوفک	۱۵
۲	فیشور سیلنت هر دندان ۶	۱۵
۳	جرم گیری و بروساژ دوفک	۲۵
۴	کشیدن دندان شیری	۱۵
۵	کشیدن دندان دائمی	۲۰
۶	پالپوتومی	۲۰
۷	ترمیم یک سطحی آمالگام	۲۵
۸	ترمیم دو سطحی آمالگام	۳۰
۹	ترمیم سه سطحی آمالگام	۴۰
۱۰	ترمیم یک سطحی اچ نوری	۳۰
۱۱	ترمیم دو سطحی اچ نوری	۴۰
۱۲	ترمیم سه سطحی اچ نوری	۴۵
۱۳	پالپ زنده	۳۰

در محاسبات فوق شامل مدت زمان خدمت، زمان قبل و پس از شروع خدمت، بی حسی و غیره می باشد. فعالیت آموزشی و معاینه در متوسط مدت زمان انجام خدمت لحاظ شده است. در محاسبه مدت زمان انجام خدمت، حداکثر خدمت قابل قبول در یک شیفت ۴ ساعته با یونیت، حداکثر ۲۴۰ دقیقه می باشد. برای محاسبه تعهد ماهیانه، زمان خدمات انجام شده در شیفت های موظف در طول هر ماه جمع و به روش زیر محاسبه انجام می شود.

نحوه محاسبه دریافتی = $\frac{\text{مجموع زمان خدمات انجام شده در ماه بر حسب دقیقه}}{\text{تعداد روزهای کاری ماه ضرب در 240}} \times \text{مبلغ تعیین شده برای متوسط دریافتی}$

در فرمول فوق، روزهای کاری ماه شامل تعداد روزهای غیر تعطیل ماه می باشد (روزهای کاری فرد مد نظر نیست) و تمامی روزهای مرخصی استحقاقی و استعلاجی نیز در مجموع روزهای کاری ماه محاسبه می شود. به عنوان مثال در شهریور ماه سال ۱۳۹۶ با پنج روز تعطیل جمعه، تعداد روزهای کاری در این ماه معادل ۲۵ روز می باشد. حال اگر دندانپزشکی دو روز مرخصی استحقاقی و یا استعلاجی نیز داشته باشد تعداد روزهای کاری این ماه برای ایشان همچنان ۲۵ روز خواهد بود.

تبصره ۱: جهت تسریع در اجرای برنامه در پایان هر ماه مبلغ ۷۰٪ قرارداد بصورت علی الحساب پرداخت و الباقی تا سقف پرداختی مورد تایید، پس از تایید کارشناس دهان و دندان شهرستان و استان با توجه به بررسی عملکرد خدماتی دندان پزشک/ بهداشتکار دهان و دندان محاسبه و به صورت سه ماهه پرداخت خواهد شد.
تبصره ۲: ضریب عملکرد: بر اساس پایش عملکرد برنامه طبق چک لیست های موجود اقدام می شود و نحوه محاسبه بصورت زیر می باشد:

ضریب عملکرد برابر است با امتیاز کسب شده تقسیم بر مجموع امتیازات ضرب در ۱۰۰

مکانیسم های عملکردی:

الف: تشویق

در صورت کسب امتیاز ۹۰٪، معادل ۱۰۰ درصد در نظر گرفته شود. به عبارت دیگر ضریب عملکرد برابر ۱/۰ ثبت می گردد.

در صورت کسب امتیاز بیش از ۹۰٪ بازای هر ۱٪ افزایش معادل ۲ صدم به ضریب عملکرد افزوده خواهد شد.

ب: تنبیه

کسب ضریب عملکرد ۴۰٪ سبب لغو قرارداد می شود.

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ و کمتر در دو دوره متوالی سبب لغو قرارداد می شود.

کسب ضریب عملکرد ۷۰٪ سبب کسر ۳۰٪ مبلغ کل قرارداد می شود، البته نباید هر یک از بخش های چک لیست، کمتر از ۵۰٪ شود. در چنین شرایطی به پزشک درمورد آن بخش، تذکر داده می شود.

می بایست موارد تنبیهی طی نامه کتبی توسط شبکه بهداشت و درمان شهرستان به پزشک مربوطه ابلاغ گردد.

تبصره ۱: دریافتی دندان پزشکان طرحی و پیام آور می بایست معادل ۸۰٪ دریافتی دندان پزشکان غیر طرحی باشد.

تبصره ۲: محاسبه کسر حکم کارگزینی از سر جمع دریافتی، به صورت ماهانه انجام می گردد. بدین ترتیب که هر ماه ۷۰ درصد مبلغ عملکرد منهای مبلغ حکم کارگزینی پرداخت و در پایان فصل نیز ۳۰ درصد باقی مانده هر ماه، بر اساس امتیاز پایش پرداخت می گردد.

بدیهی است مبلغ پرداختی هر ماه، از حکم کارگزینی نباید کمتر باشد. بر این اساس در صورت کمتر بودن مبلغ عملکرد از حکم کارگزینی، ادامه همکاری فرد با عنوان قرارداد بیمه روستایی مشروط به افزایش عملکرد ایشان، خواهد بود.

ماده ۶۵: مکانیسم پرداخت مراقب سلامت دهان

پرداختی به مراقب سلامت دهان از طریق خرید خدمات، به صورت شرکتی و معادل قانون کار و از محل اعتبارات سرانه خدمات سلامت دهان دندان پیش بینی شده و می بایست صورت پذیرد.

ماده ۶۶: مکانیسم پرداخت سایر نیروهای بهداشتی

پرداختی جهت سایر نیروهای مورد نیاز تیم سلامت طرف قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی شامل پرستار/ بهیار، کاردان و کارشناس بهداشت خانواده، مبارزه با بیماریها، بهداشت محیط و حرفه ای مورد قرارداد برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی معادل نیروی پیمانی همتراز می باشد. همچنین پرداخت کارانه جهت این نیروها مجاز نبوده و در صورت نیاز به حضور آنان در خارج ساعات اداری، پرداخت اضافه کار از محل درآمد جاری و در سقف اعتبارات موجود بلامانع می باشد.

تبصره ۱: در صورت استفاده از پرستار/ بهیار در شیفت بیتوته معادل حق بیتوته ماما در جدول مکانیسم پرداخت ماما، برای ایشان در نظر گرفته می شود.

ماده ۶۷: مکانیسم پرداخت نگهبان / سرایدار

جذب نیروی نگهبان/ سرایدار/ خدمتگذار/ پذیرش جهت مراکز خدمات جامع سلامت از طریق خرید خدمات و عقد قرارداد با شرکت ها، در صورت اخذ مجوز از هیات ریسه و یا هیات امناء دانشکده/ دانشگاه و از محل اعتبارات جاری، مقدور می باشد.

ماده ۶۸: کارانه سایر پرسنل

به منظور جبران ارائه خدمات و درگیری در اجرای برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی مبلغی با عنوان کارانه برنامه پزشک خانواده به سایر نیروهای درگیر در اجرای برنامه در سطوح مختلف محیطی (بهورزان، نیروهای مراکز خدمات جامع سلامت به جز پزشک و ماما و نیروهایی که براساس قرارداد پزشک خانواده حقوق و مزایا دریافت می دارند)، پرسنل ستادی مرکز بهداشت شهرستان، پرسنل ستادی مرکز بهداشت استان پرداخت می گردد. اعتبار پرداختی از محل ۴ درصد سرانه (مدیریت و نظارت و جبران هزینه های اجرای برنامه) که در اختیار وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است و نیز منابع درآمدی برنامه پزشک خانواده و بیمه روستایی تامین می گردد. چگونگی پرداخت کارانه مذکور در دستورعمل جداگانه ای با عنوان دستورعمل پرداخت کارانه پزشک خانواده که تنظیم و ابلاغ می گردد خواهد بود.

ماده ۶۹: زمان اجرا

تاریخ اجرای این دستورعمل از ۹۶/۱/۱ تعیین می گردد و تا زمان ابلاغ دستورعمل جدید به قوت خود باقی است. مسئولیت حسن اجرای دستور عمل فوق به عهده معاون بهداشتی دانشگاه/ دانشکده علوم پزشکی و مدیر کل بیمه سلامت استان بوده و ایشان پاسخگوی هر گونه تغییر و یا عدم اجرای مفاد آن خواهند بود.